

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Izba Handlowa Polsko-Italiska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Camera di Commercio Polacco-Italiana:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.

Założyciel — Fondatore:
Dr. ANTONIO MENOTTI CORVI

Redaktor Naczelny — Direttore Responsabile
Dr. LEON PACZEWSKI

Komitet Redakcyjny — Comitato di Redazione

Ks. Franciszek Radziwiłł, Prezes Izby
Handlowej Polsko-Italiskiej — Presidente della
Camera di Commercio Polacco-Italiana

Dr. Antonio Menotti Corvi, Prezes
Honorowy Izby. — Presidente Onorario della
Camera

Inf. Józef Dworżański, Prezes Kom-
tetu Prowincjonalnego w Katowicach Izby
Handlowej Polsko-Italiskiej w Warszawie — Pre-
sidente del Comitato a Katowice della Camera
di Commercio Polacco-Italiana a Varsavia.

Baron Józef Dangel, Wiceprezes Izby Han-
dlowej Polsko-Italiskiej — vice-Presidente della
Camera di Commercio Polacco-Italiana

Inf. Renato Samblich, Wiceprezes Izby
Handlowej Polsko-Italiskiej — vice-Presidente
della Camera di Commercio Polacco-Italiana.

Dr. Wacław Olizewicz.

WARUNKI PRENUMERATY:

Caly rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, kwartał: zł. 10.

Numer pojedynczy: zł. 4.

Konto P. K. O. 14.614.

ABBONAMENTI:

Un anno: L. 100, Sei mesi: L. 50, tre mesi: L. 25.

Un numero separato: L. 10.

Conto-Corrente: R. A. O. 14614 (Cassa Polacca a Varsavia).

Treść
Sommario:

	Str.		Pag.
Dr. ANTONIO MENOTTI CORVI: Ubezpieczenie społeczne w Italji	70	Dott. ANTONIO MENOTTI CORVI: Assicurazioni sociali in Italia	70
MIECZ. SOKOŁOWSKI: Umowa handlowa z Niemcami	74	MIECZYSLAW SOKOŁOWSKI: Trattato commerciale con la Germania	74
Dr. LEON PACZEWSKI: Sytuacja finansowa w Italji	76	Dott. LEON PACZEWSKI: Situazione finanziaria in Italia	76
Dr. STANISŁAW SENFT: Rozwój przemysłu polskiego w pierwszym dziesięcioleciu niepodległości Polski	78	Dott. STANISLAO SENFT: L'evoluzione dell'industria polacca nel primo decennio dell'indipendenza della Polonia	78
Dr. STANISŁAW SENFT: Udział zagranicy w przemyśle polskim	82	Dott. STANISLAO SENFT: La cooperazione straniera nell'industria polacca	82
I. N. E.: Przemysł artystyczny w Italji	84	I. N. E.: L'industria artistica in Italia	84
I. E. N.: Handel zagraniczny Polski i głównejsze artykuły przywozu z Italji	88	I. N. E.: Scambi commerciali della Polonia con l'estero ed analisi delle principali importazioni dell'Italia	88
KRONIKA POLSKA: Stan gospodarczy Polski w cyfrach	92	NOTIZIARIO POLACCO: Lo stato economico della Polonia	92
Polozenie gospodarcze Polski w 1929 r.	93	Situazione economica della Polonia nel 1929	93
Przemysł i handel	95	Industria e commercio	95
Ustawodawstwo celne	99	Legislazione doganale	101
Komunikacje	101	Credito e finanze	103
Kredyt i finanse	103		
KRONIKA ITALSKA: Ogólna sytuacja gospodarcza Italji w świetle cyfr	105	NOTIZIARIO ITALIANO: La situazione economica italiana in cifre	105
Przemysł i handel	106	Industria e commercio	106
Komunikacje	107	Comunicazioni	107
Kronika korporacyjna	108	Cronaca corporativa	108
Kredyt i finanse	108	Credito e finanze	108
Ceny	109	Prezzi	109
Różne	109	Varie	109
Ruch turystyczny	111	Movimento turistico	111
KRONIKA KULTURALNA: Carlo Bonomi	112	RASSEGNA CULTURALE: Carlo Bonomi	112
Perugia i Król. Italiski Uniwersytet dla cudzoziemców	114	Perugia e la R. Università per gli stranieri	114
Drobne wiadomości	114	Informazioni varie	114
Przegląd prasy polskiej i italskiej	115	Resoconti della stampa polacca ed italiana	119
Zapotrzebowania i oferty oraz przedstawicielstwa	119	Domande e offerte di merci e rappresentanze	119
Uzupełnienie listy członków	120	Completazione degli elenchi dei soci della Camera di Commercio Polacco-Italiana	120

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE W ITALJI

(ASSICURAZIONI SOCIALI IN ITALIA).

Dziedzina ubezpieczeń społecznych, zaniedbana i zaciolana za rządów liberalnych, w okresie regimenu faszystowskiego znalazła uwzględnienie w ustawod. faszyst. w tak szerokiej mierze, że dziś nietylko nie ustępuje ustawodawstwu krajów najbardziej demokratycznych, lecz w niektórych sprawach je przewyższa. Skala ubezpieczeń społecznych, wprowadzonych przez ustawodawstwo faszystowskie, jest b. rozległa; obejmuje ona ubezpieczenia, poczynając od nieszczęśliwych wypadków, a kończąc na posagach dla młodych robotników.

Dziedzina ubezpieczeń społecznych była tą dziedziną życia gospodarczego, która wymagała jak-najszybszych i najbardziej gruntownych reform. Braki dotychczasowych urządzeń w tej dziedzinie polegały przewidywalnie na tem, iż zbyt wiele instytucji miało ingerencję w tę dziedzinę, co wywarło niekorzystny wpływ na wysokość ciężarów, jakie trzeba było ponosić z tytułu tych ubezpieczeń, a nadto wytwarzało chaos.

Niżej zobaczymy, w jaki sposób znalazły zastosowanie w praktyce zasady, dotyczące ubezpieczeń społecznych, wyrażone w Kartce Pracy.

UBEZPIECZENIA PRZECIWKO NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKOM.

Ubezpieczenia te, początkowo fakultatywne i oparte o dotacje największych kas oszczędności w Italji, stały się obowiązkowymi w r. 1898 i dotyczyły wypadków, mogących mieć miejsce w przemyśle. Jeszcze w chwili obecnej opierają się one na ustawie z 31.I.1904 z późniejszymi zmianami, opartej na pojęciu ryzyka zawodowego oraz odpowiedzialności przemysłowców, wzgl. o presumcję odpowiedzialności przedsiębiorcy. Ta odpowiedzialność zbiorowa znajduje pokrycie w ubezpieczeniu obowiązkowym, którego premja jest obciążony pracodawca.

Dekret z 23.VIII.1917 r. rozciągnął ten przymus ubezpieczeniowy również na rolnictwo. Podobnie, jak w przemyśle, ubezpieczenia i w tej dziedzinie mają za źródło ryzyko zawodowe. Również i tutaj ciężar kosztów spoczywa całkowicie na pracodawcy.

Ten system ubezpieczeń uległ w okresie rządów faszystowskich radykalnej zmianie. Według zaopiniowania ministra Bottai reformy mają iść w kierunku powiększenia premji asekuracyjnej, rozszerzenia pojęcia ryzyka zawodowego, utworzenia organizacji przywrócenia zdolności zawodowej, przekształcenia odszkodowania w rentę, powiększenia odszkodowania, przyznawanego 100-procent. inwa-

lidom i w szczególności nieuleczalnym, utworzenia sądownictwa, powołanego do wydawania decyzji co do wypadków, wydarzających się w przemyśle, podobnie, jak to ma miejsce odnośnie do rolnictwa.

Pierwszem poczynaniem w zakresie zamierzonych reform było wydanie dekretu z 5.XII.1926 r., zakazującego towarzystwom prywatnym zawierania umów co do ubezpieczeń przeciw nieszczęśliwym wypadkom oraz nakazującego rozwiązanie prywatnych kas, ubezpieczających przeciw nieszczęśliwym wypadkom. Obecnie ubezpieczenia te całkowicie ześrodkowane są w Narodowej Kasie Ubezpieczeń Społecznych i pozostają pod nadzorem Syndykatów Wzajemnych Ubezpieczeń, Syndykatu Obowiązkowego Ubezpieczenia osób, zatrudnionych w żegludze morskiej, i robotników, zatrudnionych w kopalniach siarki.

Doniosłe znaczenie dla poprawy stosunków w dziedzinie tych ubezpieczeń, posiada utworzenie instytucji Stowarzyszenia Narodowego, mającego na celu zapobieganie wypadkom przy pracy. Zadanie jego polega na dozorowaniu za pośrednictwem kontroli technicznej, aby przepisy, wydawane w przedmiocie bezpieczeństwa pracy, były ściśle przestrzegane. Stowarzyszenie to bada metody, za pomocą których zapobiega się nieszczęśliwym wypadkom, w szczególności przy urządzeniach mechanicznych, przedstawiających niebezpieczeństw, szkoli techników, specjalistów i t. p.

Niezmierznie doniosłe ma znaczenie również wszczęcie starań przez państwo oraz organizacje przemysłowe o wprowadzenie racjonalizacji pracy, usunięcie zbędnego wysiłku ze strony robotników, udoskonalenie orientacji fachowej i umiejętności pracy. Wszystko to oczywiście prowadzi do zmniejszenia ilości nieszczęśliwych wypadków.

Na mocy dekretu z 4.III.1926 r. przekazano kierownictwo ubezpieczeń przeciw nieszczęśliwym wypadkom w rolnictwie, dotąd ześrodkowane w Narodowej Kasie Ubezpieczeń przeciw wypadkom, Kasom zarządów rolnych i leśnych, syndykatom wzajemnych ubezpieczeń oraz kasom towarzystw, zalegalizowanych na mocy ustawy z 1904 r.

Ubezpieczenie przymusowe pozostaje pod nadzorem inspekcji ubezpieczeniowej. Zgodnie z ustawą odszkodowanie należy się wtedy, gdy skutki, wywołane przez wypadek, trwają przeszło 5 dni. Do tych skutków ustawa zalicza:

- a) zupełną niezdolność czasową
- b) zupełną niezdolność stałą
- c) niezdolność częściową czasową
- d) śmierć.

Zupełna niezdolność czasowa jest odszkodowywana połową dziennego zarobku przez cały czas trwania przerwy w pracy, łącznie z dniami świątecznymi. **Zupełna niezdolność** stała daje prawo do odszkodowania, w wysokości uszcziokrotnionego zarobku rocznego, którego minimum nie może być niższe od lir. 1.000, maximum nie może przewyższać lirów 6.000.

Częściowa niezdolność stała daje prawo do odszkodowania, równego szesciokrotnej sumie, o którą roczny zarobek został zmniejszony wskutek częściowej niezdolności do pracy, wynikłej z powodu nieszczęśliwego wypadku. Wynagrodzenie roczne w tym wypadku nie może przekraczać 6 tys. lirów, i być mniejsze od lirów 1.000. Prócz odszkodowania obciąż wypadku pobiera jeszcze połowę rzeczywistego zarobku maximum przez 90 dni. To ostatnie odszkodowanie może być przedłużone poza 90 dni, lecz następuje wtedy potrącenie różnicy z pierwszego odszkodowania.

W razie śmierci wysokość odszkodowania, jaka przysługuje spadkobiercom zmarłego, równa się sumie pięciokrotnego rocznego wynagrodzenia.

Odnosnie do tych ubezpieczeń na uwagę zasługuje okoliczność, iż faszyzm, wykluczając prywatne towarzystwa ubezpieczeń od wszelkiego współzawodnictwa w tej dziedzinie, wykazał, iż uznaje charakter społeczny tych ubezpieczeń oraz potrzebę powierzenia ich wyłącznie instytucjom prawa publicznego lub towarzystwom istniejącym na zasadach wzajemności.

Należy nadmienić, iż w chwili obecnej liczba robotników, ubezpieczonych w Narodowej Kasie Ubezpieczeń Społecznych wyraża się cyfrą 2 milionów osób. Ich wynagrodzenie roczne sięga 6 milionów lirów.

W 1928 r. Kasa pobrała ogółem 163.347.586 lirów, wypłaciła tytułem odszkodowań 118.176.233 i powiększyła fundusz rezerwowy do przeszło 117 milionów lirów.

Z własnych środków, niezależnie od pobieranych składek ubezpieczeniowych, Kasa stworzyła przeszło 42-milionowy fundusz dla udzielenia ofiarom wypadków, wzgl. ich najbliższej rodzinie, dodatkowych zasiłków w formie pożyczek — oraz zorganizowała niezwłoczną bezpłatną pomoc lekarską dla ofiar wypadków przy pracy.

Kasa utrzymuje swoim kosztem 130 poradni i lecznic, zaopatrzonych we wszelkie środki i pomoce lekarskie.

Z póród lecznic Kasy na uwagę zasługuje w pierwszej linii Instytut imienia Benita Mussoliniego w Bolonii, i posiadający najnowsze wzorowe urządzenia prowadzony przez najwybitniejszych lekarzy.

UBEZPIECZENIA PRZECIWKO NIEMOCY I STAROŚCI.

Jakkolwiek w październiku 1922 roku, a więc po utrwaleniu się ery faszystowskiej, indywidualne obowiązkowe ubezpieczenia przeciwko starości i niemocy istniały już od lat dwóch, jednakże prawomocność dekretu, na podstawie którego zostały one

wprowadzone, była poddawana w wątpliwość, gdyż dekret ten pozbawiony był jeszcze mocy ustawy.

Aby położyć kres wszelkim wątpliwościom co do prawomocności konstytucyjnej dekretu rząd faszystowski na mocy ustawy o pełnomocnictwach zastąpił go nowym dekretem z mocą ustawy z dn. 30 grudnia 1923 r. I ten ostatni przewidywał rozciągnięcie mocy obowiązującej dekretu również na niektóre kolonie. Od 1 kwietnia 1928 r. obowiązuje on również w Trypolitanii.

Centralnym organem ubezpieczenia przeciwko starości i niemocy jest Kasa Narodowa Ubezpieczeń Społecznych. Jej główna siedziba znajduje się w Rzymie. Organami lokalnymi są biura prowincjonalne, zależne od centrali i noszące nazwę „Zakładów Przerzorności Społecznej”.

Wspomniane ubezpieczenia obowiązują osoby w wieku od lat piętnastu do sześćdziesięciu pięciu, przyczem podlegają im zarówno pracownicy przemysłowi, jak i zatrudnieni na roli, zarówno robotnicy dñiówkowi, jak pobierający wynagrodzenie miesieczne. Od ubezpieczeń tych wyłączeni są: dzierżawcy, urzędnicy państwowi oraz komunalni, a nadto osoby, pełniące służbę na morzu, które należą do Kasy Inwalidów Marynarki Handlowej.

Wysokość składek normowana jest kategorią wynagrodzenia, do której zaliczony jest ubezpieczony.

Ubezpieczenie przeciw starości i niemocy daje prawo do pensji starczej wypłacalnej po 65 roku życia, pod warunkiem, że osoba ubezpieczona uiszcza przynajmniej 240 składek dwumiesięcznych.

Pensja z powodu niemocy wypłacana jest bez względu na wiek ubezpieczonego, o ile jego zdolność do pracy została zmniejszona przynajmniej o jedną trzecią w stosunku do zarobku normalnego osób, uprawiających takie same rzemiosło, czy zawód, co ubezpieczony, w tej samej, co on, miejscowości. Celem otrzymania tej pensji należy prócz zaświadczenia o niezdolności do pracy przedłożyć dowód wpłaty przynajmniej stu dwudziestu składek dwumiesięcznych.

NARODOWA KASA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.

Bardzo doniosłe są również środki, stosowane obecnie w Italii celem zapobiegania i usuwania niezdolności do pracy. Odpowiednia akcja zapobiegawcza ześrodkowana jest w Kasie Narodowej Ubezpieczeń Społecznych. Działalność tej ostatniej ma również na celu danie pracownikom, wyczerpanym chorobą, możności odzyskania sił oraz usuwania dolegliwości organicznych. W tym celu zostały założone domy dla rekonwalescentów, które urządzono według ostatnich wymagań higieny. Pracownicy, którzy zostali wyleczeni, mogą w tych domach pozostać do czasu zupełnego odzyskania zdrowia. Tego rodzaju zakłady powstały w Salviatino pod Florencją i w Asso (prow. Como) i zostały otwarte w początkach II półrocza 1926 r. Dotychczas odzyskało w obu tych zakładach zdrowie ok. 5.400 ubezpieczonych, a przebyty tam czas wyraża się ogólną cyfrą

około 100 tysięcy dni. W 1928 roku Kasa wybudowała nowy zakład dla rekonwalescentów w Orto Canavese (prow. Aosta) i obecnie buduje czwarty nowy zakład w Mussolinia pod Catanią. Sam już wybór miejscowości świadczy o starannym dostosowywaniu warunków klimatycznych do potrzeb rekonwalescencji po różnych chorobach.

W celu wypełnienia luk, istniejących dotychczas w szpitalnictwie krajowym, oraz zastąpienia pewnego braku sanatoriów dla niezamężnych, Narodowa Kasa Ubezpieczeń Społecznych założyła 5 sanatoriów dla chorych, dotkniętych gruźlicą, w prowincjach: Palermo, Caltanissetta, Katanii, Messyny i Syrakuz. Są to pierwsze poczynania tej instytucji w kierunku urzeczywistnienia zakreszonego na rozległą skalę programu walki z gruźlicą.

Wkrótce zostanie otwarte sanatorium szpitalne w Camerlata (prow. Como). Ponadto Kasa opracowuje projekt nowych sanatoriów, które mają powstać w odpowiednio wybranych miejscowościach.

Za szczególną zasługę należy poczytać Kasie Narodowej podjętą przez nią energiczną walkę z jaglicą (trachoma) i energiczną działalność korzystania z dobrodziejstw mineralnych źródeł leczniczych, w które obfituje Italia.

Zostały już założone liczne ambulatoria specjalne w prowincjach: Cagliari, Lecce, Livorno, a naddo w okolicach Pizy, Reggio Calabria, Sassari, najdotkliwiej nawiedzanych przez epidemię jaglicy. Ilość chorych wyleczonych wyraża się cyfrą 9.400; ilość udzielonych porad — cyfrą 472.000.

W ostatnich latach utworzono z inicjatywy Kasy specjalne kolonie lecznicze w Salsomaggiore, Sirmione, Inziesore Gardy, Battaglia w prow. Padewskiej. Wkrótce zostanie uruchomiony zakład kąpiel morskich i słonecznych w Pellestrina na Lido.

Ponadto Kasa założyła w Medjolanie, Turynie, Bolonii, Bergamo, Palermo, Brescii, Nowarze, Varese i innych ośrodkach przemysłowych bezpłatne poradnie dla matek i niemowląt; z pomocy materialnej skorzystało tam dotychczas ok. 4700, z porad — ok. 14.000 osób. Instytucja ta jest jedną z licznych form urzeczywistnienia faszystowskiej idei opieki nad matką i dzieckiem.

Na pokrycie kosztów tej działalności opiekuńczo-społecznej, rozwijającej się równolegle z ideą ubezpieczeniową oraz z hygienicznym uświadomieniem klas, pracujących, ze zrozumieniem konieczności współpracy na tem polu, organizacje syndykalistyczne a w pierwszej linii Kasa Narodowa, rozporządzają w myśl art. 79 regulaminu, nadwyżkami od sum, przeznaczonych na pokrycie zobowiązań wobec ubezpieczonych, t. j. tak zwanymi „zaliczkami technicznymi”.

Obok swej działalności zasadniczej Kasa rozwija działalność uboczną, polegającą na finansowaniu robót melioracyjnych w celach zdrowotnych (osuszanie bagien, walka z malarją) i budowie słonecznych, hygienicznych mieszkań dla robotników miejskich.

Z jej inicjatywy i przy jej pomocy gminy i prowincje Italii wytrwale pracują nad polepszeniem wa-

runków życia miejscowego pod względem zdrowotnym, gospodarczym, kulturalnym i duchowym. Ruch budowlany, zwłaszcza w miejskich dzielnicach robotniczych, wzrasta się nieustannie. Ujmując kwestię mieszkaniową z punktu widzenia nie tylko gospodarczego, lecz w pierwszej linii zdrowotnego i moralnego, Kasa Narodowa wyasygnowała na budowę 360 milionów lirów.

UBEZPIECZENIA PRZECIWKO BEZROBOCIU.

Podobnie, jak w całym szeregu krajów, które brały udział w wojnie światowej, również Italia, przewidując kryzys gospodarczy jako następstwo demobilizacji wojennej oraz likwidacji przemysłu wojennego, zaraz po zakończeniu działań wojennych zaczęła stosować środki, które miały na celu zapobieżenie wzgl. zmniejszenie niebezpieczeństwa bezrobocia. W związku z tem postanowiono, iż jedna szósta składki ubezpieczeniowej, wpłacanej przez robotników, będzie musiała być zużyta na stworzenie przy Kasie Pożyczkowo-Depozytowej specjalnego funduszu, przeznaczonego na udzielanie wsparć tym robotnikom, którzy po ogólnej demobilizacji znajdują się bez pracy.

Podobnie, jak ubezpieczenie przeciwko niemości i starości (dekret z dn. 19 października 1919 r.) ubezpieczenie przeciwko bezrobociu zostało oparte na zasadach wzajemności. Udział w nich wzięli również pracodawcy. Odnośny dekret wszedł w życie w dn. 1 stycznia 1920 r.

Centralnym organem tego ubezpieczenia stał się Urząd Krajowy Pośrednictwa Pracy, organami zaś dzielnicowymi — Rady Prowincjonalne. Według wspomnianego dekretu na fundusz ubezpieczeniowy miały złożyć się składki, wpłacane przez pracodawców i pracowników. Wysokość tych składek, wpłacanych do Kas Ogólnych lub Kas Zawodowych, uzależniono od wysokości wynagrodzenia ubezpieczonych.

Zgodnie z dekretem z 30 grudnia 1923 r., o którym była już mowa wyżej, organy ubezpieczenia przeciwko bezrobotnym zostały zespolone z organami ubezpieczenia przeciwko niemości i starości. Urząd Krajowy Pośrednictwa Pracy i Opieki nad bezrobociem uległ likwidacji. Jego organy dzielnicowe, kasy prowincjonalne, zostały przyłączone do oddziałów prowincjonalnych Narodowej Kasy Ubezpieczeń i w dawnej formie przestały istnieć.

Ubezpieczenie przeciwko bezrobociu nie jest stosowane ani do robotników rolnych, ani do chałupników.

Odszkodowanie wypłacane jest poczynając od 8 dnia bezrobocia i nie może trwać dłużej, niż 90 dni w roku. Wypłata ma miejsce w tym wypadku, o ile ubezpieczony wpłacił przynajmniej 24 raty dwumiesięczne w ciągu dwóch lat poprzedzających dwa tygodnie, w czasie których nastąpiła przerwa w pracy. O ile ubezpieczony ma możność wykazania się wpłatą co najmniej 36 składek przed dośnięciem do skutku bezrobocia, służy mu prawo do wynagrodzenia, obejmującego maximum 120 dni w roku.

Służba wojskowa uważana jest za okres, w którym wpłata składek winna być uskuteczniata regularnie. W stosunku do kobiet, będących w ciąży, za okres wypłat regularnych uważa się również czas nieobecności, spowodowanej położeniem.

Bezrobocie czasowe lub spowodowane przerwą w eksploatacji nie daje prawa do zapomogi. Spis zakładów przemysłowych, w których może mieć miejsce tego rodzaju bezrobocie czasowe lub przerwa w pracy, zawarty jest w dekreтах ministerjalnych z dn. 11 marca 1926 r. i 1 marca 1927 r. W wypadkach bezrobocia, spowodowanego zatargiem między pracodawcami a pracownikami, zapomogi nie są udzielane.

Bezrobocie, spowodowane wspomnianą wyżej przerwą w pracy, daje prawo do specjalnej zapomogi w tym wypadku, o ile pochodzi ze specjalnego rodzaju robót, lub, o ile przerwa w pracy nastąpiła w pewnych gałęziach przemysłu, wyszczególnionych we wspomnianych wyżej dekreтах. W wypadku dobrowolnego zwolnienia się ubezpieczonemu przysługuje zapomoga od dnia 37 trwania bezrobocia.

W akcji, zmierzającej do zapobiegania bezrobociu, Rząd Faszystowski nie ograniczył się jedynie do wydania ustaw ubezpieczeniowych. Do poczynających na celu walkę z niebezpieczeństwem bezrobocia, zaliczyć również należy utworzenie szkół terminatorских, wypłacanie zasiłków pieniężnych szkołom przemysłowym, kursom publicznym i prywatnym, zakładanym dla majstrów rzemieślniczych mających na celu kształcenie robotników wykwalifikowanych, wymaganych przez niektóre gałęzie przemysłu i t. p.

Wspomnieć wreszcie należy o działalności urzędów pośrednictwa pracy, które skutecznie przeciwdziałają szerzeniu się bezrobocia i oddały ogromne usługi zarówno interesom klasy pracującej, jak i przemysłowi.

UBEZPIECZENIA PRZECIWKO GRUŻLICY.

Gruźlica w Italji zabiera co roku prawie ok. 60 tys. ofiar z pośród młodzieży, a nadto jest w Italji ok. 500 tys. chorych.

Na białećkę tę zwrócił uwagę Mussolini w głosnej swej mowie, wygłoszonej w Parlamencie w r. 1927 w dzień Wniebowstąpienia, i zaznaczył, iż w „Narodzie, który nie chce upaść, zdrowie ludu musi górować ponad wszystkim”.

Uznając potrzebę zorganizowania walki z gruźlicą, Rząd Faszystowski, opierając się na dekretech z 30 grudnia 1923 r., przystąpił do reformy organizacji sanitarnej, stwarzając prowincjonalne konsorcja antygruźliczne łączące poszczególne organizacje dzielnicowe i koordynujące wszelkie poczynania, mające na celu akcję przeciwigruźliczną.

Dalszym i niezmiernie doniosłym etapem akcji przeciwigruźlicznej Rządu Faszystowskiego było wydanie dekretu o ubezpieczeniu przeciwigruźlicznem z dn. 27 października 1927 r., uzupełnionego rozporządzeniem wykonawczem z dn. 7 czerwca 1928 r.

Ubezpieczenie to weszło w życie w dn. 1 lipca 1928 r.

Ubezpieczeniu temu podlegają te same kategorie osób, co przeciw niezdolności do pracy i przeciw starości. Osoby niewykluczone, ale zwolnione od ubezpieczenia przeciw starości, jako korzystające z innych prywatnych źródeł przezożności, podlegają temu ubezpieczeniu, podobnie jak i personel administracji przedsiębiorstw publicznych i prywatnych, zwolniony od ubezpieczenia przeciwko niezdolności do pracy i starości. Wreszcie ubezpieczeniu przeciwigruźlicznemu podlegają również robotnicy, zatrudnieni w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej, zapisani do Kasy inwalidów marynarki handlowej.

Z ubezpieczenia tego nie korzystają te same kategorie osób, które wyłączone są od ubezpieczenia przeciwko niemocy i starości, czyli urzędnicy państwowi, komunalni, prowincjonalni oraz urzędnicy dworu królewskiego i wreszcie urzędnicy prywatni, których wynagrodzenie miesięczne przekracza 800 lirów.

Liczba osób, podlegających ubezpieczeniu przeciwko gruźlicy, sięga obecnie osiem i pół miliona.

UBEZPIECZENIA PRZECIWKO CHOROBOM ZAWODOWYM.

Ubezpieczenie to, wprowadzone niedawno w życie na mocy dekretu z dn. 13 maja 1929 r. Nr. 928, oparte jest na tej samej podstawie, co i ubezpieczenie przeciwko nieszczęśliwym wypadkom przy pracy. Również tutaj na wypadek zupełnej, stuprocentowej utraty zdolności do pracy, wypłata odszkodowania następuje dopiero w 10 dni po jej stwierdzeniu. Odszkodowanie na wypadek częściowej zdolności do pracy następuje dopiero wtedy, gdy zostaje ustalone, iż ulrata ta wynosi co najmniej 20%.

Wypłata odszkodowania ma miejsce również wtedy, gdy zachodzi recydywa choroby zawodowej. Okres, w czasie którego recydywa ta jest dopuszczalną, nie może przekroczyć trzech lat.

Ubezpieczony winien zawiadomić pracodawcę o chorobie w ciągu dwóch tygodni od chwili jej stwierdzenia. O ile tego nie uczyni, traci prawo do odszkodowania za czas, poprzedzający datę zawiadomienia. Pracodawca obowiązany jest przestać instytucji ubezpieczeniowej wspomniane zawiadomienie z dołączeniem świadectwa lekarskiego i najpóźniej w ciągu pięciu dni od chwili jego otrzymania.

W ciągu trzech lat od chwili stwierdzenia choroby ubezpieczonemu przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o ponowne przyznanie mu odszkodowania (przy nieszczęśliwych wypadkach termin ten ograniczony jest do dwóch lat). Przedłużenie terminu trzyletniego może mieć miejsce w tym wypadku, o ile choroba wymaga dłuższej kuracji.

Poza wspomnianym wyżej dekretem zostały wydane jeszcze dwa inne rozporządzenia. Jedno z nich nakłada na ubezpieczonego obowiązek poddania się kuracji według wskazówek zaufanego lekarza odnoś-

nej instytucji ubezpieczeniowej i w wyznaczonej przez niego lecznicy lub miejscowości kuracyjnej i na koszt instytucji. W razie nieusprawiedliwionej odmowy robotnik traci prawo do odszkodowania. Drugie rozporządzenie dotyczy lekarzy i nakłada na nich obowiązek zawiadamiania organów inspekcyjnych o wypadkach chorób.

Obowiązkowe ubezpieczenie przeciwko chorobom zawodowym nie tylko chroni robotników przed zgubnymi skutkami chorób zawodowych, lecz również ma na celu podniesienie warunków zdrowotnych pracy. Rząd Faszystowski, zdając sobie sprawę z doniosłości akcji ubezpieczeniowej, postanowił otworzyć specjalne kursy dla lekarzy, mające na celu przygotowanie zastępu osób, które byłyby zdolne sprostać zadaniom, stawianym przez omówione wyżej ustawodawstwo ubezpieczeniowe w zakresie chorób zawodowych.

INNE POCZYNIANIA W ZAKRESIE POLITYKI UBEZPIECZENIOWEJ.

Poza omówionymi wyżej ubezpieczeniami istnieje jeszcze cały szereg ubezpieczeń specjalnych, dotyczących marynarzy, personelu podatkowego, pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach transportowych, urzędach celnych, telefonach i t. p. Na specjalną jednak uwagę zasługuje ubezpieczenie robotnika na wypadek macierzyństwa, ogólne ubezpieczenie przeciwko wszelkim chorobom oraz ubezpieczenie, zapewniające posag młodym robotnikom. Ubezpieczenie na wypadek macierzyństwa ustanowione dekretem z dn. 15 marca 1923 r., obowiązuje wszystkie robotnice od lat 15 do 50. Przyznaje ono 100 lirów każdej robotnicy, która wydała na świat dziecko żywe lub umarłe. Składka roczna wynosi lirów 7, z czego 4 liry płaci pracodawca i 3 liry pracownica.

Dr. ANTONIO MENOTTI CORVI.

TRATTATO COMMERCIALE CON LA GERMANIA

(UMOWA HANDLOWA Z NIEMCAMI).

L'accordo commerciale fra la Polonia e la Germania, firmato a Varsavia in data 17 marzo corr. costituisce può dirsi, un avvenimento sensazionale nelle relazioni fra i due paesi confinanti.

Per la prima volta in dieci anni, le relazioni economiche polacche con la Germania ottengono una solida base giuridica, che esclude ogni sorpresa, paralizza ogni tentativo di introdurre in tali relazioni degli attriti non aventi nulla di comune con il sano sviluppo economico, e dà la possibilità alle sfere economiche interessate — e trattasi in questo caso di tutti i rami di attività economica della Polonia e della Germania — di iniziare su vasta scala l'azione di normalizzazione economica nell'Europa centrale. Un fattore inoltre d'importanza psicologica e la contrattazione che seguirà il trattato commerciale, dell'accordo cosiddetto di liquidazione, la liquidazione del passato dà affidamento che tale opera per il futuro, iniziata dall'accordo economico, non sfumerà nel nulla, ma sarà eseguita intensivamente ed in completa calma. In questo primo articolo sull'accordo economico mi limiterò ad enunciare le principali e più importanti convenzioni nell'accordo contenute. Negli articoli che seguiranno più analitici, saranno particolarmente esaminate le principali disposizioni del trattato, e verranno pure enunciate le probabili conseguenze che nella vita economica il trattato potrà portare.

Con l'entrata in vigore dell'accordo, decadono naturalmente tutte le disposizioni ostili che ostacolavano finora il traffico normale fra la Polonia e la Germania. Ciò risulta di per sé dalla convenuta clausola „della nazione più favorita“ che esclude qualsiasi trattamento dei contraenti diverso da quello usato con altri paesi esteri. Non pertanto i due paesi contraenti ritengono opportuno includere nel protocollo una speciale dichiarazione che stabilisce

la fine delle ostilità economiche, dichiarando decadute all'entrata in vigore del trattato, tutte le misure contrarie, e questo allo scopo di rendere edotte tutte le sfere interessate, e nello stesso tempo impedire ogni equivoco ed incertezza in proposito. L'elenco delle disposizioni dichiarate decadute non ha carattere categorico, poiché è sottinteso che qualora risultasse esistere una disposizione ostile, non compresa nel trattato, essa però è annullata egualmente.

L'elenco delle disposizioni ostili (guerra economica) riguarda le materie seguenti:

Da parte tedesca cessano le ordinanze appoggiate sulla:

- a) disposizione per il mutamento dei dazi per i prodotti della terra e dell'industria, provenienti dalla Polonia, dal 2 luglio 1925 („Reichsanzeiger“ N. 153 del 3-7-1925).
- b) disposizione per l'importazione di merci di provenienza polacca dell'1. 7 1925 („Reichsanzeiger“ N. 153 del 3-7-1925);
- c) disposizione per il cambiamento della disposizione di cui alla lettera B. dell'8-7-1925 („Reichsanzeiger“ N. 157 dell'8-7-1925);
- d) disposizione per il cambiamento dei dazi sui prodotti rurali ed industriali provenienti dalla Polonia del 31-8-1925 („Reichsanzeiger“ N. 29 del 31-8-1925);
- e) al paragrafo 2 e all'allegato della disposizione per l'importazione di merci del 12.5.1925 („Reichsanzeiger“ N. 299 del 12.5.1925); relative all'importazione di merci, disposizione del 24.12.1925 („Reichsanzeiger“ N. 302 del 28.12.1925).

Da parte polacca decadono le ordinanze riguardanti:

- a) disposizione del 17.6.1925 per il divieto d'importazione di alcune merci (Dz. Ust. R. P. N. 61 pos.

- 430) qualora rimasto in vigore secondo il decreto del 10.2.1928 (Dz. Ust. R. P. N. 15 pos. 113);
 b) decreto del 11.7.1925 per il divieto d'importazione di alcune merci (Dz. Ust. R. P. N. 69 pos. 416) qualora rimasto in vigore a norma del decreto 10.2.1928 (Dz. Ust. R. P. N. 15 pos. 113);
 c) decreto del 10.3.1926 riguardante il divieto d'importazione di merci di vietata importazione, attraverso porti e ferrovie tedesche (Monitor Polacco).

La clausola „della nazione più favorita” comprende pure la concessione di dazi ridotti per le macchine di provenienza tedesca. La Polonia si riserva però completa libertà per quanto riguarda il mantenimento, il parziale o totale annullamento di tali riduzioni di dazio, la determinazione del loro aumentare, la facoltà di giudicare i casi nei quali tali riduzioni si debbono accordare, ecc. È escluso però il rifiuto di concessione di tali ribassi, unicamente motivato con la provenienza tedesca delle macchine. Onde facilitare ai circoli economici d'entrambi i paesi la conoscenza di quali sono le macchine da considerarsi per ora non prodotte in paese, è stato redatto da parte delle Unioni industriali tedesche e polacche, un elenco di tali macchine: questo elenco è stato consegnato ad entrambi i Governi.

Le macchine comprese in questo elenco saranno considerate, senza bisogno di ulteriori esami, quali non prodotte in Polonia. Il Governo polacco si è riservato però la facoltà di modificare tale lista dopo 18 mesi dall'entrata in vigore della convenzione economica; il mutamento ha luogo dietro semplice istanza del Governo polacco. La clausola della „nazione più favorita” è l'unico punto dell'accordo riguardante i dazi da applicare nel traffico.

Risulta da ciò che nel traffico polacco-tedesco saranno obbligatori i dazi minimi applicati ad altri paesi, solo però fino a quando i terzi paesi usufruiscono di tali dazi. Così ad esempio, fino a che sono obbligatorie le convenzioni doganali della Polonia con la Cecoslovacchia e la Francia, le riduzioni doganali convenute sono valide anche con la Germania; ma qualora una qualunque di queste convenzioni avesse a decadere, i ribassi daziali sono annullati non solo riguardo al contraente diretto, ma altresì riguardo alla Germania.

I divieti d'importazione e d'esportazione, qualora non abbiano carattere di ostilità, cioè sieno ordinati rispetto a tutti i paesi, rimangono in efficacia in Polonia che in Germania. Peraltro ognuna delle parti ha concesso all'altra dei contingenti in misura ritenuta conveniente nella situazione attuale. Come è noto la Polonia ha dichiarato, durante il corso delle trattative, che qualora la Germania approvasse l'inizio del completo libero traffico, in specie per gli animali d'allevamento, essa è pronta da parte sua ad annullare tutti gli esistenti divieti doganali d'importazione. Dopo che la Germania ebbe dichiarato non permettere la sua attuale situazione economica una completa libertà di traffico nel senso indicato da parte polacca, la Polonia dovette limitarsi a concedere alla Germania dei contingenti sulla base dell'eguaglianza delle reciproche concessio-

ni; quindi, per quanto riguarda l'esportazione in Germania, la Polonia ha ottenuto un contingente d'esportazione per il carbone di 320.000 tonnellate netto. Ciò significa che nel caso che la Germania esportasse da parte sua in Polonia carbone, coke, piastrelle o carbone di legno, il contingente polacco aumenta automaticamente della quantità dalla Germania esportata in Polonia. Inoltre la Polonia ha ottenuto un contingente per l'esportazione in Germania di 10.000 tonn. di minio, e minerale di piombo all'anno.

Ancora la Polonia ha ottenuto un contingente di esportazione per il ferro (rottami) dalla Germania verso il territorio doganale polacco, in misura già da tempo determinata dalle sfere industriali interessate, e cioè 165.000 tonn.all'anno, oltre ad un contingente di esportazione dalla Germania in Polonia di catrame e bitume per 10.000 tonn.

La questione dell'esportazione dalla Polonia in Germania e del transito verso i mercati occidentali dei prodotti dell'allevamento, venne risolta nel modo seguente:

Il contingente d'esportazione per i maiali macellati e vivi verso la Germania è stato fissato in 200.000 capi all'anno.

Trascorsi 18 mesi dall'inizio dell'accordo, questo contingente è aumentato a 275.000, e dopo 12 altri mesi a 379.000 all'anno. I maiali vivi possono essere trasportati anche via terra, ma devono essere venduti a quelle fabbriche di prodotti di carni, che posseggono gli impianti veterinari richiesti dalla legge tedesca. La carne invece proveniente dagli animali vivi importati via mare può essere venduta a qualsiasi acquirente, con l'unica limitazione, che non possono vendersi nei mercati liberi, i cosiddetti „Grossfleischmarkte”; limitazione giustificata dal timore da parte tedesca, che la comparsa della carne polacca sui mercati potrebbe provocare un ribasso nei prezzi interni della Germania.

Risulta da quanto sopra che i tedeschi non hanno voluto concedere il mercato libero ai carni polacchi nemmeno nei limiti del contingente. Tale condotta provocò durante le trattative molte difficoltà, poiché la Polonia temeva che le restrizioni alla vendita avessero a rendere impossibile il godimento del rimanente contingente di smercio. La questione fu risolta mediante la concessione da parte dell'Unione dell'Industria tedesca (Reichswehrband der Deutschen Industrie) di una garanzia approvata dal Governo tedesco che assicura l'acquisto di tutto intero il contingente di maiali esportato dalla Polonia.

La lettera di garanzia con gli allegati relativi, redatta da esperti polacchi e tedeschi, contiene disposizioni particolari circa l'acquisto di quei maiali che non si possono vendere liberamente, come pure circa la fissazione dei prezzi da applicare nell'acquisto. Uno speciale protocollo veterinario stabilisce le condizioni d'importazione e di tale contingente dal punto di vista sanitario e veterinario, come pure le condizioni per l'importazione di quegli

altri prodotti dell'allevamento che la Germania ha permesso.

Trattasi dell'importazione di cavalli, volatili vivi e macellati, latte, burro, uova, pesci, granchi, setole, pelli, piume, penne, cuoio (che non si può venderlo ai mercati. Grossfleischmarkt). E carne suina lavorata. Nel medesimo protocollo veterinario sono indicate le condizioni di trasporto attraverso la Germania dei seguenti prodotti dell'allevamento e ciò senza veruna limitazione di contingentamento: cavalli, volatili vivi e morti, carni suine lavorate, carni di vitello, agnello, ecc. Ires. che, carni lavorate e altri prodotti dell'allevamento la cui importazione è permessa in Germania. Inoltre è stato autorizzato il transito illimitato di majali macellati ai punti franchi dei porti tedeschi, per le provviste a bordo delle navi.

In compenso dei suddetti contingenti di vendita

la Polonia ha concesso alla Germania dei contingenti di vendita merci di vietata importazione a norma del Decreto Presidenziale del 10 febbraio 1918 e del decreto 20 dicembre 1929. L'elevatezza di tali contingenti è stata calcolata sulla base dell'uguaglianza in valore delle concessioni reciproche.

Entro poco tempo, i contingenti verranno resi di pubblica ragione. Oltre ai precedenti problemi, il trattato contempla la questione della mediazione commerciale dei diritti dei singoli e delle società e, entro certi limiti, delle compagnie di navigazione. Ognuno di questi problemi è strettamente collegato alla vita economica della Polonia, e richiede una completa conoscenza da parte delle classi interessate dalla situazione che verrà a crearsi dalla conclusione di tale trattato.

MIECZYSLAW SOKOŁOWSKI.

Direttore del Dipartimento

al Ministero dell'Industria e Commercio.

SYTUACJA FINANSOWA W ITALJI

(LA SITUAZIONE FINANZIARIA DELL'ITALIA).

Celowa i głęboko przemysłana akcja, podjęta przez Rząd Mussoliniego i mająca doprowadzić do zupełnego uzdrowienia finansów państwowych i sytuacji walutowej w kraju, dała wyniki najpomowniejsze. Etapy tej akcji świadczą o działaniach niezmiernie ostrożnych i rozumnych, o nastawieniu polityki gospodarczej i finansowej kraju najzupełniej trafnie i o rzetelnym stosowaniu się do podstawowych zasadnień gospodarstwa narodowego. Akcja ta biegła poprzez reformę podatków, osiągnięcie równowagi budżetowej drogą zwiększenia źródeł dochodów państwowych i zmniejszenia wydatków, przez zaprowadzenie jaknajdalej idących oszczędności, uregulowanie długów zewnętrznych i wewnętrznych, poprzez zerodkowanie prawa emisji w jednym Banku i wreszcie została ukoronowana stabilizacją waluty w r. 1927 oraz przywróceniem waluty złotej w r. 1928. Rok 1929 przyniósł skonsolidowanie wszystkich tych zdobyczy, osiągniętych mozołnym wysiłkiem czynników kierowniczych, oraz przystosowanie poziomu życia społeczeństwa do nowej sytuacji finansowej kraju.

Reforma walutowa oraz wprowadzenie waluty złotej oddziaływało przedewszystkiem w sposób niezmiernie korzystny na wysokość osiągniętych dochodów ze źródła podatkowego. Jakkolwiek efektywnie wysokość podatków uległa obniżeniu, wartość wpływów podatkowych, wyrażona w złocie, wydatnie się zwiększyła, znajdując uzasadnienie we wzmożonej sile nabywczej lira. Świadczy o tem zamieszczone obok zestawienie, zawierające dane, odtwarzające wysokość wpływów podatkowych, wyrażonych w lirach obiegowych i w złocie przed i po stabilizacji waluty w Italji.

Z tego zestawienia widzimy, że wzrost dochodów z podatków, wyrażony w lirach obiegowych, jest znacznie mniejszy, od wzrostu dochodów, wyrażonych w złocie, co świadczy o wydatnem zwiększeniu ich wartości.

	1922—23	1925—26	1927—28
	(w milionach lirów)		
Podatek gruntowy:			
w lirach obiegowych . .	117	148	113
" złotych	38	30	31
Podatek od nieruchomości:			
w lirach obiegowych . .	178	204	230
" złotych	42	60	62
Podatek dochodowy:			
w lirach obiegowych . .	2000	2584	2882
" złotych	483	723	1168
Dodatek do pod. doch.			
w lirach obiegowych . .	178	365	325
" złotych	42	74	88
Inne podatki bezpośrednie:			
w lirach obiegowych . .	2777	1838	978
" złotych	512	811	873
Podatek monopolowy:			
w lirach obiegowych . .	3463	3057	4159
" złotych	833	782	1155
Oplaty stempelne:			
w lirach obiegowych . .	1453	2340	2110
" złotych	309	475	585
Podatek obrotowy:			
w lirach obiegowych . .	308	483	644
" złotych	73	173	179
Oplaty państwowe:			
w lirach obiegowych . .	316	86	86
" złotych	76	17	34
Podatek od spozycia:			
w lirach obiegowych . .	1089	2382	2395
" złotych	406	834	665
Oplaty celne:			
w lirach obiegowych . .	1728	2004	2079
" złotych	415	585	744

Jeżeli chodzi o rezultat zamknięć rachunkowych, można stwierdzić, iż do roku 1924/25 saldo ich było stale ujemne, przyczem w r. 1921/22 wynosiło ono 15.760,5 milj. lirów, zmniejszając się w dwóch następnych latach do 3.028,8 milj.: r. 1924/25 po raz pierwszy przyniósł saldo dodatnie, wynoszące 417,2 milj., w 1925/26 — 2.268,4 milj., w 1926/7 — 435,7 milj., w 1927/28 — 497,3 milj., w 1928/29 — 381,9 milj.

Ten pomysłowy stan finansów państwowych w dużej mierze Italia ma do zawdzięczenia stopniowemu zmniejszaniu się t. zw. „rentujących zobowiązań”, które w r. 1922 obciążały konto skarbu sumą 41 miliardów lirów i które przy końcu roku rachunkowego 1928/29 spadły do 9 miliardów lirów. Tak znaczne zmniejszenie tego ciężaru, zwanego „ciężarem martwym”, stało się możliwe dzięki dekretowi z dn. 9 grudnia 1928 r., upoważniającemu Rząd do skreślenia w ciągu dwóch najbliższych lat z sumy wyżej wymienionej kredytów, zatwierdzonych przez Parlament i obciążających Skarb Państwa, lecz dotychczas niewykorzystanych. Dalszym dowodem wybitnej poprawy sytuacji finansowej kraju oraz powrotu do normalnych warunków jest fakt, iż projektowane stworzenie funduszu 9-letnich obligacji skarbowych okazało się zbędne, co tłumaczy się tem, iż Skarb Państwa przy obecnym stanie finansów jest w stanie sprostać swym zobowiązaniom bez uciekania się do tych obligacji.

Ażeby zdać sobie sprawę z tego, jak doniosłego dzieła sanacji finansów dokonał rząd Mussoliniego, wystarczy przypomnieć, iż z tytułu udziału w wojnie światowej Skarb Państwa był obciążony sumą 143 miliardów lirów. Z tej sumy wydatkowano w latach wojny 63 miljardy, w latach 1919—24 — 71 miliardów i w latach 1924—26 — 9 miliardów. Część tego długu, mianowicie 27 miliardów pokryto już z normalnych dochodów, pozostała zaś droga stworzenia długu wojennego.

Na stan finansów państwowych Italii w chwili obecnej najbardziej wymowne światło rzuca preliminarz budżetowy Italii na rok 1930—31, przedłożony Izbie przez Ministra Skarbu Mosconiego. Otóż z zestawienia preliminowanych dochodów i wydatków wynika nadwyżka aktywna dochodów w sumie lirów 5 304.584.69 jako rezultat nadwyżki czynnej w kwocie lirów 262.988.172,93 nad różnicą bierna lirów 257.683.588,24 w rubryce obrotu kapitałów, będącą rezultatem częściowego umorzenia długów zewnętrznych i przyznania pożyczek skarbowych koncernom rządowym. Preliminarz budżetowy przewiduje zatem na rok 1930/31 nadwyżkę w kwocie zł. 5,3 miliardów lirów, co należy uznać za objaw niezmiernie pomysłnej sytuacji finansowej Państwa.

Wysokość preliminowanych dochodów wyraża się sumą lirów 20.023.172.317,48, której przeciwstawia się suma rozchodów w kwocie lirów 20.017.867.732,79. Jeżeli porównamy te liczby z liczbami preliminarza z roku poprzedniego, okaże się, iż nadwyżka w preliminarzu obecnym przewyższa nadwyżkę w preliminarzu poprzednim o lirów 4.692.791,69 W związku z preliminarzem budżetowym na rok 1930/31 należy zwrócić uwagę na szereg zarządzeń przekształcających atrybucje poszczególnych urzędów centralnych i które pociągnięty za sobą odpowiednie zmiany w całym szeregu pozycji budżetowych. Temi zarządzeniami objęto:

1) przejście przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Wyznani wszelkich wydatków, pozostających w związku ze sprawami wyznaniowymi; 2) powierzenie Ministerstwu Wojny prac, związanych z budową

i naprawą urządzeń wojskowych, twierdz i t. p., wykonywanych poprzednio pod kierownictwem Ministerstwa Robót Publicznych; 3) przeniesienie Król. Włoskiego Komitetu oceanograficznego do Narodowej Rady Badań Naukowych; 4) przekazanie Szkół Morskich, zależnych od Ministerstwa Marynarki, Ministerstwu Wychowania Narodowego. 5) przeniesienie wydatków, związanych z utrzymaniem Milicji Portowej, a obciążających dotychczas budżet Ministerstwa Skarbu, do budżetu Ministerstwa Komunikacji; 6) przeniesienie pewnej ilości funkcjonariuszów wojskowych z Ministerstwa Robót Publicznych do Ministerstwa Wojny; 7) przekształcenie Ministerstwa Gospodarstwa Narodowego w Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa; 8) utworzenie przy Ministerstwie Rolnictwa i Leśnictwa Podsekretariatu Stanu, którego zadaniem jest czuwanie nad należytem wykonaniem ustawy o melioracji integralnej; 9) zmiana nazwy „Ministerstwo Oświaty” na „Ministerstwo Wychowania Narodowego”; 10) utworzenie w nim Podsekretariatu Stanu dla wychowania fizycznego i wychowania młodzieży; 11) utworzenie drugiego Podsekretariatu Stanu przy Ministerstwie Korporacji; 12) repartycja centralnych urzędów Ministerstwa Gospodarstwa Narodowego między Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa oraz Ministerstwo Korporacji; 13) przeniesienie urzędów instalacji termoelektrycznych oraz budownictwa ludowego z Ministerstwa Gospodarstwa narodowego do Ministerstwa Robót Publicznych; 14) przeniesienie niektórych urzędów, podlegających Ministerstwu Robót Publicznych i czuwających nad sprawami melioracji integralnej, do Ministerstwa Rolnictwa. Wszystkie te zarządzenia wywarły wybitny wpływ na poszczególne pozycje preliminarza budżetowego na r. 1930/31, o których będzie mowa niżej.

Dochody, przewidziane na rok 1930/31.

Ogólna suma przewidzianych dochodów na rok 1930/31 wyraża się sumą lirów 20.023.172.317,48. Składa się na nią dwie pozycje: suma lirów 19.348.846.349,98, oznaczająca rzeczywiste dochody zwyczajne i nadzwyczajne i stanowiąca 96,63% całkowitej sumy dochodów oraz suma lirów 674.325.917,50, oznaczająca dochód z tytułu obrotu kapitałów. Najważniejsze pozycje po stronie dochodów obejmują:

Podatki bezpośrednie w sumie	lirów	5.200,8 milj.
Podatki pośrednie od spożywcia	„	5.384,0 „
Oplaty od przeniesienia własności nieruchomości . . .	„	3.029,0 „
Loteria państwowa	„	620,0 „
Dochód z majątku państw. . .	„	117,5 „
Dochód z przedsiębior. samorząd., kolei państw., monorolad., poczt., telegrafów i telefon.	„	218,4 „
Minist. Spraw Zagr.	„	87,5 „
Inne urzędy	„	189,7 „
Inne dochody	„	682,4 „

Na dochody z tytułu obrotu kapitałów, których ogólna suma w preliminarzu wynosi lirów 674.325.917,50, składają się zwroty pożyczek, zwroty

sum, awansowanych przez Skarb Państwa, dochody ze sprzedaży państwowych nieruchomości ziemskich i miejskich i t. p.

Wydatki preliniowane na r. 1930/31.

Z ogólnej sumy preliniowanych wydatków w kwocie lirów 20.017.867.739,79 na wydatki rzeczywiste przypada lirów 19.085.858.227,05 oraz na wydatki z tytułu obrotu kapitałów — lirów 932.009.505,74.

Wydatki te obejmują następujące pozycje:

Pobory urzędników cywilnych	lirów 1.902,9 milj.
Pobory wojskowych	" 2.908,6 "
Pobory nauczycieli szkół powszechnych	" 910,0 "
Emerytury zwłoke	" 782,5 "
Emerytury wojenne	" 173,5 "
Obrona narodowa (wojsko, marynarka, lotnictwo)	" 22.717,5 "
Zwroty i odszkodow. wojenne	" 13,0 "
Administracja urzędów cywilnych	" 3.039,4 "
Wyrównanie budżetów kolonialnych	" 401,0 "
Wydatki w związku z dochodami (zwroty, wypłaty wygranych na loterii i t. p.)	" 736,2 "
Odeteki od długów	" 4.409,0 "

Wydatki z tytułu obrotu kapitałów obejmują: umorzenia długów, zwroty pożyczek, awanse i pożyczki, udzielane kolonijom, kolejom, telekom, prowincjom, gminom oraz instytucjom dobroczynnym. Pozycje te znajdują swój odpowiednik wyrównawczy w niektórych pozycjach dochodowych oraz wpływach z tytułu wykupu kolei żelaznych. Wyżej wymienione wydatki rzeczywiste w kwocie 19.085,8 milj. lirów są rozdzielone między poszczególne Ministerstwa w sposób następujący:

Ministerstwo Finansów	lirów 8.375.822.795
" Sprawiedliwości i Wyznań	" 549.312.500
" Spraw Zagranicznych	" 197.788.100
" Kolonij	" 499.850.516
" Wychowania Narodowego	" 1.511.238.082
" Spraw Wewnętrznych	" 823.506.500
" Robót Publicznych	" 1.000.000.000
" Komunikacji	" 1.650.378.190
" Wojny	" 2.863.816.015
" Marynarki	" 1.439.988.000
" Lotnictwa	" 718.000.000
" Rolnictwa i Leśnictwa	" 424.074.241
" Korporacji	" 42.507.245

Ogółem lirów 19.85.858.227

Preliminarz budżetowy na r. 1930/31 stanowi niewątpliwie nietylko dowód trwałej poprawy gospodarki finansowej Państwa, lecz również rzuci wyzwanie światu na kierunku polityki gospodarczej Rządu, mającej na względzie ogólną poprawę gospodarczą kraju. Wprowadzie preliniowana nadwyżka budżetowa na rok 1930/31 jest nieco wyższa, niż w r. 1929/30, lecz znacznie ustępuje ona nadwyżkom z lat poprzednich. To zmniejszenie nadwyżki budżetowej z jednej strony tłómaczy się zredukowaniem ciężarów podatkowych (np. pod. dochodow.) i opłat z drugiej — zwiększeniem poborów funkcjonariuszów państwowych (na co przeznaczono 500 milj. lirów) oraz wydatków na inwestycje publiczne. Posunięcia te z zakresu polityki finansowej niewątpliwie wywarą wpływ na rozwój życia gospodarczego Italji niezmiernie korzystny i w ogromnej mierze dopomoga do złagodzenia trudności gospodarczych, które, podobnie, jak wszędzie na świecie, dają się również odczuwać w życiu gospodarczym Italji.

Dr. LEON PĄCZEWSKI.

L'EVOLUZIONE DELL'INDUSTRIA POLACCA NEL PRIMO DECENNIO DELL'INDIPENDENZA DELLA POLONIA.

(ROZWOJ PRZEMYSŁU POLSKIEGO W PIERWSZYM DZIESIĘCIOLECIU NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI).

Sintetizzare il processo evolutivo, attraverso il quale dalla assenza completa o quasi completa di attività industriale, che ancora fino ai primi decenni del secolo scorso è caratteristica della Polonia, si è giunti oggi alla ricostruzione quasi totale degli stabilimenti rovinati da sei anni di guerre e di invasioni, ed alla riorganizzazione su basi assolutamente nuove e differenti di tutta l'economia nazionale, è un problema del massimo interesse per chi voglia obiettivamente giudicare sullo stato attuale dell'economia della Polonia.

Innegabilmente fino al primo quarto del secolo scorso, la Polonia era uno dei paesi meno progrediti d'Europa; mancante di industrie, povero di commerci, senza adeguate vie di comunicazione, scarsamente collegato con gli altri paesi.

Le spiegazioni addotte per chiarire l'inferiorità della Polonia in confronto ai paesi dell'Occidente europeo, che già allora iniziavano un rapidissimo processo di evoluzione economica ed industriale, furono raramente scerve da partigianeria. Le cause del mancato, o quanto meno ritardato sviluppo economico in genere, ed industriale in ispecie della Polonia, possono raggrupparsi in tre categorie distinte: cause di origine storica, di origine geografica e per ultimo cause derivanti dalla costituzione politica ed etnica del Paese. Le riassumeremo brevemente.

Geograficamente le terre della Polonia hanno i caratteri di „terre di transizione“ in direzione da ovest verso est, e questo sia dal punto di vista geologico che geografico propriamente detto. La Polonia rappresenta una porta spalancata conducente dall'Euro-

pa all'Asia, una regione in cui i tratti caratteristici dell'Europa Occidentale passano gradatamente a quelli dell'Europa Orientale; la reazione reciproca di diversi caratteri impressi alla storia e all'economia del Paese un indirizzo specifico e singolare. Per ricchezze naturali, vie di comunicazione, densità di popolazione ecc. la Polonia Occidentale è ben differente da quella Orientale. Nella prima la formazione di focolai industriali fu resa facile, imprimendo al Paese un livello economico e culturale dei più elevati; nella seconda invece e l'attività agricola che prevale con conseguente più basso grado di cultura nel tenore di vita delle popolazioni.

Dall'esistenza di queste due distinte regioni, una agricola, l'altra industriale e commerciale, trae forse motivo la stretta unione registrata nel corso della storia fra Polonia e Lituania, inquantoche tale unione era l'espressione assoluta di una perfetta equivalenza politica ed economica, rappresentava insomma una felice risoluzione del problema dell'equilibrio statale.

Le condizioni geografiche della Polonia situata fra due popoli a ben diverso livello culturale, imposero ad essa la missione di portare la civiltà latina ed occidentale nel vicino Oriente Europeo, ergendosi contemporaneamente a baluardo dell'Europa cristiana contro il paganesimo asiatico.

In un paese esposto continuamente al pericolo delle invasioni, su perpetuo piede di guerra per difendere la sua esistenza di stato libero ed indipendente dalle due formidabili pressioni, quella russo-asiatica ad est e quella prussiana ad ovest, non è certo agevole alle attività economiche eminentemente pacifiche, prosperare e svilupparsi: l'essere per secoli ininterrotti un campo di battaglia per l'urto dei due mondi, lo Slavo ed il Germanico o meglio quello cristiano e quello pagano, non poteva non influire sull'indole della popolazione e sulla sua composizione etnica, facendo decisamente prevalere le qualità guerriere e belliche a scapito di quelle mercantili.

Una tradizione di vita fatta di continue inquietudini guerriere doveva di necessità lasciare conseguenze nel carattere del popolo polacco, sviluppando una certa dose di indifferenza e di poca adattabilità agli sforzi continui e sistematici; questi fattori morali e psicologici contribuirono a creare quell'atmosfera ostile in tutto il paese, alla formazione di una classe mercantile.

Per questo la classe mercantile della Polonia è formata in origine solamente da quei nuclei di Ebrei immigrati dai vicini paesi, attratti dalle condizioni di vita migliori che venivano garantite loro dalla liberale legislazione della Repubblica di Polonia.

Fra gli stranieri che agli albori della Rinascita economica della Polonia (vale a dire sotto i regni di Casimiro il Grande dapprima e di Giovanni Sobieski più tardi), si erano fissati nel Paese, meritano particolare menzione i mercanti italiani che provenendo dalle ricche città della loro patria, intense di traffici ed all'avanguardia dell'economia europea, stabilirono i primi opifici ed i primi fondachi in molte città polacche.

Ma, oltre a questa ragione di inferiorità derivante da un ritardo di almeno un secolo e mezzo nell'evoluzione economica in confronto ai paesi occidentali, un'altra forse più importante merita di essere segnalata, e cioè l'assenza quasi totale dell'elemento polacco nell'organizzazione industriale del Paese. Tutta o quasi, l'industria della Polonia è per lunghi anni in mano degli stranieri o, nella migliore delle ipotesi, degli Israeliti, cresciuti di numero in tutto il Paese, e resistenti fortemente ad ogni tentativo di assimilazione.

In realtà la storia dell'industria in Polonia si inizia con la perdita della libertà. Solo dopo la prima spartizione del Paese (1772) si fa strada in tutte le classi della popolazione la convinzione che la salvezza della Polonia può essere meglio garantita dal grado del suo sviluppo economico che non dalle virtù guerriere del suo popolo; sorgono allora le prime industrie, che, se anche destinate all'insuccesso per la assoluta mancanza di preparazione, servirono almeno a creare quel senso di necessità di una più evoluta vita economica, che darà i suoi frutti più tardi.

La storia dell'industria in Polonia si inizia dunque con la perdita della libertà. Nella Polonia ex russa, i primi tentativi di industrializzazione del Paese, sono merito del Governo autonomo del Regno del Congresso; questa caratteristica dell'azione statale nel sollevamento economico del Paese si riscontrerà molto più tardi nel 1918—19, ed è sicuro indice della mancanza di iniziativa privata, per cui è lo Stato che deve trasformarsi in imprenditore, per sopperire alle deficienti iniziative private. Nella Polonia ex Austriaca invece, l'inizio dell'industria si accompagna con la scoperta dei giacimenti di petrolio. Anche qui l'iniziativa, sebbene partita dai Polacchi, è subito raccolta da numerosi imprenditori stranieri o ebrei. La popolazione non sembra ancora matura per cogliere tutti i vantaggi della ricchezza del Paese, essendo troppo legata alla tradizionale vita agricola.

Nella Polonia tedesca l'influenza dell'appartenenza ad un paese ad altissimo livello economico, dove di necessità ripercuotersi su tutta la regione. Per questo l'Alta Slesia polacca nel campo industriale, e le regioni di Poznań e Pomerania nel campo agricolo, sono fra le più evolute dell'Europa.

Riassumendo, le condizioni delle industrie nelle tre diverse regioni della Polonia, prima dello scoppio della Guerra, possono così essere indicate: l'industria della Polonia russa si sviluppa solo in quei rami che sono di diretto ed esclusivo vantaggio all'economia dell'Impero. Ma si sviluppa solo in quanto il suo fiorire non sia di danno alla nascente industria russa. Il giorno in cui le due industrie si trovano a lottare in concorrenza, per forza di cose l'industria della Polonia, che ha anche il torto di essere nelle mani di molti capitalisti tedeschi o ebrei, è sacrificata.

L'industria della Polonia austriaca, si limita, fatta eccezione per quella del petrolio che è di vantaggio all'economia dell'Impero, a quelle poche attività che servano al mercato locale, o sieno di contributo alle altre industrie austro-ungariche; la Galizia ha la mo-

desta missione di rifornire di materie prime le altre provincie dell'Impero, e nello stesso tempo di costituire per esse un sicuro mercato di sbocco.

Rimane l'Alta Slesia; ma questa dai Tedeschi non è nemmeno considerata quale regione non germanica. Del resto sono i maggiori industriali dell'Impero che tengono in mano tutte le industrie. L'Alta Slesia è forse l'unica regione della Polonia che abbia avuto non lievi vantaggi dall'appartenere ad un paese straniero, apprendendo alla severa scuola tedesca quelle qualità di ordine, di metodo, e di disciplina che non sono certo le più spiccate caratteristiche dei popoli slavi.

Nel suo complesso l'industria polacca nelle tre zone di spartizione era di necessità orientata verso i mercati interni dei paesi occupanti. Essa registra i maggiori progressi nel periodo che va dal 1850 al 1900, mentre prima del 1830 non esiste che in misura modestissima. Il suo sviluppo è in molti casi ostacolato dai governi esteri i quali in ogni caso favoriscono il sorgere di una industria in Polonia, solamente quando ciò non si risolve nel pericolo di una concorrenza ad industrie nazionali già esistenti; in questo senso l'appartenenza a paesi diversi è certamente dannosissima.

Il processo di capitalizzazione del Paese che accusa un notevole ritardo nei confronti dei paesi dell'Occidente europeo appare ad ogni modo iniziato ed immotatamente ascesa alla fine del XIX secolo, e qualche anno più tardi s'inizia nella regione economicamente meno avanzata, vale a dire in Galizia.

L'indipendenza. — Nel 1919, dopo un periodo di cinque anni di guerra combattuta su tutti i campi della Polonia, questa riacquista la sua libertà e si ricostituisce a Stato indipendente.

Le condizioni dell'economia del Paese sono in quell'epoca disastrose: gli stabilimenti distrutti, le città snopolate ed impoverite, le vie di comunicazione danneggiate dall'azione di tre armate combattenti.

E su queste basi, è necessario costruire un nuovo Stato, riorganizzare la vita collettiva, rianimare le industrie ed i commerci, e nello stesso tempo prepararsi ad arginare la minacciosa invasione bolscevica, che dilaga dalle aperte frontiere dell'Est.

Alla riorganizzazione dell'industria, che deve di necessità andar di conserva con la ricostruzione di tutta l'economia del Paese, sono offerte solamente le forze che è possibile trovare sul mercato locale. Fino a tutto il 1923 almeno la Polonia non può contare su nessun importante aiuto finanziario straniero.

Ma, una volta iniziata la ricostruzione degli edifici distrutti, una volta chiusa vittoriosamente anche la guerra con la Russia, ed assicurata all'industria una atmosfera di calma e di tranquillità politiche, si presenta formidabile il problema della sostituzione dei mercati di consumo.

La Russia, principale acquirente dell'industria polacca del Regno del Congresso, è completamente chiusa al commercio; la Germania è troppo politicamente nemica per non ostacolare in ogni modo la rinascita della Polonia, mentre gli altri paesi confinanti o posseggono un'industria propria (Cecoslovac-

chia) che la Guerra ha favorito enormemente o sono anch'essi in condizioni tali da non offrire grandi possibilità di consumo (Romania).

Due vie rimanevano al Paese: o ridurre l'entità della sua struttura industriale per ridiventare il paese tipicamente agricolo di un tempo, o cercare entro i suoi confini la risoluzione almeno parziale del problema della ricostruzione industriale.

La prima di costesse vie era più agevole ma più pericolosa; il percorrerla avrebbe significato retrocedere nell'evoluzione economica in confronto di tutti gli altri paesi del mondo divenuti oggi eminentemente capitalistici, ed avrebbe posto la Polonia in una condizione di assoluto vassallaggio economico verso la Germania per quanto avrebbe riguardato il consumo di prodotti industriali.

Dicemmo poc'anzi che la prima via indicata sarebbe stata più agevole; vediamo di chiarire.

L'industria della Polonia, era nelle mani in gran parte di capitali esteri, mentre d'altro canto numerose officine erano state ereditate dal nuovo Governo per diritto di successione o di conquista.

Il gran numero degli Ebrei impiegati nell'industria, era infine motivo importante perchè la numerosa popolazione agricola polacca avesse a dimostrarsi contraria ad un incoraggiamento nella ricostruzione dell'industria stessa.

Fortunatamente però, prevalse la giusta tendenza di ricostruire tutta l'economia del Paese, sia agricola che industriale nel suo complesso, in modo di assicurare al nuovo Stato una posizione adeguata alle ricchezze naturali possedute.

Si badi bene: non si volle qui affermare che la ricostruzione nazionale avrebbe potuto conservare sempre carattere rurale; certo almeno nei primi anni era auspicato da parte di molti uomini politici un temporaneo abbandono dell'industria al suo destino, devolvendo tutte le risorse alla rinascita dell'agricoltura, base principale della ricchezza polacca.

Ma la Polonia, paese ricco demograficamente, che vede la sua popolazione aumentare annualmente di 500.000 anime, non poteva senza pregiudizio della sua potenza economica futura, trascurare quelle industrie che già nel 1913 avevano raggiunto un notevole grado di prosperità.

Nel 1919 si iniziò quindi una ricostruzione parallela in tutti i rami dell'economia nazionale, mercè l'aiuto dello Stato, il quale dovette trasformarsi molte volte in imprenditore diretto, laddove l'iniziativa privata non voleva o non poteva giungere. Dapprima, il problema della sostituzione dei perduti mercati di vendita, non poteva prospettarsi in tutta la sua gravità; e questo almeno fino a quando le industrie non avessero raggiunto un sufficiente sviluppo.

Ma esso si palesò completamente, non appena la produzione industriale superò le possibilità di consumo del mercato interno.

Ora, tale capacità di consumo essendo del tutto intima, si dovettero cercare le possibili vie dell'esportazione che potessero garantire all'industria della Polonia un'esistenza sicura. In quei primi anni.

mentre si cercava in ogni modo di riconquistare i perduti mercati, si nota una grande importanza del commercio con la Germania, che fu la principale acquirente e fornitrice della Polonia. Ma la Germania, nemica irriducibile dell'indipendenza polacca, chiuse le sue frontiere non appena la scadenza delle convenzioni e la ricostruzione della sua economia glielo permisero.

Ci si convinse allora che, se era opportuno curare lo smercio della produzione nazionale sui mercati esteri, pure l'unico consumatore che poteva dare all'industria certo affidamento, era quello nazionale. E si intensificarono le cure verso questo consumatore che per il passato era stato troppo trascurato a vantaggio dei clienti esteri; l'importanza del consumo nazionale era tanto maggiore, che le quote relative di consumo individuale della Polonia, erano fra le più basse dell'Europa, e suscettibili quindi di notevole aumento.

In questo senso anzi, l'industria della Polonia godeva di una posizione di favore, perchè essa poteva contare su un aumento maggiore a quello di ogni altro Stato, del suo consumo interno; fattore importantissimo della potenza economica di un paese, oggi, specialmente, che ogni Stato tende a diventare un mercato chiuso ed eleva al massimo grado le barriere doganali.

Così che le voci della bilancia commerciale polacca, all'importazione, subiscono un radicale mutamento; si importano soprattutto materie prime, macchine necessarie al maggior potenziamento degli stabilimenti, mentre d'altro canto l'esportazione è subordinata alla quantità dei prodotti smerciati all'esterno.

Si cerca in ogni modo di far diventare l'esportazione all'Estero solamente una specie di valvola di sicurezza, che assicuri un andamento regolare nelle vendite, anche negli anni di crisi interna, facili ad avverarsi in un paese come la Polonia, in cui il 65% della popolazione vive dell'agricoltura, ed in cui quindi la potenza di acquisto del consumatore, è legata all'andamento dei raccolti.

L'esportazione serve ad assicurare eventualmente un mercato tale da conseguire un ulteriore sviluppo, ma non è più l'unica ragione di vita, l'unico fattore che permetta l'esistenza dell'industria nazionale. Si sostituisce dunque il mercato russo e buona parte di quello tedesco, con il maggior smercio all'interno. Accanto a queste vendite in Polonia, non vengono però trascurate le possibilità di espansione nei mercati anche più lontani.

Oggi i Paesi Baltici, la Scandinavia, l'Inghilterra, ed in misura minore l'America del Sud e del Nord, l'Estremo Oriente, la Rumenia, sono stabili clienti per molti prodotti polacchi (carbone, macchine, legnami, tessuti di cotone, lana ecc.).

Il consumo interno aumenta da 100 nel 1920 a 170—200 nel 1927, mentre la produzione da 100 nel 1926 a 160 nel 1927; negli anni dal 1924 al 1927 si sono importate macchine per 380 milioni di fr. oro. Tutti questi sono indici che la ricostruzione economica dell'industria si basa su dati di fatto reali, e

che essa ha realizzato enormi progressi in pochissimo tempo.

Mentre le esportazioni erano nel 1923 — 25 del 40% per il carbone, del 40% per il ferro, e del 25% per i tessuti, queste %ali scendono rispettivamente a 35, a 11 ed a 8 nel 1927, e questo grazie all'aumentato consumo interno, attestazione sicura che è aumentato il benessere della popolazione, e quindi il suo livello culturale (% rispetto alla totale produzione).

La migliore riprova della possibilità di esistenza dell'industria nazionale polacca, troppe volte accusata di essere un „fiore della serra protezionistica“ e data dalla sua rapida ricostruzione avvenuta malgrado le enormi difficoltà, prime fra le quali la completa distruzione di moltissime fabbriche, e la mancanza di capitali da investire.

Tale ricostruzione è avvenuta contemporaneamente ad un radicale mutamento nell'orientamento delle principali industrie, le quali, anziché usufruire dei vantaggi di una lunga esperienza derivante dalla profonda conoscenza dei mercati di consumo prebellici, dovettero trovare nuove vie di sbocco, attraversando la produzione alle esigenze di un mercato locale ben poco noto fino ad allora.

Parallelamente alla ricostruzione delle industrie già esistenti anteguerra, la Polonia si è accinta alla creazione di nuove attività industriali; di tutte quelle attività cioè che, la mancanza dell'indipendenza aveva impedito che sorgessero, malgrado le condizioni naturali favorevoli. Ci si intende qui riferire alle industrie chimiche in primo luogo, che sono in promettente ascesa, ed alle industrie legate al problema della difesa nazionale, la cui importanza però trascende i confini delle necessità militari, e ne assume una di gran lunga maggiore nel quadro complessivo delle attività nazionali (industria automobilistica, della gomma, del materiale bellico ecc.). Riguardo a tali industrie anzi, risorge una vieta considerazione, e cioè che solo l'esistenza di uno Stato indipendente, può assicurare la completa organizzazione di tutte le forze economiche del Paese, in ragione diretta con le sue possibilità naturali.

Molto rimane ancora da fare nel campo dell'attività industriale polacca; ma l'aver saputo sostituire il mercato russo e quello tedesco, che parevano essere i due fattori indispensabili per la vita dell'industria, con il mercato interno, il più sicuro perchè libero da ogni preoccupazione di concorrenze straniere, costituisce una ragione di legittimo orgoglio. Il giorno in cui il capitale potrà affluire in misura adeguata ai bisogni ed alle possibilità di sfruttamento del Paese, sia dal risparmio nazionale che dalla finanza estera, l'avvenire dell'industria della Polonia potrà dirsi completamente assicurato.

Ma un'altro aspetto del problema della rinascita industriale polacca, merita di essere chiarito, e cioè la politica delle comunicazioni, di primaria importanza per lo smercio dei prodotti.

La mancanza in un adeguato sviluppo delle comunicazioni sia ferroviarie che fluviali e marittime, costituiscono sempre una ragione di inferiorità di

fronte alla concorrenza estera, soprattutto per quanto riguardava le possibilità di espansione verso mercati esteri lontani. La costruzione di linee ferroviarie e fluviali, che usufruivano della estesa rete di fiumi che copre la superficie della Polonia, fu sempre trascurata dai governi occupanti, fatta un'unica eccezione per quello tedesco, nella cui zona vi è ricchezza di comunicazioni sia fluviali che terrestri.

Basta dare un'occhiata ad una carta delle ferrovie, per vedere l'ineguale distribuzione di esse nelle tre diverse zone; tale ineguaglianza si manifesta ancora riguardo ai fiumi navigabili ed ai canali.

Compito del Governo del nuovo Stato, era quello di mantenere in efficienza il poco che la guerra non aveva distrutto, oltre ad ultimare la costruzione, perfezionarla e completarla, di quelle linee costruite durante l'occupazione militare del Paese, per fini strategici (e quindi spesso nemmeno rispondenti alle necessità del Paese).

Ma, anche assolta questa minima parte del programma, questo non poteva dirsi esaurito; bisognava colmare le differenze nell'ineguaglianza di distribuzione della rete, che a ragione è paragonata al sistema delle vene ed arterie che danno vita ad un organismo, e che in Polonia era in taluni luoghi del tutto insufficiente a disimpegnare la sua funzione economica.

Il giorno in cui la costruzione del progettato canale congiungente la Slesia al mar Baltico, sarà realizzata, sarà dato un aiuto enorme all'espansione commerciale polacca all'estero.

L'aumento nel volume del traffico dei porti di Danzica e di Gdynia (sorto con rapidità del tutto americana) e in genere di tutti i porti tedeschi del Baltico, e dovuto alla sempre maggiore importanza dell'economia della Polonia, è un sicuro indice dello stretto legame che appare fra vie di sbocco ed efficienza dell'industria.

Va segnalata altresì la iniziata costruzione di una flotta commerciale polacca che ad evitare gli errori del passato tende a rendere completamente indipendenti dalla egemonia di altre marine le esportazioni polacche. Lo sforzo ricostruttivo della Polonia per quanto riguarda la sua industria, di antica o di recente costituzione, deve insomma esaminarsi in tutto il complesso quadro dell'economia nazionale, tendente ad essere ricostruita su basi ben più complete di quanto non potessero dare le tre diverse politiche dei governi occupanti, poco sollecite del bene della regione dominata.

Oggi la partecipazione polacca all'economia industriale europea, diviene sempre maggiore, favorita oltreché dalle ricchezze naturali abbondanti e sempre meglio sfruttate, anche da un intensificarsi in tutti i rami della produzione nazionale; questa partecipazione sempre più larga, e la migliore risposta alle numerose insinuazioni circa le capacità e la maturità dei Polacchi a costituire uno Stato indipendente, e di tale importanza da compensare gli sforzi fatti per crearlo.

Superate le enormi difficoltà di assestamento dei primi anni del dopoguerra, sopperito nel miglior modo possibile agli innumerevoli bisogni del Paese rovinato da lunghi anni di guerre e di invasioni, si è potuto nel 1929 all'Esposizione Nazionale per il decennio dell'indipendenza a Poznań, dare una visione completa dell'efficienza economica della Polonia; efficienza che, quale si presenta nel momento presente, appare già ben lontana e dissimile dallo Stato di devastazione e di povertà dell'alba pur recente della libertà, allorché il Paese risorgeva nuovamente dopo una cancellazione dalla storia del mondo di cento cinquanta anni, frutto di una serie di errori, anche economici, che sarà maggior cura evitare per l'avvenire.

Dott. STANISLAO SENFT,

LA COOPERAZIONE STRANIERA NELL'INDUSTRIA POLACCA

(UDZIAŁ ZAGRANICY W PRZEMYSŁE POLSKIM).

La cooperazione straniera alla rinascita dell'industria di Polonia, deve considerarsi sotto due differenti punti di vista: collaborazione tecnica, cioè partecipazione del personale tecnico nella formazione dei ruoli, e collaborazione finanziaria, cioè partecipazione del capitale straniero nelle imprese polacche.

Ora, mentre la collaborazione tecnica appare subito del tutto irrisoria, quella finanziaria è invece abbastanza rilevante.

Una statistica del Ministero dell'Industria e Commercio dava per il gennaio 1927, queste posizioni riguardo ai capitali delle industrie polacche:

Industria	Capitali		
	estero	totale	% del cap. estero
Tessile	36.873	348.110	11
Mineraria e pesante	83.868	262.166	32
Del petrolio	110.872	184.304	60
Alimentare	6.734	174.662	4
Metallurgica	21.187	164.700	15
Chimica	85.050	80.050	19
Elettrica	29.651	66.404	43
Della carta	6.438	43.446	15
Del legno	3.602	28.959	15
Altre industrie	8.569	180.568	5
Totale	322.805	1.528.806	21

Trattasi però di industrie delle sole due ex zone russa ed austriaca, ed inoltre mancano le cifre della partecipazione inglese ed americana, poiché i capitali di questi due Paesi cominciarono ad affluire in Polonia, solamente dopo il 1° gen. 1927. Secondo sempre la medesima statistica, la ripartizione per paese, dava il 55% alla Francia del totale dei capitali esteri investiti, seguita dall'Austria con l'11,9% e dal Belgio col 7,9%.

Riguardo all'Alta Slesia ci è possibile esaminare le quote % riguardanti le due principali attività industriali, e cioè carbone e industria pesante e metallurgica.

Orbene, riguardo al carbone, il capitale estero rappresentava nel 1926 ancora il 79%, di cui al capitale tedesco spettava il 50% a quello francese l'8,8 ed a quello anglo-americano il 13,5.

Per l'industria metallurgica e pesante in genere, le posizioni sono pure molto sfavorevoli per il capitale nazionale, essendo questo appena il 25% circa del capitale investito. Il primo posto spetta al capitale tedesco, seguito da quello francese e cecoslovacco.

Per quanto riguarda la partecipazione del personale, è facile comprendere come nelle industrie che hanno la maggior parte del loro capitale in mani straniere, tutte le cariche principali, come pure taluni posti tecnici e elevati, sieno tenuti da stranieri; tale partecipazione è altissima nell'industria pesante, altoslesiana, raggiungendo il 70% per i posti direttivi, ed il 30% per quelli tecnici (ingegneri, capifabbrica, ecc) mentre è minima nel numero degli operai (4%); l'industria carbonifera segna il 38% di personale direttivo straniero, il 15% di personale tecnico, e appena l'1,5% di operai.

Si può dire senza tema di errore che la divisione in nazionalità di queste quote percentuali, seguiva a un dipresso la divisione dei capitali già esaminata.

In ogni modo è notevole l'aumento delle quote di capitale e di personale direttivo polacchi che nell'anteguerra erano del tutto assenti dall'industria dell'Alta Slesia, e poco importanti anche nelle altre regioni.

Si è altresì accentuato in questi ultimi anni un forte interessamento del capitale inglese ed americano, che tende a sostituire il capitale tedesco, mentre d'altro canto quello francese rimpiazza il capitale austriaco, già investito soprattutto nell'industria petrolifera.

La partecipazione del capitale polacco, è stata particolarmente resa difficile dalle traversie economico-finanziarie del Paese nei primi anni dell'indipendenza; del resto, se il capitale estero è ancora

così considerevole, ciò si deve ad un inevitabile strascico del tempo passato, allorché le principali attività economiche della Polonia, erano in mano dello straniero. Solo col 1927 può dirsi iniziata l'opera di sostituire ai capitalisti stranieri, specialmente tedeschi, i capitalisti polacchi, perché solo da tale anno il risparmio nazionale ha potuto dalla stabilizzazione monetaria essere garantito ed affluire quindi alle banche di deposito.

In molti casi, quello che per le difficili condizioni del momento, era impossibile all'economia privata, fu fatto dallo Stato, che rivolse la propria attenzione a quasi tutte le forme di attività industriale. Ma si comprende che lo Stato stesso era troppo scarso di mezzi per riscattare tutte le industrie nazionali dalle mani straniere; si è seguita perciò una via intermedia cercando in ogni modo di favorire la partecipazione capitalistica di Paesi alleati o almeno non apertamente ostili alla Polonia (Francia, Belgio, Italia, Cecoslovacchia) ecc. sia mediante la concessione di speciali facilitazioni, sia mediante la contrattazione di prestiti esteri.

Fino ad oggi, il risultato, ad ogni modo degno di essere posto in rilievo, fu che la Polonia è riuscita a raggiungere, e la completa emancipazione dall'estero, per quanto riguarda il personale tecnico ed in parte quello direttivo, rispetto al quale la collaborazione straniera non è mai augurabile.

Concludendo, possiamo dire che il capitale estero è ancora considerevolmente rappresentato in quelle regioni, ed in quelle industrie che sorsero in periodo di dominazione straniera, fra l'indifferenza straniera e la impossibilità dei connazionali; ma la sua importanza scema continuamente, grazie al lento ma continuo sviluppo del risparmio nazionale. Inoltre, osserviamo che, le industrie di nuova creazione, in specie quelle alle quali è legata più strettamente la questione della difesa nazionale, sono oggi in grandissima maggioranza polacche riguardo al capitale, rimanendo la quota estera nelle mani di capitalisti della Francia o del Belgio, vale a dire di quelle nazioni che per le prime crearono o aiutarono l'industria polacca.

Certo l'importanza del problema prospettato non è solamente economica, ma altresì politica. Perciò è augurabile che il riscatto di tutti i rami dell'attività polacca dalle mani dello straniero avvenga il più presto possibile, permettendo una completa indipendenza nella linea di condotta della politica in genere e di quella economica e commerciale del Paese in specie.

Dott. STANISLAO SENFT.

PRZEMYSŁ ARTYSTYCZNY W ITALJI

(L'INDUSTRIA ARTISTICA IN ITALIA).

Sztuka dekoracyjna wogóle, a w szczególności dział mebli artystycznych, rozwijają się w Italji od bardzo dawnych czasów. Jak niegdyś, tak i dzisiaj włoskie meble, dywany, wyroby z kutego i rzeźbiennego żelaza i miedzi, wyroby szklane i ceramiczne, rzeźby z alabastru, onyksu, i srebra — słowem wszelkie przedmioty, służące do artystycznego urządzenia domu, cieszą się zasłużoną sławą i powodzeniem na rynkach światowych.

Stan obecny wspomnianego przemysłu artystycznego przedstawia się, jak następuje:

Mebel: Do światowego rozgłosu, jaki zdobyły sobie meble włoskie, przyczyniły się w pierwszej linii słynne warsztaty stolarskie, rzeźbiarskie i tapicerskie we Florencji, Perugji, Bolonji, Bergamo, Medjolanie, Wenecji, Sienie i Rzymie.

Przez długi czas przemysł ten spoczywał w rękach rzemieślników, będących jednocześnie prawdziwymi artystami z powołania, i od bardzo niedawna przeszedł z drobnych warsztatów do fabryk na większą skalę.

Kolebką nowoczesnego meblarstwa w Italji jest Brianza, gdzie przemysł ten zatrudnia dziś 30.000 robotników — chałupników, oraz pracujących w drobnych przedsiębiorstwach lub w większych fabrykach, odpowiadających pod względem urządzenia ostatnim wymaganiom techniki współczesnej. Główne ośrodki wytwórczości znajdują się: w Cantu (zespół średnich przedsiębiorstw, prowadzony pod nadzorem Stałej Wystawy Mebli i wyspecjalizowanych w wyrobie zwyczajnych i luksusowych umebłowań dla pokoiów sypialnych i jadalni, w Lissone (meble hotelowe, szkolne, biurowe), w Meda i okolicy (specjalność: doskonałe imitacje klasycznego stylu włoskiego, francuskiego i angielskiego).

W okolicach Medjolanu, Como i Varese przemysł ten rozwija się pomyślnie pod hasłem racjonalizacji i coraz dalej idącej specjalizacji. Istnieją liczne przedsiębiorstwa, wytwarzające wyłącznie łóżka, krzesła, stoły jadalne, biurka, meble biurowe i t. p.

Oddawna słyną meble artystyczne o wybitnie odrębnym charakterze, wytwarzane w Bergamo i w Wenecji; znane są również wyroby pochodzące z fabryk w Weronie, Vicenzy i Udine. Fabryki w Cascina (w prow. pizańskiej) wytwarzają znaczne ilości mebli w stylu florenckim i tokańskim, oraz wzorowanych na różnych odmianach stylu nowoczesnego.

Bolonja, Arezzo i Siena słyną z wyrobu artystycznych mebli rzeźbionych i markietowanych. Florencja posiada znaczną ilość wybitnie uzdolnionych rzemieślników, wytwarzających specjalnie meble w stylu Odrodzenia.

Znane są ze swych zalet meble, wyrabiane na całym obszarze Italji Południowej, w stolicy Sycylii, Palermo, znajdując się liczne i doskonale urządzone fabryki mebli stylowych, będące po większej części przedmiotem wywozu na ląd stały.

W ostatnich latach dało się zauważyć w tej dziedzinie przemysłu żywe zainteresowanie się nowymi prądami, i przy współpracy wybitnych architektów dążność do zastosowania się do dzisiejszych potrzeb i upodobań, a więc — łączenia elegancji i estetyki z wygodą, przy cenach możliwie umiarkowanych.

Rozwinięta się szybko wytwórczość mebli z drzewa polerowanego lub malowanego, o prostych, surowych liniach i doskonale czystym rysunku, oraz mebli solidnych i praktycznych a tańszych, przeznaczonych dla urządzenia skromniejszych domów.

Z pośród gatunków drzewa, klasycznymi dla wyrobu mebli włoskich można nazwać dąb i orzech; co raz więcej jednak rozpowszechnia się fabrykacja modnych mebli palisandrowych i mahoniowych. Miękkie drzewo, jako to: jodła, sosna, topola i t. p. służą dla wyrobu mebli skromniejszych i tańszych. Italja sprowadza surowiec drzewny w znacznych ilościach z zagranicy (w 1928: 1,5 milionów ton różnych gatunków drzewa miękkiego, 13.000 ton drzewa twardego); jednakże krajowy dąb i orzech pokrywają w zupełności zapotrzebowanie wewnętrzne.

Do najważniejszych gałęzi przemysłu meblarskiego należy wyrób mebli okrętowych dla wielkich parowców transoceanicznych. Największe fabryki tego rodzaju istnieją w Genui i Palermo; nadto rozwijają się coraz pomyślniej fabryki w Neapolu, Livorno, Sestri, Tarencie i Tryjeście. Wyroby te cieszą się zwłaszcza uznaniem klientów amerykańskiej, umiejacej należycie ocenić piękno tych luksusowych „hotelu pływających”.

Ponadto rozwija się w ostatnich czasach przemysł giętych mebli trzcinowych i bambusowych, przeznaczonych dla letnich mieszkań, werand i ogrodów. Najważniejsze ośrodki: Asta (Piemont) Brianza, prow. Wencka i Toskańska.

Do wyrobu jest używany w ok. 50% drzewny surowiec krajowy. Produkcja ta, wartości ok. 10 milionów lirów rocznie, zatrudnia przeszło 3,700 robotników.

Zastępuje również na uwagę rozwój fabrykacji mebli giętych przy pomocy pary, który znacznie zmniejszył ich przywóz z zagranicy.

Ze względu na znaczną ilość fabryk, rozrzuconych po całym kraju, trudno jest obliczyć z należytą ścisłością rozmiary i wartość włoskiej wytwórczości mebli. Wiadomo, że daje ona pracę przeszło 50 tysiącom robotników, i że koszt wyłącznie robocizny wynosi około 300 milionów lirów rocznie.

Ramy: — Ramy drewniane wszelkiego rodzaju są wyrabiane na szeroką skalę w Lombardji (Cremona, Caronno Milanese, Bovisio, Mombello, Balsano, Medjolan), oraz w Neapolu. Wartość tej produkcji została w przybliżeniu obliczona na ok. 30 milionów lirów rocznie. Stanowi ona, przynajmniej w połowie, przedmiot wywozu do W. Brytanji, Indochin, Turcji, Egiptu i Ameryki Południowej. Skromniejsze

ramki są wyrabiane przeważnie z drzewa jodłowego lub topolowego, zaś luksusowe, ozdobione rzeźbami i markieturą — z orzechu, jesionu, dębu i t. p. Italia wywozi zagranicę w pierwszej linii (w stosunku $\frac{1}{10}$) ramy poliutowane, złoczone, metalowe i rzeźbione. Fabryki w Neapolu, a zwłaszcza w Sorrento, wyspecjalizowały się w wyrobie ram lakierowanych i metalowych z drzewa oliwkowego i pomarańczowego, o dekoracjach, czerpanych z motywów starożytnej sztuki pompejańskiej.

Ponadto rozwija się pomysłnie w Italii produkcja ram, wyrabianych ze specjalnych mas drzewnych.

Obicia mebli, portjery, firanki. — Tkaniny na obicia mebli i firanki stanowią jedną z wybitniejszych specjalności przemysłu włoskiego. W specjalnych zakładach są wyrabiane pod kierownictwem wybitnych, znanych artystów — malarzy wspaniałe adamaszki jedwabne i wytłaczane aksamity, z których najwybitniejsze gatunki są tkane na krosnach ręcznych. Coraz większem powodzeniem w kraju i zagranicą cieszą się tkaniny mieszane (z prawdziwego i sztucznego jedwabiu, z sztucznego jedwabiu i bawełny lub wełny). Na uwagę zasługują zwłaszcza tkaniny o deseniach geometrycznych w dwóch odcieniach tego samego koloru (czarne, beżowe, fioletowe lub orzechowe), służące jako harmonijne tło dla modnych mebli z poliutowanego jasnego drzewa. Niezwykle efekty dają połączenia politeku-jącego sztucznego jedwabiu z matowocią tkanin bawełnianych lub wełnianych. Ze względu na wartość artystyczną a z drugiej strony na umiarkowane ceny wyroby te cieszą się coraz większym popytem na rynkach zagranicznych i wywóz ich wzrasta nieustannie, jak to wykazują następujące dane cyfrowe:

	1926	1927	1928
K i l o g r a m ó w			
Tkaniny czysto jedwabne	985,078	1.126.217	1.280.152
" mieszane (zawartości 6—50% jedwabiu)	9.853.000	4.862.878	6.544.498

Wysoki stopień doskonałości technicznej osiągnięty tkaniny bawełniane kolorowe i deseniowe dla urządzeń domów mieszkalnych (adamaszki bawełniane, zastępujące tapety, ciężkie tkaniny na firanki, bawełniane aksamity do pokrycia mebli i t. p.).

Do największych zalet tych gałęzi przemysłu w Italii można zaliczyć szybkość i łatwość przystosowania się do upodobań i wymagań poszczególnych rynków światowych. Dzięki specjalnym urządzeniom fabryk, z pośród których większe mogą wyrabiać przynajmniej 100 gatunków i rodzajów tkanin, produkcja odznacza się wybitnem urozmaicheniem i bogactwem wyboru. Umiejtna organizacja handlowa pozwala na utrzymanie stałego, ścisłego kontaktu z rynkami zbytu we wszystkich krajach, na śledzenie zmian mody, a nawet na ich wyprzedzanie.

Wytworczość wyrażała się w 1929 r. cyfrą 125 tys. tonn, z których przeszło 58.000 stanowiło przedmiot wywozu, wartości 1,9 miliardów lirów, t. j. 13,20% ogólnego wywozu z Italii.

W dziedzinie przemysłu wełnianego dało się zauważyć w ciągu ostatnich lat rozszerzenie i udoskonalenie fabrykacji tkanin wełnianych na obicia ściennych i meblowe, portjery i t. p., oraz wybitny rozwój wywozu do różnych krajów, nie wyłączając Anglii, Niemiec i Francji, gdzie konkurencja jest najostrejsza i najlepiej zorganizowana.

Dywany. — Istnieje w Italii 8 fabryk dywanów — od najskromniejszych do najwykwintniejszych, nie wyłączając „wiązanich” wyrobów w stylu wschodnim. Obok fabrykacji maszynowej rozwija się na szeroką skalę wytworczość ręczna. Dywany sycylijskie, odznaczające się żywością i harmonią barw, wydobywanych wyłącznie z produktów roślinnych, nie ustępują bynajmniej miejsca najpiękniejszym dywanom tureckim. Kalabria i Abruzzi dostarczają oryginalnych wyrobów, tkanych na krosnach ręcznych, Sardynia zaś zdobywa sobie coraz większą sławę na rynkach zagranicznych swemi wyrobami, opartymi na tradycyjnych motywach narodowych, wykonywanych na szarawem, naturalnem tle w barwach: czarnej, wiel or, żółtej, fioletowej lub rdzawej.

Wyroby ceramiczne: Zapoczątkowane przez garncarzy etruskich, słyną one w Italii od czasów głębokiej starożytności. Ta gałąź przemysłu artystycznego, ześrodkowana w Toskanji, osiągnęła szczyt rozwoju w XV w., (braccia della Robbia). Jednocześnie zdobywały sobie światową sławę wyroby fajansowe, tak nazwane od ich rodzimego miasta Faenza w Romani. Zresztą każde niemal miasto, każde miasteczko w Italii tworzyło w tym czasie ośrodek specjalnych charakteryzujących je przedmiotów.

W ostatnich latach miało miejsce istotne odrodzenie w tej dziedzinie. Dzisiejsi rzemieślnicy i fabrykanci nie zadowalają się już powtarzaniem linii i motywów z ubiegłych wieków, lecz tworzą motywy nowe, zastosowane do obecnych potrzeb i upodobań.

Największe fabryki ceramiczne, w liczbie około 27, zatrudniające ogółem 2000 robotników, skupiają się w prow. tokańskiej (Florence, Duccio, Signa, Sesto). Wytworczość, niezmiernie bogata i urozmaicona, obejmuje: serwis porcelanowy i fajansowy, reprodukcje arcydzieł b-i ci della Robbia i innych wybitnych artystów epoki Odrodzenia dla ozdoby kościołów, posągi i posążki, figurki i wazony z terakoty dla dekoracji domów i ogrodów, i t. p. Ponadto obfitują w warsztaty i fabryki ceramiczne: Umbria (Perugia, Deruta, Gualdo Tadino i Orvieto), Marche (Pesaro, Ascoli, Ancona, Fabriano), Abruzzi (Teramo, Castelli, Pescara), Romania (Faenza, Forli), Kampania (Vietri), Kalabria (Seminara i in.), Sycylia (Palermo, Caltagirone, Lombardia (Laveno), prow. Wenecja (Wenecja, Vicenza, Treviso, Pordenone), Liguria (Albissola).

Wartość tej produkcji wyraża się cyfrą ok. 20 milionów lirów rocznie. Wywóz wzrastał się (w 1913 r. przeszło 71 mil., w 1927—8,4 mil., w 1928 — chwilowo zmniejszenie do 7 milionów lirów). Główne rynki zbytu: Stany Zjednoczone A. P., W. Brytania, Szwajcaria, Francja, Indie Holenderskie.

Zasługuje również na uwagę produkcja wyrobów porcelanowych i naczyń stołowych, od najskromniejszych do najwykwintniejszych. Najważniejsze ośrodki tego przemysłu koncentrują się w Lombardii (18 fabryk, zatrudniających ogółem 4000 robotników). Pierwszeństwo należy przyznać fabrykom porcelany w Medjolanie. Na całej przestrzeni półwyspu istnieje ich 132, dają one pracę 8 — 10.000 — om osób. W 1928 r. wartość wywozu porcelany (łącznie z naczyniami stołowymi i kaflami) wyrażała się cyfrą ok. 9 milionów lirów.

Artystyczne wyroby ze szkła. Znana od wieków fabryka w Murano stale zasilą znaczny ruch wywozowy. Zatrudnia ona ok. 600 robotników, a wartość produkcji rocznej oblicza się na ok. 25 milionów lirów.

Znane są na rynkach światowych wyrabiane w Wenecji i w Lombardii lustra, witraże kościelne — te ostatnie odznaczają się niezwykłym bogactwem i harmonią barw — witraży wystawowe do sklepów, artystyczne zwierciadła dla sal balowych i restauracyjnych, ogółem ok. 1500 robotników.

W ostatnich czasach rozwija się przemysł szklany również w południowej części kraju; szczególną uwagę poświęca się artystycznym wyrobom w stylu lokalnym.

Szyby. — Produkcja szkła szybowego ześrodkowana jest w 18 fabrykach, zatrudniających ogółem ok. 4000 robotników (Medjolan posiada ich 3 — robotników 1000, Piza — 9, robotników 1.800).

Zdolność wytwórcza wyraża się cyfrą ok. 11 milionów m² szyb rocznie.

Wyroby szklane. — Są one wytwarzane w 31 zakładach prow. Weneckiej, zatrudniających około 2.300 pracowników. Wytwórczość wynosi około 10 milionów kg. rocznie, wartości 40 milionów lirów. Znaczna część tej produkcji stanowi przedmiot wywozu do Francji, na bliski Wschód, do Afryki, do obojga Ameryk.

Wyroby mozaikowe ze szkła, marmuru, i kamienia stanowią wyłączną niemal specjalność Italii. Są one niezmiennie poszukiwane, zwłaszcza w krajach o cieplejszym klimacie, dla dekoracji kościołów i układania luksusowych posadzek. Znane są zwłaszcza mozaiki florenckie, układane z szkiełkami z kolorowego marmuru lub kamienia, oraz weneckie — z preparowanej specjalnie emalii szklanej, złotej lub kolorowej i rzymskie, naśladujące klasyczne motywy z Palatynu i Pompei.

Artystyczne wyroby metalowe (lampy, kandelabry, postumenty, konsole, kraty, balustrady, kieli chy, wazony, talerze, półmisek z kutego lub rzeźbionego żelaza, mosiądzu, miedzi). Przemysł ten, uprawiany przeważnie w włoskich warsztatach rzemieślniczych, rozwiniął się i udoskonalił w ciągu ostatnich lat równoległe z przemysłem meblarskim. Sjena, Florencja i Medjolan słyną z artystycznych wyrobów żelaznych; ponadto każda niemal prowincja posiada w tej dziedzinie swoją odrębną specjalność, nacechowaną wrodzonym poczuciem artystycznym wykonawców.

Rozwija się również na szeroką skalę wytwórczość fabryczno — przemysłowa wyrobów z żelaza i innych metali, naśladująca do złudzenia cenne wyroby ręczne o wysokiej wartości artystycznej.

Wyroby ze srebra. — Przemysł ten, posiadający w Italii pradawną tradycję, uprawiany jest z jednej strony w drobnych warsztatach, zatrudniających ok. 1.500 pracowników, wśród których znajdują się i wybitni artyści, z drugiej zaś — w 20 fabrykach, zatrudniających ogółem 2000 robotników (Medjolan, Aleksandria, Vercelli, Florencja, Neapol).

Fabryki słyną z wyrobów z prawdziwego i sztucznego (galwanicznego) srebra, nie tylko pokrywających zapotrzebowanie krajowe, lecz zasilających w znacznym stopniu wywóz zagranicę. (W 1928 roku wartość wywozu srebra stołowego i naczyń stołowych złotych, srebrnych i platerowych wyrażała się cyfrą 5 milionów lirów).

Wyroby z alabastru. — Alabaster jest wydobywany przeważnie — w ilości ok. 7000 ton rocznie — z kamieniołomów w prowincji pizańskiej. Znane są od wieków artystyczne przedmioty, (abazury, kieli chy, czary, kolumny, postumenty, wazony i t. p.) wyrabiane w Volterra, Pizie, Liworno i będące przedmiotem wywozu na wszystkie znane rynki świata.

Zasługują również na uwagę sieniejskie wyroby z onyksu, cenne zarówno ze względu na piękną barwę i doskonałą przejrzystość materiału, jak i na artystyczną precyzyjność wykonania.

Wywóz.

Wywóz niektórych przedmiotów, wchodzących w skład umeblowania i urządzeń domowych.

	1926	1927	1928
(w milionach lirów)			
Meble i części mebli	42,3	31,1	29,7
Części ram	13,4	7,8	6,4
Ramy	3,2	3,1	2,8
Obrazy	1,9	3,2	3,4
Wyroby fajansowe	6,8	8,5	6,0
Naczynia stołowe	2,9	2,3	2,4
Porcelana	1,4	1,0	0,8
Kafle	6,9	5,4	4,2
Wyroby ze szkła			
i kryształ	20,1	17,4	14,2
Ozdoby ze szkła	30,0	20,8	23,4
Lustra	0,6	0,5	0,4
Płyty (tafle) szklane i kryształowe	0,7	0,5	0,5
Naczynia stołowe złote, srebrne i platynowe	2,7	2,3	4,7
Ogółem	132,9	105,0	98,9

Niżej zamieszczona tabela odtwarza kierunki wywozu wyrobów przemysłu meblowego (w tonnach):

	1926	1927	1928
Francja	557	295	267
W. Brytania	30	35	219
Malta	72	34	46
Szwajcaria	108	65	71
Egipt	223	69	101
Trypolitańska i Cyrenaika	88	145	144
Tunis	88	64	39
Argentyna	181	142	159
Stany Zjedn. A. P.	770	547	593
Urugwaj	19	11	8
Inne kraje	404	360	387

Ogółem ton 2.540 1.767 2.034

Kierunki wywozu szyb, kryształów i wyrobów z malji szklanej (w tonnach):

	1926	1927	1928
Francja	780	465	723
Niemcy	96	108	62
Wielka Brytania	82	31	30
Indje angielskie	436	458	540
Kolonje angielskie w Afryce Południowej	191	198	180
Kolonje portugalskie w Afryce	80	90	90
Kolonje zagr. w Afryce niewymienione	157	154	304
Kolonje francuskie w Afryce niewymienione	258	41	55
Egipt	100	57	56
Stany Zjedn. A. P.	67	75	194
Inne kraje	419	282	213

Razem ton 2.688 1.959 2.447

Kierunki wywozu włoskich wyrobów fajansowych — kolorowanych i zdobionych.

	Wartość lirów	
Belgia	45,004	
Dania	55,669	
Francja	227,462	
Niemcy	60,099	
W. Brytania	125,635	
Szwecja	32,003	
Szwajcaria	102,257	
Japonia	19,639	
Federacja australijska	19,085	

Wartość lirów

Kolonje ang. w Afr. Połudn.	27,433
Argentyna	93,866
Kanada	86,960
Chili	19,960
Peru	38,040
Stany Zjednoczone A. P.	3,745,004
Urugwaj	52,550
Inne kraje	209,929

Razem lirów 4,963,683

Kierunki wywozu tkanin jedwabnych mieszanych.

	1926	1927	1928
Kilogramów			
Austria	16,130	16,280	14,825
Francja	48,314	22,585	48,354
W. Brytania	287,551	321,271	319,590
Szwajcaria	30,032	33,564	45,804
Turecja Europejska	36,502	59,002	20,762
Chiny	30,434	18,045	23,714
Indje brytyjskie	888,508	847,491	1,515,164
Indje Wsch. holenderskie	514,421	796,700	736,424
Irak	46,472	115,464	144,743
Turecja azjatycka	161,503	313,987	160,025
Egipt	459,814	699,148	1,434,988
Marokko	34,813	77,081	226,454
Argentyna	268,948	448,496	590,517
Brazylja	10,349	26,442	78,789
Stany Zjedn. A. P.	158,165	209,097	210,466
Inne kraje	422,120	847,843	988,362
Ogółem	3,353,111	4,850,878	6,545,954

Kierunki wywozu ram drewnianych (w kwintalach).

	1926	1927	1928
W. Brytania	1,577	2,829	2,434
Szwajcaria	22	17	17
Peru	61	15	58
Argentyna	42	15	41
Kolumbia	25	25	10
Stany Zjedn. A. P.	23	88	6
Inne kraje	286	88	101

Razem 2,036 2,997 2,667

I. N. E.

SCAMBI COMMERCIALI DELLA POLONIA CON L'ESTERO ED ANALISI DELLE PRINCIPALI IMPORTAZIONI DALL'ITALIA

(HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI I GŁÓWNIJSZE ARTYKUŁY PRZYWOZU Z ITALII).

Gli scambi commerciali polacchi con l'estero presentano, nel biennio 1928-29, il seguente sviluppo:

	1928	1929		1928	1929
	Milioni di Zloty			Milioni di Zloty	
Importazione	3.362	3.111	Italia	83	84
Esportazione	2.508	2.813	Germania	903	850
			S. U. A.	467	384
			Gran Bretagna	313	265
			Cecoslovacchia	213	228
			Francia	249	214
			Austria	221	181
			Olanda	139	113
			Svizzera	89	105
			India brit.	109	85
			Belgio	67	72

L'eccedenza delle importazioni sulle esportazioni si è ridotta pertanto da 854 a 298 mil. di zloty, con un miglioramento di 556 mil. di zloty. A tale favorevole risultato hanno concorso da una parte la diminuita importazione (251 mil. di zloty), determinata da una contrazione nel movimento dei generi alimentari e delle materie tessili, dall'altra l'aumentata esportazione con 305 mil. di zloty, particolarmente nei generi alimentari e nei legami e lavori di legno.

Composizione dell'importazione e principali provenienze.

L'importazione risulta composta dalle seguenti principali categorie di merci:

	1928	1929
	Mil. di Zloty	
Materie e prodotti tessili	841	788
Generi alimentari	651	451
Macchine ed apparecchi	320	300
Metalli ed articoli di metallo.	245	266
Prodotti animali	278	237
Materie e prodotti chimici organici	138	153
Materie e prodotti chimici inorganici	115	137
Minerali e loro prodotti	101	121
Veicoli	114	113
Apparecchi e conduttori elettrici	93	97
Carta e lavori di carta	84	73
Caucci e guttaperca	65	50
Materiali da costruzione e ceramiche	48	46

Il primo posto nell'importazione è occupato, nel biennio in esame, dal gruppo materie e prodotti tessili, che vi ha partecipato con una quota media del 25%. Vengono indi i generi alimentari, la cui quota di partecipazione è scesa dal 19,4 al 14,5%. La notevole diminuzione in linea assoluta e nel valore relativo, è da attribuirsi, in gran parte, all'aumentata produzione di cereali. Al terzo posto figurano le macchine e gli apparecchi con una media di 9,6%.

Riproduciamo qui appresso i dati concernenti la partecipazione dei principali Paesi fornitori della Polonia:

Esportazione.

Nella composizione dell'esportazione si sono registrate, durante l'ultimo biennio, le seguenti variazioni:

	1928	1929
	Milioni di Zloty	
Generi alimentari	594	788
Legno e suoi lavori	590	482
Combustibili e loro derivati	454	467
Metalli e articoli di metallo	269	324
Materie e prodotti tessili	149	240
Animali vivi	232	225

Come si vede, il posto più importante nell'esportazione spetta ai generi alimentari, che nel 1929 hanno assorbito il 28% del movimento complessivo, contro il 23,7% nel 1928. I sei gruppi di merci più sopra considerati rappresentano per il 1929 l'89,7% dell'esportazione complessiva, contro il 92,2% nell'anno precedente.

L'esportazione riflette le seguenti principali destinazioni:

	1928	1929
	Milioni di Zloty	
Italia	49	40
Germania	859	877
Cecoslovacchia	296	296
Austria	311	295

1928 1929
Milioni di Zloty

Gran Bretagna	227	288
Danimarca	76	110
Svezia	110	107
Lettonia	60	85
U. R. S. S.	39	81
Olanda	78	79
Belgio	57	67
Romania	54	65
Francia	43	61
Ungheria	43	57

L'esportazione polacca verso l'Italia figura diminuita nel biennio 1928-29 di 9 mil. di zloty; la sua quota di partecipazione si è ridotta, nel contempo, da 1,9 a 1,4%. La Germania rappresenta ancor sempre il principale mercato di vendita per i prodotti polacchi, per quanto la sua importanza relativa tenda a diminuire nel corso dell'ultimo biennio (da 34,3 a 31,2%).

Intercambio con l'Italia.

Gli scambi commerciali italo-polacchi hanno avuto durante il periodo in esame il seguente andamento:

	1928	1929
	milioni di Zloty	
Importazione dall'Italia	83	84
Esportazione in Italia	49	40

Secondo tali dati, desunti dalla statistica polacca, gli scambi commerciali fra i due Paesi presenterebbero nel 1929. un saldo attivo a favore dell'Italia, nell'ammontare di 44 mil. di zloty, contro 34 mil. di zloty nel 1928.

Viceversa, secondo la statistica del commercio speciale italiano, l'importazione italiana dalla Polonia ammontò a 127 mil. di lire. Ne risulta un saldo passivo a carico dell'Italia nella misura di 4 mil. di lire. Per l'anno 1929 mancano ancora i relativi dati.

Il divario fra le due statistiche può essere spiegato, in gran parte, con la diversità delle rilevazioni statistiche. La statistica polacca considera molto spesso come importazione italiana anche le spedizioni di merci provenienti in transito, dal porto di Trieste.

Difatti, si può rilevare da detta statistica un'importazione italiana di cotone che ha segnato nel 1929, 15.403 q.li per un valore di 7,8 mil. di zloty, contro 22.907 q.li per un valore di 12,3 mil. di zloty nel 1928. Inoltre, figura indicata un'importazione italiana di caffè di 1.842 q.li per 0,9 mil. di zloty, contro 9.872 q.li per 4,1 mil. di zloty.

A conferma di quanto sopra, rileviamo che dalla statistica del commercio, pubblicata dal Consiglio Provinciale dell'Economia di Trieste, risulta come nel 1928, siano stati spediti da detto porto per ferrovia in Polonia, cotone per 48.340 q.li e caffè per 3.582 q.li.

Analisi delle principali importazioni dall'Italia.

L'importazione di prodotti italiani risulta costituita per oltre l'80% dai seguenti gruppi: generi alimentari, materie e prodotti tessili e veicoli. Il primo di detti gruppi ha concorso all'importazione, nel 1929, con 34 mil. di zloty, pari al 40,1% di tutte le forniture italiane. Seguono le materie e i prodotti tessili con 29,5 mil. di zloty, pari al 35,1% e i veicoli con 5 mil. di zloty e con una quota di partecipazione del 5,9%.

Procediamo ora all'analisi delle principali importazioni, nei riguardi delle merci maggiormente interessanti la nostra esportazione in Polonia.

Paste alimentari. — La diminuzione nell'importazione delle **paste alimentari** può essere ascritta, in gran parte, ai progressi realizzati dalla produzione locale. L'Italia ha assorbito circa due terzi delle relative vendite sul mercato polacco.

	1928		1929	
	Q.li	Migl. zloty	Q.li	Migl. zloty
Paste alimentari Tot.	1.793	292	1.281	171
Principali provenienze:				
Italia	1.097		807	
Austria	201		306	
Germania	100		81	

Cereali. — L'importazione di riso si è ridotta di circa il 50% nel corso dell'ultimo anno. Tale diminuzione ha colpito tutte le provenienze ed in particolare l'India britannica, l'Olanda e l'Italia. Caratteristico per l'importazione è il fatto dell'aumento negli acquisti di riso greggio, accompagnato da una diminuzione nell'importazione di riso lavorato, ciò che sta in relazione allo sviluppo dell'industria delle pilature di riso in Polonia.

	1928		1929	
	Q.li	Migl. zloty	Q.li	Migl. zloty
Riso Tot.	1.009.284	61.608	553.282	39.580
Principali provenienze:				
Italia	92.117		26.337	
India britannica	697.288		493.498	
Olanda	148.433		24.007	
Indie olandesi	81.843		18.481	
Germania	8.288		209	
Gran Bretagna	17.894		4	

Agumi. — All'Italia spetta la quasi totalità delle forniture di limoni.

Le forniture italiane di aranci e mandarini sono state contenute entro i limiti del contingente d'importazione accordato al nostro Paese.

	1928		1929	
	Q.li	Migl. zloty	Q.li	Migl. zloty
Limoni . . . Tot.	96.699	6.094	117.745	7.492
Principali provenienze:				
Italia	87.164		108.803	
Germania	2.791		4.196	
Austria	6.159		3.199	

	1928		1929	
	Q. II	Migl. zloty	Q. II	Migl. zloty
Aranci e mandarini Tot.	47.576	5.859	43.602	5.399
Principali provenienze:				
Italia	41.611		39.099	
Germania	—		1.582	
Spagna	3.437		708	

Frutta fresche. — Nel 1929 si è registrata anche un'importazione italiana di uve fresche. Notevole è stata la concorrenza dell'Ungheria.

	1928		1929	
	Q. II	Migl. zloty	Q. II	Migl. zloty
Uve fresche . Tot.	11.479	1.238	29.510	2.213
Principali provenienze:				
Italia	—		2.083	
Ungheria	5.533		13.369	
Cecoslovacchia	1.455		3.226	
Spagna	202		103	

Frutta secche. — L'importazione italiana di fichi secchi risulta più che raddoppiata, mentre le nostre vendite di uve secche figurano sensibilmente diminuite. Principale fornitrice di quest'ultimo articolo è stata la Grecia, seguita dalla Turchia.

Tanto per i fichi quanto per le uve secche gioverà però tener presente che molto probabilmente nella statistica polacca sono comprese, nell'importazione italiana, anche in gran parte le spedizioni di merce estera, fatte in transito attraverso il porto di Trieste.

	1928		1929	
	Q. II	Migl. Zloty	Q. II	Migl. Zloty
Fichi secchi Tot.	2.843	329	3.385	373
Principali provenienze:				
Italia	533		1.250	
Turchia	1.136		1.030	
Grecia	685		415	
Uve secche Tot.	11.446	2.787	16.999	2.745
Principali provenienze:				
Italia	4.237		2.374	
Grecia	5.094		8.065	
Turchia	2.423		2.517	
Olanda	1.443		708	

Olio. — Il nostro Paese ha conseguito un aumento nelle proprie vendite di olio di oliva. La Francia, principale fornitrice di detto prodotto, ha subito una notevole perdita.

L'Italia è rimasta al primo posto nell'importazione di olio al soffritto.

	1928		1929	
	Q. II	Migl. zloty	Q. II	Migl. zloty
Olio d'oliva Tot.	3.425	1.577	3.245	1.040
Principali provenienze:				
Italia	79		159	
Francia	2.603		1.630	
Germania	136		116	

	1928		1929	
	Q. II	Migl. Zloty	Q. II	Migl. Zloty
Olio al soffritto Tot.	1.122	241	3.255	559
Principali provenienze:				
Italia	626		589	
Francia	163		330	

Prodotti chimici. — La partecipazione italiana all'importazione di zolfo risulta lievemente avvantaggiata, mentre gli Stati Uniti d'America hanno registrato una diminuzione.

	1928		1929	
	Q. II	Migl. zloty	Q. II	Migl. zloty
Zolfo Tot.	17.950	634	19.746	655
Principali provenienze:				
Italia	4.473		4.804	
S. U. A.	8.328		7.934	
Germania	4.648		6.125	

Lavori di caucci. — L'importazione di pneumatici e camere d'aria figura in diminuzione. Tuttavia il nostro Paese ha registrato un aumento nelle proprie forniture di pneumatici, in concorrenza con gli Stati Uniti e la Gran Bretagna.

	1928		1929	
	Q. II	Migl. Zloty	Q. II	Migl. Zloty
Pneumatici Tot.	20.744	23.693	18.156	16.408
Principali provenienze:				
Italia	1.224		1.693	
S. U. A.	6.880		6.944	
Gran Bretagna	6.379		5.584	
Francia	4.464		2.823	
Germania	178		38	
Camere d'aria Tot.	2.975	3.707	2.754	3.046
Principali provenienze:				
Gran Bretagna	1.160		1.451	
Francia	615		627	
S. U. A.	810		578	
Germania	45		7	

Automobili. — Principale fornitrice di autocarri è rimasta la Germania, seguita dalla Francia. Nell'importazione di autovetture e di autobus si è avuta una sensibile diminuzione, mentre il movimento delle parti staccate di automobili figura in aumento.

Siffatto andamento è stato determinato, in gran parte, dalla creazione dell'officina di montaggio della General Motors Co.

Per quanto riguarda le forniture degli Stati Uniti, è opportuno avvertire che all'importazione americana occorre aggiungere il contingente di merci ritirato attraverso la Danimarca, cioè le macchine che sono montate nelle apposite officine a Copenaghen.

	1928		1929	
	Q.li	Migl. zloty	Q.li	Migl. zloty
Autocarri				
Tot. .	9 286	6.011	9.101	6.369
Principali provenienze:				
Germania . . .	5.061		4.990	
Francia . . .	2.786		1.474	
Austria . . .	261		351	
Autovetture, e autobus				
Tot. .	53.582	41.081	31.308	24.627
Principali provenienze:				
Italia . . .	6.947		5.096	
Danimarca . .	8.403		6.835	
S. U. A. . .	15.066		6.390	
Cecoslovacchia	4.615		4.660	
Francia . . .	9.118		3.747	
Germania . . .	3.889		2.785	
Austria . . .	3.719		1.296	
Belgio . . .	1.117		353	
Parti staccate di automobili				
Tot. .	60.42	35.480	76.554	40.183
Principali provenienze:				
Italia . . .	1.390		1.229	
S. U. . .	22.927		50.457	
Danimarca . .	17.581		9.805	
Francia . . .	8.107		8.122	
Germania . . .	4.558		3.491	
Austria . . .	1.188		1.421	
Cecoslovacchia	1.274		1.207	
Belgio . . .	1.034		724	

Seta. — L'aumento nelle forniture di seta greggia è andato, nella maggior parte, a beneficio dell'Italia, che si è pure avvantaggiata nell'importazione di seta artificiale. Viceversa, hanno registrato una diminuzione nelle vendite di quest'ultimo articolo la Germania e la Francia.

	1928		1929	
	Q.li	Migl. zloty	Q.li	Migl. zloty
Seta greggia				
Tot. .	242	2.795	577	6.889
Principali provenienze:				
Italia . . .	117		319	
Svizzera . . .	102		182	
Seta artificiale				
Tot. .	7.568	19.481	5.131	14.087
Principali provenienze:				
Italia . . .	228		415	
Germania . . .	4.153		1.384	
Francia . . .	1.826		1.091	
Austria . . .	172		357	
Belgio . . .	458		100	

Bottoni. — L'importazione di bottoni di corozo ammontò nel 1929 a 695 q.li per un valore 1,7 mil. di zloty, di fronte a 959 q.li per un valore di 2,1 mil. di zloty nell'anno precedente.

Hanno concorso a detta importazione: l'Italia con 6, contro 107 q.li, la Cecoslovacchia con 423, contro 473 q.li, e l'Austria con 155, contro 198 q.li.

I. N. E.

NOTIZIARIO

Lo stato economico della Polonia

(Stan gospodarezy Polaki)

SPECIFICA	1929												1930		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
Produzione, migliaia tonnellate:															
Carbone	3,285	3,808	3,727	3,402	3,809	4,024	3,942	3,951	4,401	4,115	4,023	3,806	2,990		
Ferro greggio	48,5	59,9	61,0	63,7	58,3	65,7	64,8	68,1	67,7	59,0	46,0	50,7	42,5		
Acciaio	118,6	126,3	125,1	120,5	116,7	113,5	112,0	103,5	109,9	105,0	84,4	106,1	101,6		
Zinco	12,4	13,8	14,4	13,1	13,9	14,6	14,6	14,6	14,8	15,4	15,8	14,3	13,6		
Lavoro															
Occupati	737,2	748,0	778,5	796,6	798,0	783,7	787,9	791,6	816,3	797,4	712,5	684,8	664,9		
Disoccupati	177,5	170,4	149,1	119,9	105,1	97,3	90,1	81,8	91,0		185,3		274,7		
persinali%	10,7	11,7	17,5	23,5	16,0	14,4	13,1	12,2	14,3	15,7	18,1	25,1	28,4		
Comunicazione															
Ferrovie, migliaia vagoni	12,7	15,3	16,9	15,5	17,0	18,2	17,1	18,1	20,1	19,6	16,0	12,7	12,1	12,1	
Basimenti, migliaia tonnellate															
Danzica e Gdynia	111,9	202,8	505,5	528,0	523,2	550,7	549,0	501,0	500,3	483,3	434,2	526,0	480,1		
usciti	109,3	186,2	495,9	547,8	550,3	548,5	662,7	499,0	520,5	460,6	459,2	529,2	411,2		
Commercio estero, mil. di zł. oro															
Esportazione totale	167,5	161,5	214,3	224,8	237,9	278,4	280,7	262,0	259,4	256,1	254,8	218,6	218,1	202,1	
Prodotti agricoli	80,0	58,4	77,3	86,4	85,9	102,6	109,9	87,2	107,7	112,8	112,8		95,0		
Carbone	28,0	25,4	29,2	28,5	30,8	39,1	39,8	35,5	32,9	38,4	30,0	32,2	26,9	20,4	
Importazione totale	285,0	283,9	321,1	271,9	271,8	266,4	226,5	247,5	257,2	243,4	212,8	216,7	181,7	195,0	
Importi greggi	55,9	55,4	53,7	39,6	38,1	39,5	31,0	39,5	42,4	38,7	37,1	41,1	28,5	24,4	
Saldo	-97,4	-71,8	106,8	-45,1	-33,9	+10,0	+54,2	+14,5	+2,2	+12,7	+42,0	+1,8	+36,4	+26,1	
Prezzi-Indici															
Ingresso:															
Generale	117,1	117,3	116,5	113,0	112,8	118,2	112,7	111,3	110,3	112,2	109,0	104,5	100,6	101,1	
Prodotti agricoli	120,5	119,5	117,8	109,9	110,0	111,1	110,0	107,0	105,2	110,3	104,7	97,6	90,4	91,6	
Prodotti industriali	116,5	117,4	116,9	116,7	118,1	115,9	115,7	115,4	115,1	114,5	113,3	111,1	110,1	110,2	
Costi della vita	127,7	124,6	126,1	125,1	123,2	123,4	122,6	122,8	123,7	125,2	126,1	121,0	117,9	116,7	
Costi di alimenti	153,0	146,0	144,0	143,8	188,6	189,2	187,9	137,5	139,3	141,5	143,5	181,0	124,6	121,8	
Credito															
Dollaro, indice	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,8	99,9	99,9	
Azioni, indice	18,92	17,70	16,88	16,59	16,01	17,35	16,40	16,02	15,45	15,28	14,81	15,16	14,25	14,30	
Circolazione bancaria) milioni	1 480	1 572	1 605	1 471	1 532	1 599	1 614	1 614	1 662	1 633	1 600	1 486	1 516	1 558	
Bigli. di banca	1 249	1 359	1 274	1 244	1 298	1 293	1 350	1 354	1 397	1 366	1 340	1 247	1 281	1 324	
Moneta divisionali	231	239	231	227	234	143	255	163	164,5	164	259	238	235	234	
Banca di Polonia															
Valute, milioni di zł. oro	1 320,1	1 282,4	1 200,6	1 164,5	1 147,9	1 155,6	1 177,1	1 184,1	1 196,9	1 201,5	1 228,5	1 173,9	1 161,9	1 027,1	
Sconto, milioni di zł. oro	660,2	704,0	697,5	742,2	741,4	699,6	718,2	725,8	745,0	721,0	764,2	684,4	668,4	623,6	
Banche per azioni															
Sconto	442,9	449,5	448,3	445,0	448,3	451,4	453,2	455,2	454,8	457,4	449,4				
Depositi: a termine	169,9	182,5	181,5	186,8	198,2	202,4	207,4	208,2	210,4	212,6	205,5				
a vista	329,5	328,2	329,7	321,1	324,0	331,5	338,8	336,7	337,3	328,7	329,8				
Casse di risparmio															
Depositi, milioni di zł.	258,4	268,1	273,8	281,9	289,5	296,9	302,3	305,6	312,3						
Cooperative															
Depositi, milioni di zł.	40,0	41,6	42,1	42,2	42,4	43,6	44,8	45,4	46,1						

SITUAZIONE ECONOMICA DELLA POLONIA NEL 1929.

(POŁOŻENIE GOSPODARSTWA POLSKI W 1929 R.).

L'andamento dell'economia polacca, nel 1929, è stato contrassegnato da un regresso nella congiuntura che si era mostrata abbastanza favorevole nell'annata precedente.

A siffatto sviluppo ha contribuito in particolare la difficile situazione dell'agricoltura che ha sofferto dei ribassi nelle quotazioni dei cereali. Ne conseguì un indebolimento nella capacità di acquisto della classe rurale, ciò che ha influito in senso sfavorevole, dapprima sull'industria tessile, ed in un secondo tempo su tutte le altre branche industriali.

Nei capitoli che seguono esamineremo i principali aspetti delle singole branche dell'economia polacca, avvedoci, per quanto possibile, dei dati statistici ufficiali finora pubblicati.

Agricoltura

Per quanto i risultati definitivi dei raccolti cerealicoli siano rimasti inferiori alle cifre delle previsioni, tuttavia, nel loro complesso, hanno superato il raccolto del 1928: la produzione del frumento è salita da 16,1 a 16,4 milioni di q.li, quella della segala da 61,1 a 62,6 mil. di q.li e dell'avena da 25,0 a 25,4 mil. di q.li, mentre il raccolto dell'orzo ha subito una riduzione da 15,3 a 13,7 mil. di q.li.

Meno favorevole si presenta la produzione delle patate (241, contro 277 mil. di q.li) ed anche i frutteti soffirono dei rigori invernali. Non si conoscono ancora i dati circa i raccolti del granone e dei fagioli.

I risultati finanziari della campagna cerealicola sono stati però compromessi dall'andamento dei prezzi sul mercato internazionale. L'indice dei prezzi all'ingrosso dei prodotti agricoli, uguagliato a 100 il prezzo medio ricavato nel 1927, è infatti sceso nel dicembre del 1929 a 69,2.

Questo fatto ha avuto vaste ripercussioni, poichè in seguito alla diminuzione della capacità di acquisto della classe rurale, vale a dire di oltre il 65% della popolazione, si è ridotto sensibilmente il consumo di quasi tutti i generi industriali.

D'altra parte, anche il patrimonio zootecnico ebbe a soffrire dei rigori invernali e dell'impoverimento della classe rurale, specialmente per quanto riguarda i bovini, ed un danno derivò pure alle colture agrarie. Sta di fatto che il consumo dei concimi chimici ha segnato, nel 1929, una contrazione di circa il 34% rispetto all'annata precedente.

Per alleviare la difficile situazione della classe agricola sono stati presi vari provvedimenti, fra cui particolarmente degno di menzione il passaggio dal sistema dei divieti ai premi di esportazione per i cereali. Inoltre è stato elaborato un progetto di legge, che concederà abbondanti sgravi tributari.

Industria.

Il peggioramento nella situazione industriale è stato causato sia dalle difficili condizioni del mercato interno che dall'accresciuta competizione sui mercati esteri.

L'indice generale della produzione, calcolato dall'Istituto per l'esame delle congiunture, è riportato a 100 per la produzione media nel triennio 1925-27, da per il dicembre 1928, 136,2 e per il dicembre 1929, 124,5.

Industria mineraria. — Fra le varie industrie quella che ebbe a risentire meno della crisi, è stata l'estrazione.

La produzione del carbone fossile ha segnato nel 1929 un record, avendo superato con 46,2 mil di tonn. le cifre dell'anteguerra, contro rispettivamente 40,6 e 38,1 mil di tonn. nel 1928 e nel 1927. Pressochè invariata si presenta l'estrazione della lignite (74 mil. di tonn.).

Nell'ultimo biennio si ebbero, inoltre, le seguenti variazioni nella produzione degli altri minerali: minerali di ferro, ridotti da 699 a 658 migl. tonn.; minerali di zinco e piombo, aumentati da 1,102 a 1,132 migl. tonn.; salgemma e salmarino aumentati da 401 a 407 migl. tonn.; sali potassici, invariati con 342 migl. tonn. La produzione della nafta greggia ha subito una forte contrazione (da 743 a 675 migl. tonn.).

Il numero complessivo degli operai occupati nelle miniere è aumentato, viceversa, durante l'anno 1929, avendo raggiunto nel dicembre u. s. quasi 160 mila.

Industria metallurgica e meccanica. — L'attività dell'industria siderurgica che era stata soddisfacente nei primi mesi del 1929, susseguentemente è andata man mano peggiorando. Per quanto la produzione di ghisa risultò aumentata da 684 a 706 migl. di tonn., quella dell'acciaio si è ridotta da 1,438 a 1,377 migl. di tonn. e i prodotti laminati da 1,048 a 961 migl. di tonn.

Le altre produzioni metallurgiche (zinco e piombo) presentano solo lievi variazioni. Nel movimento di esportazione dei minerali e metalli si riflette ancora il buon andamento delle ordinazioni avutesi nel 1928 e nei primi mesi del 1929.

L'industria meccanica attraversò specialmente nella seconda metà del 1929, un periodo di stasi quasi assoluta, dovuta sia alla subentrata mancanza di commissioni che alle difficoltà d'indole finanziaria.

Per quanto riguarda la produzione di automobili, accenneremo alla creazione di officine di montaggio da parte della General Motors e della Crasko-Moravsky Kolben Danek. Anche la Ford ha ottenuto la concessione per la creazione di una tale officina.

Industrie tessili e dell'abbigliamento. — In seguito alla diminuzione delle vendite all'interno, l'industria tessile è stata costretta ad effettuare una esportazione for-

zata, onde sfruttare almeno in parte i propri impianti.

Volendo considerare la situazione di detta industria, gioverà distinguere l'industria laniera che è concentrata nel distretto di Bielsko, da quella cotoniera situata nel circondario di Łódź.

Mentre l'importazione della lana greggia presenta nel corso del 1929, un aumento, rispetto all'anno precedente, il relativo movimento nei coloni greggi e cascami di cotone figura in diminuzione. Nell'importazione dei filati sia di cotone che di lana, si è registrata pure una contrazione.

Siffatto andamento starebbe ad indicare che l'industria laniera, pur risentendo della depressione del mercato interno, è riuscita a mantenere la sua attività ad un livello pressochè uguale a quello registrato nel 1928, dando un notevole impulso all'esportazione diretta prevalentemente in Inghilterra, Francia, Italia e Paesi dell'ex Monarchia austro-ungarica (62%).

Per contro, l'industria cotoniera, che trova i suoi principali mercati di assorbimento nei Paesi d'Oriente, ha subito non solo una forte contrazione nel collocamento dei suoi prodotti in Polonia, ma ha visto pure ridursi le vendite all'estero in particolare a causa delle difficoltà economiche in Romania ed all'accresciuta competizione italiana. I forti stocks di cotone accumulati costrinsero infine l'industria cotoniera ad una limitazione della produzione.

Lo sviluppo dell'industria della juta è stato abbastanza favorevole. Verso la fine dell'anno decorso si è lamentata tuttavia una scarsità nelle ordinazioni, e le vendite sono state effettuate a prezzi che non consentivano quasi più un margine di utile.

L'andamento delle industrie delle confezioni, delle calzature e del cuoio risulta contrassegnato da sensibili difficoltà. Viceversa, hanno lavorato bene le fabbriche di calzature di gomma, in particolare, per quanto concerne l'esportazione.

Industria chimica. — Malgrado il diminuito consumo interno, si è registrato un aumento di attività nelle industrie dei concimi chimici, aumento dovuto alla ripresa del lavoro nella fabbrica di Chorzów. Per l'anno in corso si prevede un ulteriore aumento di produzione, essendo stata completata la costruzione della fabbrica di azoto di Mosice presso Tarnów.

L'annata scorsa è stata discreta pure per l'industria dell'acido solforico, che ha aumentato le proprie vendite all'estero.

L'attività dell'industria del petrolio ha subito per contro una contrazione. Nei primi tre trimestri del 1929 si ottennero infatti complessivamente 449 migl. di tonn. di prodotti della distillazione della nafta, contro 498 migl. di tonn. nel corrispondente periodo del 1928. Solamente la produzione della benzina risulta lievemente aumentata, mentre tutti gli altri

prodotti presentano una più o meno sensibile diminuzione, che ha influito sfavorevolmente sull'andamento dell'esportazione.

Altre industrie. — L'industria del legno ha incontrato delle difficoltà a causa dell'U. R. S. S. e del prodotto finlandese. L'esportazione di detto articolo risulta sensibilmente diminuita nel corso dell'ultimo anno.

Notevole importanza per lo sviluppo industriale del Paese riveste il problema dell'elettrificazione, che ha segnato, nel corso dell'ultimo anno, qualche progresso.

L'attività edilizia ha subito un allievolimento; su tale andamento ha influito sfavorevolmente la mancanza di capitali disponibili.

Mercato del lavoro e carovita.

Le cifre della disoccupazione rispecchiano chiaramente il progressivo regresso nella congiuntura industriale polacca. Nonostante un andamento stagionale piuttosto favorevole (105 mila alla fine di giugno 1929, contro 115 mila alla fine di giugno 1928), il numero dei disoccupati iscritti agli uffici di collocamento ha raggiunto alla fine dell'anno decorso la cifra di 185 mila.

A detto aumento hanno contribuito in particolare le industrie tessili, quella edilizia e meccanica. Pure nel numero dei licenziamenti si è avuto negli ultimi mesi un sensibile aumento.

L'indice del carovita, rapportato a 100 per l'anno 1914, è stato calcolato dall'Ufficio Centrale di Statistica di Varsavia, a 127,7 per il mese di febbraio 1929; dopo esser sceso a 122,6 nell'agosto, esso risale rapidamente a 126,1 nel dicembre u. s.

E' interessante rilevare che a tale aumento ha contribuito in particolare l'andamento dei prezzi dei generi alimentari, il cui indice aumentò da 137,3 nell'agosto a 143,5 nel dicembre 1929.

Mentre l'indice delle quotazioni all'ingrosso presenta nel 1929 una spiccata tendenza al ribasso, da 98 nei primi mesi a 92 alla fine d'anno 1929 (1927-100), quello delle quotazioni al dettaglio è salito nello stesso tempo da 104,9 a 106,3.

Commercio con l'estero.

Un miglioramento si è avuto nella bilancia commerciale, la cui deficienza si è

ridotta nel biennio 1928-29 da 854 a 298 mil. di zloty. Siffatto risultato è stato determinato da una parte dalla contrazione nelle importazioni (da 3.362 a 3.111 mil. di zloty), dall'altra da un aumento nell'esportazione (da 2.508 a 2.813 mil. di zloty).

All'importazione risalta in particolare la diminuzione nei generi alimentari, che e da ascrivere all'accresciuta produzione di cereali. L'importazione di macchinario, rimasta quasi stazionaria, con una lieve diminuzione, starebbe ad indicare i progressi realizzati nella razionalizzazione dell'industria polacca.

L'esportazione risulta aumentata, specialmente per quanto concerne i prodotti agricoli e gli articoli finiti.

Ci riserviamo di esaminare particolarmente l'andamento di detti scambi con l'estero, in una delle prossime puntate del Bollettino.

Andamento del traffico.

Le comunicazioni ferroviarie, presentano un andamento abbastanza favorevole, in quanto sia la lunghezza delle linee ferroviarie che il parco del materiale rotabile, aumentato ogni anno, e benché il traffico ferroviario risentisse dell'inverno eccezionalmente rigido, la media giornaliera dei carri ferroviari caricati è salita da 16,6 migl. nel 1928 a 16,8 migl. nel 1929.

Il bilancio della gestione ferroviaria nell'anno 1928-29 si è chiuso tuttavia con un disavanzo di 77,9 mil. di zloty, e per aumentare le entrate di tale gestione, si procedette nell'ottobre dell'anno scorso ad un aumento delle tariffe dal 25 al 50%. Per la costruzione di nuove linee vennero spesi nell'esercizio 1928-29 circa 227 mil. di zloty.

Un forte aumento si ebbe nel movimento marittimo del porto di Gdynia, in cui il numero delle navi entrate ed uscite è aumentato in confronto al 1928 da 2.201 stazzanti 1.958.650 tonn. nelle a 3.092 stazzanti 2.902.973 tonn. nelle. La bandiera svedese partecipò a detto traffico col 24,4%, seguita dalla danese (12,9%), germanica (12,7%), francese (11,1%) e polacca (10,1%). Quella italiana figura per la prima volta col 0,4%.

Viceversa nel porto di Danzica il numero delle navi è diminuito da 12.381 stazzanti 8.071.836 tonn. nette a 10.828 per 7.810.252 tonn. stazza netta. In questo traffico predomina la bandiera germanica (23,4%) cui seguono la svedese (18,5%), la danese (18,3%) e l'inglese (6,9%). Quella italiana vi ha concorso con l'1,7%.

Finanze e credito.

La valuta polacca si è mantenuta costantemente stabile, fin dalla stabilizzazione avvenuta nel 1927. La quotazione del dollaro oscilla fra 8,87 e 8,90 zloty, corrispondendo ad una media di 99,8% della parità monetaria.

Nel movimento della circolazione fiduciaria si è registrata una linea ascendente, avendo essa raggiunto 1.600 mil. di zloty nel dicembre del 1929, contro 1.462 mil. di zloty al principio dello stesso anno. A questo andamento fa riscontro un aumento nelle operazioni di sconto presso l'Istituto di emissione. Nello stesso tempo la copertura delle banconote presenta una tendenza ad una leggera diminuzione.

Per quanto riguarda le Banche private, rileviamo che i depositi a termine risultano aumentati nel corso dell'ultimo anno; nei depositi a vista non si sono registrate variazioni degne di nota. Pressoché invariato è rimasto pure l'ammontare delle operazioni di sconto presso detti istituti bancari.

L'andamento del mercato creditizio è stato in generale caratterizzato dalla ristrettezza dei capitali che ha provocato un inasprimento nei tassi d'interesse. Il saggio di sconto delle banche private si è aggirato intorno ad una media dal 17% al 20%.

Un indice sfavorevole è costituito dal sensibile aumento dei dissesti finanziari e del numero dei protesti cambiari.

Per quanto riguarda le finanze dello Stato, il processo di consolidamento ha fatto ulteriori progressi, essendosi registrati degli avanzi nel corso degli ultimi esercizi finanziari. Gioverà però tener presente che su tutta l'economia polacca grava fortemente la pressione tributaria, rallentando la ricostruzione economica del Paese.

Jedyny, źródłowy materiał adresowy, niezbędny do rozsyłania cyrkularzy, prospektów, cenników, zawiadomień i t. d.

W tych dniach opuściła prasę, dawno oczekiwana, oparta na najwięcej materiałach urzędowym, nowa

Księga Adresowa m. st. Poznania

zawierająca na 1000 stronach druku około 100,000 adresów mieszkalnych, przemysłowych, kupców, rolników, aptek, banków, stowarzyszeń, związków, Urzędów, Instytucji społecznych i t. d.

Cena zł. 25.— za egzemplarz za poprzednim przekazaniem na konto P. K. O. 211-755 franko,

Wydawnictwo Księgi Adresowej m. st. Poznania, POZNAŃ, św. Wojciech 16 I-p. Tel. 51-29.

INDUSTRIA E COMMERCIO

L'ESPORTAZIONE DEL CARBONE FOSSILE NELL' APRILE 1930.

(Wytwóz węgla kamiennego w kwietniu 1930 r.).

Si presentava, secondo i dati provvisori, come segue (in migliaia di tonnellate):

Paesi	Aprile			Marzo	Aprile	Variaz. (+) o di- minuzione (-) in con- fronto al 30 marzo 1930
	1927	1928	1929	1930		
Paesi del Nord:						
Svezia	232	238	226	181	221	+ 40
Norvegia	19	69	54	67	53	- 14
Danimarca	98	105	161	106	99	- 7
Finlandia	20	39	27	6	38	+ 30
Lettonia	27	87	39	52	66	+ 14
Lituania	2	2	1	4	3	- 1
Estonia	—	1	—	—	—	—
Memel	1	3	9	1	1	—
Totale	394	494	517	417	479	+ 62
Stati postbellici:						
Austria	144	188	235	143	133	- 10
Ungheria	24	26	58	18	18	+ 2
Cecoslovacchia	40	75	75	47	49	+ 2
Totale	208	289	368	206	200	- 6
Altri Paesi:						
Francia	15	25	64	65	45	- 20
Italia	99	38	78	33	34	+ 1
Algeria	4	5	5	—	—	—
Jugoslavia	25	19	15	1	6	+ 5
Rumenia	8	10	10	3	6	+ 3
Svizzera	18	11	11	11	11	—
Olanda	—	—	9	1	—	- 1
Belgio	16	9	3	5	6	+ 1
Germania	2	1	4	—	—	—
Unione Repubbliche Sovietiche	—	—	—	6	5	- 1
Brasile	—	—	4	—	6	+ 6
Islanda	—	—	2	1	6	+ 4
Marocco	—	3	—	—	—	—
Totale	185	121	205	126	124	- 2
Danzica	21	17	26	16	17	+ 1
Carbone per navi	21	36	89	70	55	- 15
Totale	829	957	1.205	835	875	+ 40
Trasbordo del carbone nei porti						
di Danzica	329	401	461	380	380	+ 20
„ Gdynia	63	136	218	187	213	+ 26
altri	14	—	—	—	—	—
Totale	406	537	679	567	593	+ 46

L'esportazione del carbone fossile nell'aprile, malgrado l'inferiore numero delle giornate lavorative di fronte al mese precedente (25 contro 26) segna un aumento di 40 mila tonnellate cioè del 4,79%, essendo complessivamente di 875 tonnellate.

Dalle suddette quantità furono esportate nell'aprile: sui mercati del Nord 479 mila cioè 62 mila in più che nel mese precedente, su quelli degli Stati postbellici 200 mila, cioè 6 mila in meno in altri paesi, compreso il carbone per navi, 179 mila, cioè 17 mila di meno che nel mese precedente.

Le spedizioni alla città di Danzica risultano aumentate di 1 mille, ammontando cioè a 17 mila tonnellate.

La partecipazione dei sopradetti mercati nell'esportazione complessiva del carbone polacco, confrontata con quella del mese precedente, si presentava in percentuali, come segue:

	Marzo	Aprile
Mercati del Nord	49,94	54,74
Stati successori	24,67	22,86
Altri paesi	15,09	14,17
Danzica	1,92	1,94
Carbone per navi	8,38	6,29
Totale	100,—	100,—

CONCENTRAZIONE INDUSTRIALE IN POLONIA.

(Ruch koncentracynj w przemyśle polskim).

Durante questi ultimi anni la concentrazione industriale in Polonia ha fatto considerevoli progressi, dimodoché già nel 1928 si giudicava che quasi il 5% dell'industria polacca si era sindacalizzato e nel 1929 vi erano più di 100 sindacati che abbracciavano circa 20 vari rami della produzione e del commercio polacco.

Il tipo predominante di questi e quello per la regolarizzazione dello smercio e dei prezzi sul mercato interno, essendo i più importanti rami dell'industria organizzati in sindacati che dispongono di organizzazioni comuni di smercio, mentre le industrie che lavorano per l'esportazione sono organizzate in sindacati d'esportazione.

Una forma speciale di concentrazione viene rappresentata dai sindacati con carattere compulsivo sotto il controllo del Governo, come ad esempio il Sindacato degli Esportatori di suini e del bestiame in genere.

Benché la sindacalizzazione comprenda tutti i rami dell'industria, è manifesta specialmente nelle industrie pesanti, fra le quali quella del ferro e dell'acciaio, le meglio organizzate.

Così troviamo fra altri, i seguenti sindacati:

A) Nell'industria siderurgica:

1. Il **Sindacato degli Alti Forni**, il quale ha per scopo la regolarizzazione dei prezzi e dello smercio e comprende tutti gli alti forni (nel 1928 23 imprese con più di 50.000 operai ed una produzione di più di 680.000 tonn. di ghisa, quasi 1 milione e mezzo di tonn. di acciaio e circa 1 milione e mezzo di tonn. di laminati).

Questa organizzazione possiede additionally un ufficio speciale per lo smercio dei tubi e per le cerniere, e un ufficio centrale per il rottame.

2. L'**Ufficio centrale delle Fabbrie Polacche di fili metallici e chiodi**, per la regolamentazione dei prezzi e delle condizioni di vendita di questi prodotti.

3. L'**Unione delle Fabbrie di viti**.

4. Il **Sindacato dei Fabbrianti in oggetti smaltati**.

Queste ultime organizzazioni non comprendono tutti i produttori.

B) Nell'industria del carbone:

Le miniere di carbone sono associate in un'organizzazione chiamata *La Convenzione Polacca Carbonifera*, la quale ha carattere di sindacato e regola lo smercio e i prezzi sul mercato interno e l'esportazione in Austria, Cecoslovacchia e Germania.

Questa convenzione nel 1928 comprendeva quasi 100 miniere con circa 120.000 operai ed una produzione di 40 milioni di tonnellate.

C) Nell'industria del petrolio:

Il *Sindacato Petrolifero* il quale comprende tutte le grandi distillerie e regola i prezzi sul mercato interno, fissa la produzione ed i contingenti ed effettua lo smercio tanto in Polonia che all'estero, dispone di una organizzazione speciale chiamata *"Pioneer"* per la messa in opera ed il funzionamento di nuove perforazioni.

F) Nell'industria chimica:

Quest'industria il cui più importante sindacato è l'*Unione dell'industria dei superfosfati*, con 15 imprese ed una produzione di circa 50000 tonnellate, copriva già nel 1927 il 90% della produzione totale, regolando lo smercio sul mercato interno.

G) Nell'industria cementiera:

In *Centro Cementi* è un sindacato comprendente tutte le fabbriche di cemento della Polonia, il quale regola tanto lo smercio locale, quanto quello estero; nel 1928 esso comprendeva 16 fabbriche di cemento con una produzione di più di 1 milione di tonnellate di clinkerite ed 1 milione di tonnellate di cemento Portland.

Bisogna anche menzionare che l'industria polacca prende una parte molto attiva nell'intesa internazionale, sia come membri di Sindacati internazionali, sia facendo di grandi concerni internazionali.

Così esiste un'intesa dell'

1. Industria Siderurgica coi Sindacati tedeschi, cecoslovacchi, ungheresi, per la mutua protezione del mercato interno.

2. Industria del cemento, coll'industria cementiera di Germania, Svezia, Danimarca, Lettonia, Ungheria e Germania, e finalmente dell'industria del Lievito, colle rispettive industrie pure in Svezia, Cecoslovacchia, Ungheria e Germania.

Sono membri dei rispettivi Sindacati internazionali:

1. L'Industria dello Zinco, membro del *Sindacato Internazionale dello Zinco a Bruxelles*.

2. L'Industria della produzione dei tubi, membro del rispettivo *Sindacato Internazionale*.

3. L'Industria delle ossa e della colla.

4. Il *Sindacato d'esportazione di paraffina*.

5. Le Fabbriche di cuxirini.

6. L'Industria degli oggetti smaltati.

Fanno parte di grandi concerni internazionali:

La Fabbrica di seta artificiale di Tomaszów, della *Glanzstoff Fabrik*, le miniere della *Giesche* della Compagnia di Miniere di Rame *Anaconda* il Monopolio dei fiammiferi del *Trust Svedese dei Fiammiferi* la *Standard Oil Nobel Company* americana.

L'atteggiamento del Governo verso tutti questi sindacati è molto liberale, infatti

aiuta quelli già esistenti e ne promuove la formazione di nuovi, riservandosi il diritto di controllo sulle attività dei Sindacati di produttori; soltanto per certi prodotti come: zucchero e ferro, carbone e petrolio, i prezzi vengono fissati dal Governo.

INAUGURAZIONE DEGLI STABILIMENTI AZOTICI DI STATO A MOSCIE.

(Powstanie nowej Państwowej Fabryki Azotu w Mosicach).

Il 18 gennaio ha avuto luogo a Moscie, alla presenza del Presidente della Repubblica, del Presidente del Consiglio dei Ministri, di diversi ministri e altre personalità, l'inaugurazione dei nuovi stabilimenti per la produzione dell'azoto.

Quest'opera, ideata ed iniziata dall'attuale Presidente della Repubblica Prof. Ignazio Moscicki, è stata realizzata mediante l'investimento di più di 200.000.000 di lire e, dopo il Porto di Gdavia, è un nuovo ben giusto orgoglio della Nazione Polacca.

La Polonia nei primi due lustri della sua indipendenza ha grandemente sviluppata la produzione nazionale dei prodotti azotati. Il suo più grande successo dal punto di vista tecnico ed organizzativo è stata la rimessa in onera della grande Fabbrica Chorzów abbandonata dai tedeschi.

La maggiore attività della fabbrica si inizia dal momento dell'introduzione dell'amministrazione polacca.

Chorzów è una delle più grandi fabbriche di cianamide e di nitrato ammonico, il quale fino allo scorso anno si otteneva con la decomposizione della cianamide. Ora, essendo stata impiantata un'installazione di ammoniaca sintetica con il metodo della Società americana Nitrogen Engineering Company, la produzione del nitrato ammonico si rende indipendente dalla produzione della cianamide.

Una installazione di ammoniaca sintetica col suddetto processo, esiste e funziona a Wyr. Questa fabbrica sta aumentando il suo impianto introducendo un altro processo per l'ammoniaca, chiamata il "processo italiano Fauser".

Inoltre a Knurów c'è in regolare lavorazione una fabbrica di ammoniaca sintetica col processo francese Claude. Tutte queste installazioni tra poco saranno in grado di fornire al Paese ca. 50-55 tonn. di ammoniaca al giorno, per la fabbricazione di prodotti azotati, come solfato ammonico e nitrato ammonico.

Con la messa in opera della nuova fabbrica di Stato dei prodotti azotati di Moscie presso Tarnów, che applica il processo Fauser, la produzione giornaliera di ammoniaca sarà portata a 110 tonn., il che corrisponde a 95 tonn. di azoto combinato e a 440 tonn. al giorno di solfato ammonico.

La messa in opera della nuova installazione porterà al raddoppiamento della produzione dell'azoto combinato, raddoppiamento raggiunto in appena tre anni poiché si avvicina ora a 80 mila tonn. all'anno mentre nel 1927 era soltanto di 45 mila tonn.

Calcolando un minimo di concimazione di 7 kg. di azoto combinato per ettaro, il fabbisogno della Polonia in azoto può essere calcolato a 126.000 tonn. all'anno, il che sorpassa l'attuale produzione nazionale.

Inoltre possiede ancora una fabbrica di azoto Azot a Jaworzno, produttrice di ferrocianuri ed acido cianidrico con processo originale brevettato dal Presidente Moscicki, che serve a rifornire l'industria del Paese con prodotti chimici azotati necessari a diverse lavorazioni.

SITUAZIONE DELL'AUTOMOBILISMO IN POLONIA.

(Stan przemyslu samochodowego w Polsce).

La situazione numerica del movimento automobilistico in Polonia, secondo i dati statistici pubblicati dal Ministero dei Lavori Pubblici per il secondo semestre 1929, si presenta al 1 gennaio 1930 come segue:

Automobili private 18878—taxi 7332—autobus 4048 —camion 6738 (totale delle automobili 36.996); motociclette 5907 —altri veicoli meccanici 422. Totale dei veicoli meccanici: 43.319.

L'aumento percentuale del numero totale dei veicoli meccanici nel secondo semestre 1929 rispetto al numero dei veicoli esistenti al 1 luglio 1929 è stato del 10,1%. In media in Polonia si conta un veicolo meccanico per ogni 714 abitanti.

L'aumento del numero dei veicoli meccanici nel primo semestre è stato di 5065 e nel secondo semestre dello stesso anno di 3956. Vi è quindi una certa diminuzione, dipendente dalla stagione autunnale. Se per contro si fa un confronto con le cifre per l'intero anno, risulta per il 1928 un aumento di 8642 e per il 1929 di 9.021 veicoli meccanici; si nota dunque un certo aumento nel movimento automobilistico. Per conoscere però esattamente se lo sviluppo dell'automobilismo attraversa una crisi o meno, fa d'uopo attendere la fine d'agosto quando saranno resi noti i dati del consumo per il semestre in corso.

Per quanto riguarda le singole provincie, lo sviluppo più intensivo del movimento automobilistico si nota nella provincia di Lublino che finora era piuttosto in ritardo e che segna perciò nell'ultimo semestre un aumento del 27,7%.

Per quanto concerne le varie specie di veicoli meccanici, il minor aumento è dato dai taxi, mentre considerevole è l'aumento segnato dai camion, autobus e motociclette.

MERCATO DELLE BICICLETTE IN POLONIA.

(Przemysł rowerowy w Polsce).

La produzione delle biciclette in Polonia nel corr. anno ascende a circa 30 mila biciclette. Tale produzione copre i bisogni interni nella misura del 25%.

Di fronte però al notevole aumento del dazio, alla valorizzazione delle tariffe doganali nel mercato del 1928 in proporzione del 72%, e al forte aumento delle tariffe doganali nel dicembre del 1928 sulle parti di biciclette (pezzi) si può supporre che l'importazione dall'estero diminuirà sensibilmente e che la produzione nazionale coprirà il bisogno interno in misura maggiore che non per il passato.

La statale fabbrica d'armi in Radom, ha iniziato la fabbricazione di biciclette, le quali grazie alla loro solida costruzione

ne possono venire utilizzate nelle vie polacche.

Poiché la fabbrica d'armi possiede un impianto tecnico moderno, e come rappresentante statale possiede fonti sufficienti per ottenere capitali e crediti e perciò intende iniziare un'intensa produzione di biciclette, in grazie della quale si potrà diminuire l'importazione dall'estero. Di fronte alla provvisoria tale fabbrica produce sul mercato nel corr. an. 40.000 biciclette e anzitutto verranno prodotti due tipi di biciclette, tipo turistico e tipo di lusso marca „Łucznik”.

Più tardi verrà introdotta la produzione delle biciclette da donna, per bimbi e da corsa. Lo smercio delle biciclette non seguirà senza intermediari, ma oltre agli intermediari vi prenderanno parte i commercianti e privati.

Le tariffe doganali:

	Dazio normale	Tariffe conv.
1. Velocipedi		
a) ad una e due ruote	5,160	15% 43,86
b) a due ruote	—	20% 123,84
c) a tre ruote	154,80	
d) a quattro ruote	282,20	
Parte di tele montate sotto qualunque forma	206,40	15 % 175,44

L'INVENTORE POLACCO DELLA LAMPADA A PETROLIO.

(Polak — wynalazca lampy naftowej).

Ricorrendo il 75° anniversario della creazione della sua industria del petrolio, la Polonia commemora uno dei suoi figli, Ignazio Lukaszewicz, di Tarnow in Galizia, al quale si deve la invenzione della lampada a petrolio pressoché dimenticata nei paesi dell'elettricità, ma che ha reso e rende tuttora in molte parti del mondo dei servizi inestimabili.

Ignazio Lukaszewicz nacque nel 1822, e fu farmacista. Egli aveva rivolto la sua attenzione alle molteplici applicazioni che offriva l'olio di nafta e scoprì che quella massa conteneva dell'„oleum armenicum”, prodotto adoperato in medicina. Il prodotto che ne deriva dalla distillazione non è altro che il petrolio da illuminazione. Al principio delle sue esperienze, egli adoperò una lampada ad olio, allora in uso; ma a numerose esplosioni, in una delle quali si ustionò gravemente al viso, lo condussero alla conclusione che bisognava costruire un apparecchio d'illuminazione completamente chiuso e robusto. Costruì allora egli stesso un recipiente di fondita; ma rimaneva ancora il problema di cercare un funzionamento adeguato, giacché il lucignolo, messo dentro alla lampada come si pratica per quelle ad olio, rendeva poca luce. Fu con l'intervento di un ingegnere viennese, certo Dittman, che il Lukaszewicz poté arrivare nel 1852, a costruire la lampada che noi abbiamo conosciuto. Nel

1853 il nuovo sistema d'illuminazione fu introdotto nell'ospedale di Leopoli, e da quel momento il Lukaszewicz, con due amici, intraprese lo sfruttamento dei campi petroliferi. I loro primi pozzi non furono altro che dei fori nel terreno, dal quale si attingeva il petrolio con dei secchielli.

L'INDUSTRIA DELLA CARTA IN POLONIA NELL'ANNO 1929.

(Polski przemysł papierniczy w r. 1929).

L'industria polacca della carta abbraccia le fabbriche di cellulosa e le imprese produttrici carta, cartone, sacchetti di carta, carta calcata e carta asciugante. L'anno scorso la produzione si elevava intorno alle 50.000 tonn. e su tale quantità e compresa la carta da pacchi, che ascendeva a 40.000 tonn. la carta da stampa e quella da scrivere 35.000 tonn., carta da giornali 20.000 tonn., cartone 25.000 tonn. ed altri manufatti 30.000 tonn. A comparazione dell'anno 1925 la produzione della carta aumentò, di oltre il 50%, la produzione del cartone di oltre al 100%.

Gli investimenti che nell'anno 1926 erano assai ristretti raggiunsero il massimo livello nel I semestre del 1927 fino al 1928. Nell'inizio dell'anno 1929 si denota un indebolimento.

La produzione della cellulosa, che nell'agosto dell'anno scorso salì al massimo livello, non era sufficiente per coprire i bisogni interni del Paese. Il bilancio dell'anno 1929 segnò un aumento d'im-

portazione, specialmente per le cellulose, necessarie alla manifattura della carta di lusso, per la quale la cellulosa polacca non è adatta.

La produzione della carta non poteva mantenersi al medesimo livello — raggiunto nel luglio dell'anno scorso—considerato che sin da allora lo smercio diminuì fortemente, ciò che chiaramente dimostrano le attività provviste nel commercio. Diminuirono notevolmente i bisogni per la carta da pacchi, ciò che si collega con la diminuzione delle transazioni commerciali, specialmente nel commercio delle frutta, a causa delle esigue raccolte eseguite durante l'anno scorso.

Ciò portò ad una diminuzione dei prezzi, e concorse alla formazione del cartello, al quale ora appartengono altri cinque cartelli.

Sulla carta da giornali non si nota alcuna iperproduzione, perché il consumo di tale genere si collega continuamente allo sviluppo della stampa polacca che si estende senza tregua. Lo smercio della carta senza legno aumentò, l'anno passato. La produzione del cartone era ben inferiore al livello dell'anno 1928. Malgrado ciò l'importazione del cartone si mantenne al medesimo livello dell'anno passato e cioè 10.000 tonn. produzione interna 25.000 tonn. Il valore dell'importazione dei manufatti di carta nel 1929 ammontava a 67 mila zloty nell'anno 1928 a 76 milioni di zloty.

L'esportazione che per quanto concerne il valore ha tendenza all'aumento a causa del restringimento del mercato interno, spingeva i prodotti alla ricerca dei mercati esteri. L'anno scorso l'esportazione ammontava ad oltre 7 milioni e nell'anno 1928 ammontava a 6,4 mil. di zloty.

Tale risultato dà chiari segni per il futuro andamento nello sviluppo polacco della carta.

GLI ULTIMI DATI VALUTATI SULLA PRODUZIONE DEL ZUCCHERO IN POLONIA.

(Przemysł cukrowniczy w Polsce w r. 1929).

Conformemente alle ultime valutazioni annuali la produzione dello zucchero in Polonia s'elevava in generale a 825.000 tonn. per lo zucchero bianco. Le cifre risultate nelle ultime valutazioni non fanno temere alcun mutamento, tanto che si deve confermare che la produzione della scorsa stagione aumentò, in comparazione di 150.000 tonn. o meglio del 23%.

La partecipazione dei zuccherifici occidentali s'aggravò intorno alle 439.000 in confronto di 371.000 tonn. nella stagione scorsa ovvero la produzione di questi zuccherifici aumentò del 18%. Nel gennaio del corr. anno furono venduti nei mercati interni 26.508 e 26.583 tonn. nel gennaio dell'anno scorso, ed il generale deficit sulle vendite interne avvenute dal principio della stagione e di 9.183 tonn. ciò che stabilisce una diminuzione sul consumo in

tale periodo di 7.5%. Eliminando le cifre annuali dell'esportazione dello zucchero, e d'uoip ritenere che essa si eleva, dopo aver sottratto il consumo nazionale, in cifre assolute come l'anno passato, vale a dire 373 mila ton. alla rilevante quantità, di 445.000 ton. o al 55% della produzione. In confronto all'esportazione dell'anno scorso che ammontava attorno alle 290.000 ton., nell'anno corr. l'esportazione dello zucchero aumenterà di 165.000 ton. Una notevole parte di tale esportazione è già stata spedita alla fine di gennaio del corr. anno, in totale di 238.000 ton. Dei prodotti già ritirati produssero i zuccherifici polacchi d'occidente intorno alle 62.000 ton. di melazzo, del quale ne furono esportate 25.000 ton.

LE ESPORTAZIONI ED IMPORTAZIONI DI FILATI DI SETA ARTIFICIALE IN POLONIA NEL 1929.

(Wywóz i przywóz sztucznej jedwabiu do Polski w r. 1929).

Un grande aumento nelle esportazioni di filati di seta artificiale dalla Polonia

	importazione		esportazione	
	kg.	di zl.	kg.	di zl.
Inghilterra	8.900	295	—	—
Austria	2.000	49	400	7
Belgio	400	8	—	—
Cecoslovacchia	5.000	91	6.600	131
Francia	200	4	20	0.3
Germania	5.000	195	300	5
Svezia	1.900	43	7.300	145
Italia	—	—	11.200	230
Altri Paesi	2.500	52	1.500	30
Totale dicembre 1929	29.600	811	88.000	7.761
Totale 1929	513.100	14.037	521.900	10.192
Totale 1928	756.800	19.481	38.300	782

LA PRODUZIONE DEI FORMAGGI IN POLONIA.

(Przemysł serowarski w Polsce).

La produzione dei formaggi comuni, ottenuta nelle fattorie rurali, è destinata quasi totalmente al consumo locale e non possiede quindi alcuna importanza commerciale. Avremo riguardo perciò, esclusivamente ai formaggi diremo così scelti prodotti cioè mediante scremazione del latte, e sottoposti quindi ad un processo di maturazione.

In Polonia la produzione dei formaggi è appena all'inizio, ma confrontando la produzione complessiva degli ultimi anni è ben visibile un progresso sensibile. Mentre nel 1924 secondo computi approssimativi, la produzione totale polacca di formaggi commerciabili era di Kg. 465.467, nel 1928 salì a Kg. 1.207.126. Questa produzione è così ripartita nelle diverse regioni:

	Anno 1924	1928
Polonia Minore	153690 kg.	344164 kg.
Polonia Maggiore	261774 kg.	663462 kg.
Pomerania	50000 kg.	200000 kg.
	469467 kg.	1.207.626 kg.

viene rivelato dalle cifre ufficiali pubblicate per il 1929. Le esportazioni totali ammontarono nel 1929 a 521.900 kg.; furono quasi quattordici volte superiori, cioè, a quelle del 1928 nel quale esse ascendero a soli 38.300 kg. Non si hanno purtroppo molti dettagli: è dato però di sapere che l'esportazione è stata diretta specialmente verso la Svizzera, la Cecoslovacchia e la Svezia. Le importazioni sono diminuite di quasi un terzo passando da 756.000 kg. a 513.000 kg. provenienti principalmente dalla Germania, Francia, Cecoslovacchia e Italia.

Nel mese di dicembre 1929 le importazioni di filati hanno raggiunto la cifra di 29.600 kg. — corrispondenti ad un valore di 811.000 zl. — alla quale il nostro Paese ha partecipato con un quantitativo di 2.500 kg. Al primo posto tra i paesi fornitori è l'Inghilterra con una cifra di 8.900 kg.

Ecco le cifre analitiche delle importazioni e delle esportazioni, nel mese di dicembre 1929, secondo quanto si rileva dalle statistiche ufficiali:

	importazione		esportazione	
	kg.	di zl.	kg.	di zl.
Inghilterra	8.900	295	—	—
Austria	2.000	49	400	7
Belgio	400	8	—	—
Cecoslovacchia	5.000	91	6.600	131
Francia	200	4	20	0.3
Germania	5.000	195	300	5
Svezia	1.900	43	7.300	145
Italia	—	—	11.200	230
Altri Paesi	2.500	52	1.500	30
Totale dicembre 1929	29.600	811	88.000	7.761
Totale 1929	513.100	14.037	521.900	10.192
Totale 1928	756.800	19.481	38.300	782

L'aumento maggiore si constata nei dipartimenti orientali, (Wilno, Nowogródek) dove le Leghe di controllo delle cooperative iniziarono negli ultimi due anni la produzione dei formaggi in molte fattorie sociali.

In questi dipartimenti finora la fabbricazione dei formaggi era praticata solamente durante l'estate, ed erano in essa impiegati nelle fattorie gli ebrei mezzadri, i quali producono principalmente il formaggio luttuano. Nell'ex Polonia austriaca e tedesca, non sorsero nuovi centri di produzione, in compenso, la produzione preesistente aumentò quasi del doppio. La Polonia non può contare su di un ulteriore aumento della produzione dell'ex zona tedesca, poiché per il grande sviluppo preso in questa regione dall'industria agricola, si è esteso sempre più l'uso di nutrire i bovini con i residui di barbabietole, ciò che spesso pregiudica la qualità del latte per una possibile ulteriore lavorazione e trasformazione in formaggio. Invece nella Galizia, e specialmente nelle zone montane come pure nei dipartimenti orientali, senza dubbio si svilupperà un'importante industria dei formaggi. Volendo valutare il consumo dei formaggi commerciabili in Polonia, bisognerebbe alla quantità del formaggio

introdotto aggiungere il totale dell'importazione, e sottrarre da questa cifra le esportazioni di formaggio.

L'importazione dei formaggi nei due anni scorsi a confronto fra la seguente:

	Anno 1924 kg.	Anno 1928 kg.
Formaggio Svizzero	349.800	216.600
Formaggio Olandese	50.500	12.800
Altri formaggi di lusso (eccell.)	399.400	149.900
In totale	799.700	375.300

Dalle statistiche pubblicate dall'Ufficio Centrale di Statistica risulterebbe che esiste una esportazione polacca di formaggi.

Ma, tenendo conto che la quasi totalità dei formaggi esportati dal territorio doganale polacco esce dal porto di Danzica, e che trattasi in prima linea di formaggio svizzero e del Gruyère francese dobbiamo dedurre che trattasi di formaggio prodotto sul territorio della città libera di Danzica, e che quindi per calcolare il consumo di formaggi della Polonia, queste cifre non devono venire prese in considerazione. Si consumarono quindi in Polonia:

	Anno 1924 kg.	Anno 1928 kg.
Formaggi prodotti in Polonia	469.467	1.207.626
Formaggi importati dall'estero	799.700	375.300
	1.221.167	1.582.926

Due considerazioni risultano da questi progetti, una sfavorevole e cioè il lento aumento del consumo polacco e l'altra per contro sfavorevole, confortante, e cioè la diminuita importazione, che fra non molto potrà cessare del tutto, essendo in grado la produzione polacca di coprire il consumo interno. Riguardo al consumo relativo per abitante, la Polonia è ad uno degli ultimi posti, segnando appena 0,50 kg. d'Olanda invece produsse nel 1920 circa 98 mil. di kg., di cui 53 mil. andarono al consumo interno (vale a dire 7 Kg. per abitante). La produzione di formaggio della Svizzera fu nel 1922 di 37 mil., di cui 20 mil. circa andarono consumati all'interno (vale a dire 5 Kg. all'anno per abitante).

L'esportazione dei formaggi ha una parte molto importante nelle bilance commerciali dei singoli Stati di cui ad esempio nel 1926 la Svizzera esportò circa 28 mil. di kg. di formaggi, del valore di oltre 90 mil. di franchi svizzeri.

Nel 1926 l'esportazione mondiale complessiva fu di 294 mil. di Kg. di cui il 28% spettava all'Olanda con 84 mil. di Kg. il 25% alla Nuova Zelanda con 74 mil. il 21% al Canada con 61 mil. di kg. il rimanente ad altri paesi, tra cui primeggiano l'Italia coll' 11%, la Svizzera con

il 10% e la Francia col 5%. Principali importatori di formaggi sono: l'Inghilterra, la Germania e l'America. L'Inghilterra acquista circa il 52% dell'esportazione mondiale, la Germania il 22% e l'America il 12%. L'Inghilterra copre il suo fabbisogno specialmente nel Canada e nella Nuova Zelanda, la Germania in Olanda e nella Svizzera, l'America in

Italia, Francia e Svizzera. Per un congruo sviluppo dell'industria casearia in Polonia sono necessari: la facilitazione dei crediti statali, la standardizzazione della produzione, la propaganda condotta su vasta scala per un aumento del consumo interno dei formaggi, ed infine la scelta di opportune zone ove intensificare la produzione dei formaggi.

SOSPENSIONE DEL DAZIO DI ESPORTAZIONE SULLE SUE BARBABIETOLE DA ZUCCHERO.

(Zniesienie cla od buraków cukrowych).

E' stato sospeso fino al 31 marzo 1931 il dazio di esportazione sulle barbabietole da zucchero.

Nuovi dazi d'importazione sul malto, sulle radici di cicoria e sui cereali e cicoria tostati.

(Nowe opłaty celne od siodu, korzeni cykori i t. p.).

In virtù di una recente disposizione del Ministero delle Finanze polacco sono stati stabiliti i seguenti dazi:

Dazio in
Złoty per
100 kg.

Voce 3 p. 3	Malto	30
" 5 p. 4	Radici di cicoria, seccate, non testate, e non preparate	50
" 17 p. 2	Cicoria, cereali, ghiande tostate	80

Di tali nuovi dazi sono applicabili a partire dal 31 marzo u. s. solo quelli della voce 17, poiché per le voci 3 e 5 vigono tuttora i dazi vincolati con la Cecoslovacchia, di Złoty 7,5 e Złoty 3,13.

TRATTATO DI COMMERCIO E DI NAVIGAZIONE DELLA GRECIA CON LA POLONIA.

(Umowa handlowa i morska między Grecją a Polską).

E' stato concluso a Varsavia, in data 11 aprile corr., un nuovo trattato di commercio e di navigazione della Grecia con la Polonia.

Detto trattato si basa sulla clausola della Nazione più favorita e contiene pure una convenzione di stabilimento.

I due Stati si sono accordati reciprocamente varie riduzioni tariffarie.

SDOGANAMENTO DI NASTRI INTRECCIATI DI PAGLIA.

(Zwolnienie plecionek słomianych od cla).

Con provvedimento pubblicato nella Gazzetta ufficiale polacca del 5 corr. mese, la nota 3 della voce 64 della tariffa doganale polacca, relativa ai nastri intrecciati di paglia, lagal, truciolo, ecc. è stata modificata come segue:

64 p. 3 — Nota. I lavori al punto 3 della presente voce, misti con fili di seta, pagano i dazi delle corrispondenti posizioni:

- 1) se contengono il 20% meno di fili di seta — con una sovratassa del 20%;
- 2) se contengono oltre il 20% fino al 40% di fili di seta — con una sovratassa del 100%.

LEGISLAZIONE DOGANALE

DISPOSIZIONE

DEL 4 MARZO 1930. CIRCA IL CAMBIAMENTO PARZIALE DELLA TARIFFA DOGANALE.

(Rozporządzenie w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej).

§ 1. Le posizioni 34 p. 1 e 44 p. 1 della tariffa doganale del 26 giugno 1924 (Dz. U. R. P. N. 54 pos. 540) ottengono il seguente, tenore, ed i relativi dazi do-

ganali s'intendono nella nuova unità monetaria (Dz. U. R. P. del 1928 N. 26 pos. 241):

Pos. di tariffa	Denominazione della merce	Dazio per 100 kg. in złoty
34 p. 1	Carne fresca, salata o congelata:	
	a) legata di maiale	150.—
	b) altra carne	15.—
	Corno, unguiti, organi e prodotti animali non nominati, nonché sieri:	
	d'ogni specie, non particolareggiati:	
	a) intestini:	
	1. freschi, salati	50.—
	2. secchi	300.—
	Nota. Intestini importati per la produzione di corde per strumenti musicali, dietro permesso del Ministero del Tesoro	esente
	b) altri	"

§ 2. La presente disposizione entra in vigore col giorno 31 marzo 1930. („Dziennik Ustaw” N. 23 del 31 marzo 1930, poz. 211).

TRATTAMENTO DOGANALE DI PELLI DA PELLICCERIA.

(Clo na skórki futrzane).

A norma di un recente provvedimento governativo sono stati stabiliti i seguenti dazi d'importazione sulle pelli da pellicceria:

N. tar. doganale polacca	Denominazione della merce	Dazio per 100 kg. in złoty
58 p. 1	Pelli da pellicceria non conciate, anche salate:	
	a) di lontra marina, di volpe nera e azzurra, di cinghiale, di zibellino, di foca vera col pelo preparato, d'ermellino	10.000
	b) di martora, di cervo d'America (elka), di martora del Canada (nurek) di castoreo d'America, non separatamente nominati	4.000
	c) di zibetto e di skunka	1.000
	d) di caraculi, di agnello, di montone, di capra, anche seldificate	esente
	e) altre, eccettuate quelle specialmente nominate	"

Il provvedimento di cui si tratta, è entrato in vigore il 31 marzo u. s.

RESTITUZIONE DEI DAZI ALL'ESPORTAZIONE DI CARNI PREPARATE.

(Zwrot cla od konserw mięsnych).

Secondo una recente ordinanza del Ministero delle Finanze, di concerto con quello dell'Agricoltura e dell'Industria e Commercio, è stato disposto che all'esportazione delle carni più sotto indicate debbano essere restituiti i dazi delle materie importate dall'estero ed impiegate nella relativa produzione.

Detto rimborso avviene nella seguente misura: zloty 15 per 100 kg. di carni preparate di qualsiasi specie, cioè: salate, affumicate, disseccate o conservate, anche in scatole, lardo affumicato o salato, nonché strutto, il tutto compreso il peso dell'imballaggio immediato.

DISPOSIZIONE

del Ministro delle Finanze del 31 gennaio 1930, emanata d'intesa con il Ministro degli Affari Interni, concernente l'elenco delle acque minerali medicinali naturali estere che usufruiscono del dazio doganale ridotto.

(Rozporządzenie w sprawie wykazu naturalnych wód mineralnych leczniczych, korzystających ze zniżek celnich).

In base al § 4 della Disposizione del Presidente della Repubblica Polacca del 26 giugno 1924, sulla tariffa doganale (Dz. U. R. P. N. 54 pos. 540), si ordina quanto appresso:

§ 1. I dazi doganali ridotti previsti nella nota alla posizione 32 della tariffa doganale, si applicano alle seguenti acque minerali medicinali naturali estere:

- 1) Apennino;
- 2) Contrexeville;
- 3) Ferencz-József (Franz Joseph);
- 4) Herkules;
- 5) Hunyadi Janos;
- 6) Igmandi;
- 7) Karlovy Vary (Karlsbad) dalle fonti.

Zrídlo (Sprudel),
Mlýnský pramen (Mühlbrunn),
Zámecký pramen (Schlossbrunn),
Trzní pramen (Perkbrunn),
Skalský pramen (Felsenquelle),

- 8) Kissingen,
- 9) Leveco;
- 10) Loser (Palma);
- 11) Mariánské Lázně (Marienbad) dalle fonti:

Mariánsko-lázeňské minerální prameny (Marienbad Mineralquellen),

Zrídla s Glaube rovou soli Krizova a Ferdinándov pramen (Glaubersalzquellen Kreuzbrunn und Ferdinandsbrunn),

Alkalické - solničná kyselka Lesní pramen (Alkalisches salinisches Sauerling Waldquelle),

Zemité kyselka Rudolfska (Erdiger Sauerling Rudolfsquelle);

- 12) Mira - Rakoski;
- 13) Vichy dalle fonti:
Grande - Grille,
- 14) Vittel.

§ 2. La presente disposizione entra in vigore col giorno della sua pubblicazione. („Dziennik Ustaw" N. 28 del 16 aprile 1930, pos. 246).

POLITICA COMMERCIALE

ACCORDO COMMERCIALE CON LA GERMANIA.

(Umowa handlowa z Niemcami).

In data 17 marzo corr. è stato firmato a Varsavia un accordo commerciale con la Germania, basato sulla clausola della nozione più favorita.

Le più importanti stipulazioni sarebbero le seguenti:

1) alla Polonia è stato accordato un contingente di 320.000 tonn. di carbone mensilmente ed un contingente di 200.000 maiali per il primo anno, con un aumento di 75.000 capi annualmente per un biennio.

In cambio, sono stati concessi alla Germania dei contingenti di prodotti industriali in deroga alle leggi di divieto attualmente vigenti in Polonia.

2) Regolamenti veterinari speciali saranno applicati per i prodotti dell'allevamento zootecnico di ambeude i Paesi.

3) Per quanto riguarda il transito, l'accordo stabilisce la libertà di transito nei territori dei due Paesi, compresa la libertà di transito, nel territorio tedesco, di qualsiasi carne proveniente dagli allevamenti zootecnici polacchi.

4) La Convenzione stabilisce l'ammissione di concessioni per i trasporti degli emigranti sulle tre linee di navigazione tedesche „Hapag", „Norddeutscher Lloyd" e „Hamburg-Süd America Linie".

5) Le questioni di stabilimento sono state basate sui principi del Protocollo in data 21 luglio 1927.

I due Stati si sono inoltre impegnati a sopprimere, nel campo dei reciproci scambi, tutti i provvedimenti derivanti dalla guerra doganale.

L'Accordo è stato firmato per la durata di un anno, con diritto di essere prolungato automaticamente.

Ci riserviamo di integrare le notizie di cui sopra con il testo del nuovo Accordo, non appena esso ci sarà pervenuto.

Accordo con la Germania sull'esportazione della segala.

(Umowa z Niemcami w sprawie wywozu żyta).

E' stato concluso a Berlino un accordo polacco-tedesco riguardante il commercio d'esportazione della segala dai due Paesi.

La vendita di detto prodotto sarà regolata da un apposito ufficio polacco-tedesco, che avrà la propria sede a Berlino.

A norma di detto accordo, i due Governi si sono impegnati a non concedere premi all'esportazione della segala, le cui transazioni fossero effettuate fuori dallo ambito del menzionato ufficio, al quale, come si è detto, è stata devoluta l'esportazione in parola.

Il sistema della ripartizione dei contingenti destinati all'esportazione consiste nel far partecipare ad essi per il 60% la Germania e per il 40% la Polonia.

L'accordo in esame resterà in vigore fino a tutto il 31 luglio p. v.

„Przewodnik Przemysłu
i Handlu Polskiego"
ROCZNIK III

Pod Redakcją Komitetu Redakcyjnego w składzie pp. A. Jackowski, Dr. Alfreda Kielskiego, Dr. L. Pączewskiego i A. Siebeneichena.

REDAKTOR NACZELNY
DR. LEON PĄCZEWSKI

Zawiera: wyczerpujące informacje ze wszystkich dziedzin życia gospodarczego.

Ważne dla: Sfer Przemysłowych, Handlowych, Finansowych i Rolniczych.

Ok. 600 stron druku dwuszpaltowego oraz liczne ilustracje. Format Albumowy.

Cena egzemplarza w oprawie płócienną Zł. 50.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:

Warszawa, Świętokrzyska 15.
Telefony 37-93 i 37-98.

RASSEGNA DEI TRATTATI DI COMMERCIO DELLA POLONIA.

(Traktaty handlowe Polski).

La Polonia ha concluso dei trattati di commercio con i seguenti Stati: con la Rumenia. 1 luglio 1921; con l'Italia 12 maggio 1922 con la Svizzera 26 giugno 1922 con il Giappone 7 dicembre 1922 con il Belgio 30 dicembre 1922 con la Turchia 23 luglio 1923 (scaduto il 3 Ottobre 1929) attualmente vige il trattato provvisorio fino alla convenzione del nuovo trattato per il quale sono in corso le trattative, con la Finlandia 10 novembre 1923 — con l'Inghilterra 26 novembre 1923 — con la Danimarca 22 marzo 1924 — con l'Islanda 22 marzo 1924 — con l'Olanda 30 maggio 1924 — con la Svezia 2 dicembre 1924 — con la Francia 9 dicembre 1924 (oltre al protocollo aggiunto del 8 luglio 1928 recentemente in data 24 Aprile 1929 fu sottoscritta la convenzione commerciale e doganale) — con la Cecoslovacchia nulla le precedenti convenzioni commerciali con la Francia) — con l'Ungheria 26 marzo 1929 (oltre al protocollo supplementare del 2 dicembre 1928), con la Cecoslovacchia 23 Aprile 1929 (oltre ai protocolli supplementari del 3 luglio 1929 del 21 aprile 1929 e del 26 giugno 1928) con la Bulgaria 29 aprile 1925, con la Norvegia 22 dicembre 1926 (e oltre al protocollo aggiunto del 26 aprile 1926) con l'Estonia 19 febbraio 1927 (oltre al protocollo aggiunto del 5 luglio 1929) con la Persia 19 marzo 1927 (oltre al protocollo aggiunto del 14 aprile 1928) con la Lettonia 12 febbraio 1929, con la Cina 19 novembre 1929.

I trattati con l'Estonia (compreso il protocollo aggiunto) la Lettonia, la Cina, (il protocollo aggiunto) con la Cecoslovacchia del 26 giugno 1929 (il protocollo aggiunto) con l'Ungheria del 2 dicembre 1928 e le convenzioni commerciali con la Francia del 24 aprile 1929 attendono tuttora la ratifica del Parlamento. La convenzione commerciale provvisoria con la Grecia del 17 Aprile 1929 ha cessato di valore in data 31 agosto 1928; vale ora il regolamento provvisorio rinnovato ogni qual tratto, fino al termine delle trattative per un normale trattato di commercio.

Riguardo alla Germania, esiste il cosiddetto regolamento provvisorio per il legame, con validità fino al 31 dicembre 1930. Il trattato commerciale è stato firmato il 17 marzo 1930. Il 1 luglio 1929 venne firmato a Washington il "modus vivendi" doganale fra lo Stato polacco e quello N. Americano sulla base della clausola della nazione più favorita. Il vero trattato di commercio fra la Polonia e gli Stati Uniti di N. America deve essere firmato in futuro, essendo le negoziazioni in corso.

Al trattato fra la Polonia e l'Inghilterra, fanno aderita, la Palestina, e numerose colonie minori, oltre a Dominions inglesi, d'oltre Asia, Africa e America centrale. I trattati della Polonia conclu-

si, sono caratterizzati in materia doganale, dalla clausola della nazione più favorita, ma non contengono in generale delle convenzioni per riduzioni di tariffe doganali.

Solamente i trattati con la Francia, la Cecoslovacchia, l'Ungheria, la Norvegia e la Lettonia contengono alcune riduzioni percentuali di cui possono usufruire secondo la clausola della nazione più favorita, tutti questi Stati che hanno concluso con la Polonia dei trattati di commercio.

Unicamente l'Austria non gode di tutte le riduzioni, che quegli Stati hanno ad altri garantito, ad eccezione delle voci "preferenziali" quali sono adoperate nei reciproci rapporti commerciali fra i Paesi dell'impero Britannico.

Per il trattato con la Francia del 24 aprile 1929, la Polonia ha ottenuto il godimento di tutta la tariffa minima francese, compresa la clausola della nazione più favorita.

Il trattato con la Cecoslovacchia presenta una minorazione in materia, nel senso che molte voci di tariffa doganale polacca furono fissate in cifre assolute. Alcune concessioni di tal natura furono dalla Polonia ottenute anche dall'Ungheria.

I negozianti (commercianti) che vogliono godere per le merci di provenienza polacca delle riduzioni doganali, negli Stati firmatari di trattati commerciali, devono munirsi di certificato d'origine, compilato dalle Camere di Commercio e Industria polacche, come pure dalla Camera di Commercio di Danzica, oppure dalle Prefetture o dal Commissariato generale della Repubblica della Polonia di Danzica. Il certificato d'origine deve inoltre essere munito del visto della rappresentanza diplomatica o consolare del paese firmatario dell'accordo.

Esportando in Polonia merci provenienti da paesi firmatari di trattato, deve pure essere esibito il certificato d'origine, qualora si voglia usufruire delle facilitazioni doganali. Tale certificato deve essere rilasciato nel paese da cui la merce esce, e visitato dalle autorità consolari polacche locali.

L'Inghilterra e le colonie, come pure gli Stati Uniti d'America, esigono anziché il certificato d'origine, l'esibizione delle fatture consolari, che vengono rilasciate dai Consolati di quei paesi, sulla base delle fatture commerciali. L'importazione di alcuni merci in Polonia, è soggetta a speciale regolamentazione.

COMUNICAZIONI

LA LINEA POLACCA DI NAVIGAZIONE CON L'AMERICA.

(Polska linja morska w komunikacji z Ameryka).

In questi ultimi giorni furono condotte a termine, presso il Ministero dell'Industria e Commercio, le trattative per la acquisizione di una linea transatlantica "Baltic-America-Linie" con i tre bastimenti "Polonia — Lituania" e "Estonia" che da parecchi anni mantengono una comunicazione per passeggeri e merci fra Danzica ed i porti degli Stati Uniti e del Canada.

Proprietaria della "Baltic-America-Linie" è la Società Danese "The East Asiatic Company Ltd di Copenhagen".

Questa società lavorava anteguerra in Russia, ed infatti i tre bastimenti ora acquistati navigavano allora battendo bandiera russa, con i nomi di Kursk, Zar e Zarina. Trattati di navi della flotta oscillante da 12 a 15 mila tonnellate. La prima fu costruita nel 1915, la seconda nel 1912 e la terza nel 1910. Non sono dunque navi nuove, ma sono ancora in buonissimo stato, tanto da poter certamente navigare con bandiera polacca per almeno un dieci o quindici anni questi bastimenti, unitamente a tutto l'organismo sociale. Rete d'agenzia, uffici - avviamenti contratti di emigrazione per la prossima stagione ecc. sono acquistati per 18 milioni di zloty. In realtà però lo Sta-

to Polacco, paga in contanti solo 4,7 mil. di cui 2,1 mil. subito, 1 mil. dopo 4 settimane e 1,6 mil. al 1 aprile 1921. Queste due ultime rate sono capitalizzate al 7% annuo 4,2 mil. i danesi devono riceverli in azioni della costituente Società Anonima con capitale complessivo di 9 mil. di zloty e nella quale lo Stato polacco (e più precisamente la "Zegluga Polska") avrà 4,7 mil. cioè il 52,2% mentre i danesi avranno nelle loro mani solo il 47,8% del capitale azionario. Infine il rimanente dovuto per la cessione, 9 mil. viene iscritta in ipoteca a favore della società "The East Asiatic Company Ltd" sui vapori acquistati, convenendo che questa somma verrà pagata con gli utili sociali in un periodo di tempo non superiore a 10 anni. In conformità a tale clausola, è stata completata una speciale formula di riparto degli utili di bilancio della Società. Con essi cioè, si paga anzitutto la rata di debito ipotecario nella misura del 13% del debito, di cui il 6% va in conto interessi, mentre il rimanente serve alla reale ammortizzazione del debito. Tutto il debito verrebbe così pagato in 15 anni; senonché speciali convenzioni circa la ripartizione degli eventuali utili che si registreranno in caso di rendimento della società affrettano l'ammortamento delle ipoteche sui piroscafi. E cioè dopo il pagamento della rata ipotecaria e la registrazione del convenuto 6% a titolo d'ammortamento di quelle parti di nave non gravate da ipoteca, è stabilito

il pagamento di un dividendo dell'8% che permetterebbe già una parte del capitale polacco, di affrettare il riscatto dell'ipoteca. In caso poi che anche dopo la ripartizione dei dividendi rimanesse un saldo attivo, la metà di esso è destinata al pagamento del debito, mentre l'altra metà può venire assegnata quale super-dividendo, sempreché però il dividendo complessivo così ottenuto non superi il 12%. L'eventuale rimanenza in più (oltre il 12%) può andare destinata o al rinnovamento dell'arredamento delle navi ecc. o al pagamento del debito ipotecario. Questo piano finanziario costituisce la parte più redditizia di tutto l'accordo, permettendo di acquistare tutto l'organismo marittimo per 4-7 mil. di zloty ed il resto venendo saldato dalla società con i suoi utili. Bisogna inoltre aggiungere che lo Stato Polacco ha il diritto, dopo dieci anni di riscattare dal danese la loro parte di Azioni, che il Presidente del Consiglio d'Amministrazione ed il direttore generale della nuova Società devono essere polacchi, che gli equipaggi entro un anno debbono pure essere polacchi, che le navi batteranno bandiera polacca, subito dopo avvenuto il pagamento della prima rata, che il contraente (The East Asiatic) si è obbligato a non istituire almeno per 20 anni altre linee concorrenti dal Baltico verso l'America Settentrionale, che la sede della nuova società sarà Gdynia, e che infine le navi partiranno entro breve tempo, da Gdynia.

CONVENZIONE RIGUARDO ALLA SECONDA SERIE DI LAVORI PORTUALI A GDYNIA.

(Umowa, dotycząca nowej serii prac w porcie gdynskim).

Il 18 Gennaio 1930, il ministro E. Kwiatkowski ha firmato con il Consorzio franco-polacco che s'occupa della costruzione del porto di Gdynia, la convenzione riguardante l'esecuzione della seconda serie di lavori, per l'ammontare di zloty 48.466.861,15. Il consorzio in parola di cui fanno parte: la Societe de Constructions di Parigi, Schneider e Co. di Parigi, Soc. Parigi, Schneider e Co. di Parigi, Soc. Anonima Hersant di Parigi, Ackermann e Von Harren di Anversa, Hojgaard e Schultz di Copenhagen, Polski Bank Przemysłowy di Varsavia e Ing. Rummel pure di Varsavia, sta ultimando attualmente la prima serie di lavori per un importo di 80 mil. di zloty. In questo primo periodo la collaborazione del Consorzio con la Polonia è risultata perfetta. La nuova convenzione prevede il lavoro per i prossimi quattro anni; i lavori cioè debbono essere condotti a termine per il 1 Aprile 1934. Praticamente però, anche questa volta, come già avvenne riguardo alla prima convenzione, il Consorzio abbrevierà il termine dell'esecuzione dei lavori.

La nuova serie di lavori, stabilisce anzitutto l'allargamento e l'escavo fino a

10 m. di fondale, del già esistente canale del porto. Inoltre comprende la costruzione dell'estremità del canale portuale, come prolungamento di un canale commerciale più stretto, lungo circa 12 km. e di profondità eguale (10 m.). Inoltre la convenzione s'occupa della costruzione del bacino cosiddetto secondo, cioè del bacino adiacente al già esistente bacino Marszałko Pilsudski, presso il quale si trovano i magazzini portuali e lo stabilimento per la pilatura del riso. Contemporaneamente, il Consorzio deve occuparsi di preparare il bacino del cantiere, alla estremità portuale; notiamo che il posto ed il piano definitivo di tale bacino non sono ancora stabiliti esattamente. Alla seconda serie dei lavori appartiene pure il completamento del bacino Presidenziale, a sud dell'attuale molo dei pescatori, ed a nord dell'attuale molo in legno per passeggiate, che verrà sostituito da un molo banchina in pietra.

Infine la nuova convenzione stabilisce l'escavo dell'entrata del porto fino ad avere un fondale di 12 metri.

Sarà inoltre definitivamente scavata la via di comunicazione acquaia verso l'interno, per 4 km. di lunghezza, ed infine il porto possiederà due, ed eventualmente tre bacini interni. Occorre inoltre osservare che a prescindere dalle convenzioni con il Consorzio franco-polacco, verranno eseguiti nel porto altri lavori, su vasta scala, sia direttamente dalle autorità marittime e portuali (magazzini, gru ecc.) sia eseguiti da imprese polacche (una grande stazione portuale per i passeggeri, gallerie ecc.). Per modo che i prossimi anni, vedranno realizzarsi dei grandi progressi, sotto tutti i punti di vista, nello sviluppo del porto di Gdynia.

Ritornando alla convenzione con il Consorzio, occorre aggiungere altresì che la nuova convenzione è a condizioni esattamente eguali alla precedente. E cioè l'attuazione dei lavori del consorzio avviene sotto il rigido controllo dell'Ispettore ai Lavori del porto, che presiede altresì i piani di costruzioni portuali. Il Ministero dell'Industria e Commercio ha la facoltà di mutare alcuni dei convenuti lavori, ed in relazione a ciò ha diritto di variare la cifra dei lavori in più o in meno, per quote non eccedenti il 30%; infine il Consorzio si obbliga di impiegare materiale da costruzione di esclusiva produzione nazionale polacca.

IL PROGETTO POLACCO D'UNA COMUNICAZIONE TRA LA POLONIA E L'ADRIATICO.

(Polski projekt komunikacji między Warszawą a Adriatykiem).

Già prima della guerra balcanica si era progettata la riunione mediante un ponte sul Danubio della rete ferroviaria bulgara con quella rumena. Ripreso negli ultimi tempi, questo piano, ha ricevuto un novello impulso al desiderio della

Polonia di schiudersi, grazie alla costruzione del ponte, uno sbocco commerciale verso il sud. A tale scopo la Polonia ha anche dichiarato di essere pronta a dare il suo contributo finanziario. Attualmente a Bucarest ed a Sofia si tratta in merito al punto sul quale il ponte dovrebbe essere costruito. Il punto indicato perché colleghi la linea Sofia-Bucarest (la quale passando poi per Czernowiz si prolunga verso la Polonia) sarebbe tra Rusciuk e Giurgiu. Però la Romania vi è ostile per motivi strategici, essendo Giurgiu troppo vicina alla sua capitale. Risolta questa questione, bisogna anche decidersi a costruire una linea ferroviaria diretta tra la Grecia e la Bulgaria passando per Struma, in maniera da collegare Sofia a Salonicco. Il giorno in cui esisterà una linea Varsavia, Leopoli, Bucarest, Sofia, Salonicco, Atene, con diramazioni per l'Ungheria e la Cecoslovacchia, si avrà una nuova importante arteria per i traffici internazionali. Non è escluso che la Romania, la Bulgaria e la Grecia liscino col concludere, per realizzare detto piano, un prestito internazionale comune.

Publikacje Wydawnictwa—
Publicazioni della Rivista

„POLONIA-ITALIA”

Dott. Antonio Menotti Corvi:

Tradycje Historyczne Stosunków Gospodarczych Polsko-Italskich . . . zł. 2.— Lit. 4.—

Dott. Antonio Menotti Corvi:

Tradizioni Storiche dei Rapporti Economici Italo-Polacchi zł. 2.50 Lit. 5.—

Dott. Antonio Menotti Corvi:

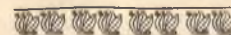
Primo Lustrò dell'Era Fascista — Piecioclecie Ery Faszyzowskiej . . . zł. 2.50 Lit. 5.—

Stefan Sierzyński:

La Situazione Finanziaria della Polonia nel 1927 zł. 3.— Lit. 6.—

Attilio Begey i Polska — Attilio Begey e la Polonia wyczerpane

Antonio Menotti Corvi. Dziesięć lat jego działalności w Polsce — Un decennio di sua attività in Polonia zł. 5 Lit. 10.—

CREDITO E FINANZE

Il corso dei prestiti polacchi alla Borsa di New-York

Data	Il prestito in dollari all' 8% (prestito Dillon) del 1925		Il prestito in dollari al 6% del 1920		Il prestito in dollari al 7% del 1927		Prestito della Città di Varsavia al 7% ₁₀₀	
	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari
1927								
XII	99.64	525	80.52	132	89.67	2.743	—	—
1928								
I	98.39	712	82.12	118	90.67	2.103	—	—
II	100.29	725	83.44	162	91.21	1.749	—	—
III	100.73	558	84.44	129	91.09	1.589	89.21	124
IV	101.28	458	85.75	304	91.42	1.056	89.22	583
V	101.18	563	86.00	227	91.01	1.001	89.59	592
VI	101.05	378	83.95	152	89.67	685	89.19	758
VII	100.56	417	88.91	76	89.25	573	86.44	143
VIII	99.95	413	82.96	121	88.73	992	87.04	143
IX	99.81	267	84.20	102	89.14	390	87.89	107
X	99.66	731	84.18	133	88.46	512	86.46	551
XI	99.96	411	83.78	82	88.02	632	86.34	72
XII	97.75	501	81.86	59	88.06	880		
1929								
I	98.69	528	82.31	109	87.93	895	84.21	338
II	98.08	240	81.69	84	87.69	342	82.41	94
III	97.22	230	80.95	51	84.89	352	80.94	79
IV	96.33	159	78.89	118	84.96	229	82.33	35
V	95.33	244	76.90	122	83.66	353	79.50	58
VI	96.58	204	77.55	66	84.30	452	81.20	151
VII	96.45	286	77.24	67	85.43	521	79.17	109
VIII	95.00	252	76.77	44	85.25	793	77.83	156
IX	92.89	211	78.06	39	84.22	602	76.58	82
X	92.40	257	76.35	104	84.09	667	76.03	129
XI	88.58	389	74.42	238	78.41	859	71.45	247
XII	92.80	247	75.84	83	81.97	529	75.28	186
1930								
I	94.91	376	75.58	177	82.83	672	74.21	98
II	94.52	295	75.41	84	83.41	402	76.59	125
III	95.75	454	77.52	225	85.27	599	80.05	187

Corso delle divise

UNITA	M E D I A M E N S I L E											
	C o r s o				Indice parità=100				Valore Rapp. % risp. la parità			
	1930				1930				1930			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	Corsi alla Borsa di Varsavia											
1 lira sterlina	43.39	43.36	43.37	43.37	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1 dollaro degli Stati Uniti	8.89	8.90	8.91	8.91	98.8	99.9	99.9	99.9	100.2	100.1	100.1	100.1
100 franchi francesi	85.02	84.93	84.81	84.95	100.3	100.0	100.0	100.1	99.7	100.0	100.0	99.9
100 „ belgi	124.14	124.17	124.25	124.47	100.2	100.2	100.3	100.4	99.8	99.8	99.7	99.6
100 „ svizzeri	172.43	172.06	172.55	172.85	100.3	100.0	100.3	100.5	99.7	100.0	99.7	99.5
1 lire italiane	46.63	46.68	46.73	46.76	99.4	99.5	99.6	99.7	100.6	100.5	100.4	100.3
100 fiorini olandesi	358.39	357.55	357.58	358.44	100.0	99.8	99.8	100.0	100.0	100.2	100.2	100.0
100 corone svedesi	239.01	239.04	239.40	239.68	100.0	100.1	100.2	100.3	100.0	99.9	99.8	99.7
100 „ ceche	26.35	26.39	26.42	26.41	99.8	99.9	100.0	100.0	100.2	100.1	100.0	100.0
100 scil. austriaci	125.32	125.47	125.59	125.68	99.9	100.0	100.1	100.2	100.1	100.0	99.9	99.8

SITUAZIONE DELLA BANCA DI POLONIA.

Specifiche	Migliaia di zloty							
	31.XI 1928	31.X 1929	30.XI 1929	31.XI 1929	31.I 1930	28.II 1930	31.III 1930	20.IV 1930
Oro	621 079	682 348	682 519	700 517	700 904	701 056	701 900	702 075
Argento	—	2 281	2 299	—	—	—	—	—
Valute, divise e altri crediti esteri:								
a) compresi nella copertura	527 182	412 021	422 882	418 571	371 756	300 481	325 188	292 555
b) non compresi nella copertura	188 828	100 280	84 151	107 577	101 338	100 400	116 281	111 022
Monete d'argento e divisionali	957	822	787	159	987	823	501	722
Portafoglio di sconto	640 700	744 991	721 017	704 220	684 448	688 447	623 793	607 038
Anticipazioni su titoli	81 186	74 881	74 781	76 847	71 141	70 270	73 114	79 989
Tesoro dello Stato	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Biglietti in circolazione	1 295 348	1 392 177	1 366 123	1 340 263	1 246 742	1 281 760	1 324 023	1 248 846
Obbligazioni pagabili immediatamente	524 142	411 505	414 247	487 855	453 834	456 435	387 154	384 194
di cui								
a) conti di giro delle Casse dello Stato	268 303	271 904	268 887	269 125	298 158	282 569	155 443	153 190
b) altri conti di giro	182 365	114 518	118 865	177 404	131 533	137 831	147 825	181 158
c) conto dei fondi statali di credito	18 911	2 859	3 087	2 231	1 484	7 433	6 901	5 854
Conti speciali del Tesoro dello Stato	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Copertura % statutaria	63,13	60,80	62,21	61,89	69,08	61,07	61,83	61,66

Najlepsze informacje

Z PRASY CAŁEGO ŚWIATA

o P o l s c e

I WSZYSTKIE

gazety i czasopisma

Z POLSKI

W PRENUMERACIE DOSTARCZA

AGENCJA INFORMACYJ-
NO - PRASOWA ORAZ
BIURO WYCINKÓW
W W A R S Z A W I E

KORESPONDENCI WE
WSZYSTKICH
CZĘŚCIACH ŚWIATA

**INFORMACJA
PRASOWA
P O L S K A**

Per l'abbonamento

AI GIORNALI E RIVISTE

della Polonia

COME PURE PER LE INFORMAZIONI

della stampa mondiale

SULLA POLONIA

R I V O L G E R S I

ALL'AGENZIA INFORMA-
TIVA DELLA STAMPA
E UFFICIO DI RITAGLI
DEI GIORNALI E RIVISTE
I N V A R S A V I A

CORRISPONDENTI NEL-
LE PRINCIPALI
CITTA' DEL MONDO

INFORMAZIONE DELLA STAMPA POLACCA

Dyrekcja: WARSZAWA. Direzione VARSAVIA

BRACKA 5, TELEF. 241-53.

KRONIKA

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA ITALJI W ŚWIELE CYFR.

(LA SITUAZIONE ECONOMICA ITALIANA IN CIFRE).

Działalność przemysłowa i praca.

Ilość robotników, zatrudnionych w ostatnim tygodniu listopada 1929 wyraża się, według obliczeń, dokonanych przez Ministerstwo Korporacji, cyfrą 954.565 (w 6.438 zakładach) i w porównaniu z ostatnim tygodniem października zmniejszyła się o 4.011 robotn. W przedostatnim tygodniu grudnia 1929 było zatrudnionych robotników (w 6.445 zakładach) 947.242, czyli mniej niż w listopadzie o 7.323. Na 1 marca r. b. robotników zatrudnionych liczone 930.921.

Przemysł żelazny, samochodowy, maszynofabrykacyjny:

Koniec listopada 1929.

Zmniejszenie o 1000—1400 robotników.

Koniec grudnia 1929 roku oraz koniec stycznia i lutego r. b.

Bez znaczących zmian.

Sztuczny jedwab, bawełna, obuwie

Koniec listopada 1929.

Zwiększenie o 400—800.

Do końca lutego r. b.
Bez znaczących zmian.

Bezrobocie.

Koniec grudnia 1929:

Liczba bezrobotnych: 408.748. Zwiększenie w stosunku do końca listopada (332.883) o 75.915, z czego 45.982 przypada na robotników sezonowych zwłaszcza a) w liczbie 15.078 na robotników rolnych;

b) w liczbie 2.785 na robotników, pracujących w przemyśle związanym z rolnictwem, myślistwem i rybołówstwem,

c) w liczbie 3.208 — na przemysł metalowy;

d) w liczbie 28.129 — na przemysł obróbki minerałów, budowlany, drogowy i hydrauliczny;

e) w liczbie 23.490 — na przemysł tekstylny.

Koniec stycznia 1930: 466.231. Zwiększenie w stosunku do końca grudnia — o 57.483. Przyczyna: koniec sezonu roboczego we wszystkich niemal gałęziach przemysłu. Zjawisko, powtarzające się w styczniu niemal corocznie.

Koniec lutego — 456.628, marca — 389.412.

Wytwórczość.

Żelazo prasowane i stal:

Listopad 1929	— 112.802 ton
Październ. „	— 177.244 „
Listopad 1928	— 171.727 „
11 mies. 1929	— 1.824.734 „
11 mies. 1928	— 1.661.760 „
Grudzień 1929	— 127.027 ton
1928	— 160.517 „
Przeciętna miesięczna w 1929	— 162.647 ton
przeciętna w 1928	— 154.115 „

Żelazo lane

(p/g obliczeń, dokonanych przez Narodowe Stowarzyszenie Faszystowskie Przemysłowców Metalowych)

Grudzień 1928	— 58.703 ton
Listopad 1929	— 54.298 „
Grudzień 1929	— 49.760 „
Styczeń 1929	— 62.003 „
Styczeń 1930	— 38.504 „
Luty 1930	— 43.249 „
Marzec 1930	— 44.864 „

Stal:

Grudzień 1928	— 169.746 ton
Listopad 1929	— 179.781 „
Grudzień 1929	— 142.122 „
Styczeń 1929	— 183.813 „
Styczeń 1930	— 144.487 „
Luty 1930	— 134.980 „
Marzec 1930	— 133.242 „

Cement:

(p/g obliczeń, dokonanych przez Ministerstwo Korporacji).
1928 (w 139 cementown.) 28.294,357 kwint.
1929 „ 32.672,228 „

Styczeń 1930 — 2058,969 „
Luty 1930 — 2118,139 „
średnie

Superfasty:

1928 (897 fabryk)	871.115 ton
1929 (897 fabryk)	1089.217 „
1930 Styczeń	1283.473 „
1930 Luty	1195.818 „
średnie	„

Papier i kartony:

1928 (385 zakł.)	269.790
1929 (385 zakł.)	286.202
1930 Styczeń	293.353
1930 Luty	280.667

Energia elektryczna:

(w/g obliczeń Narodowego Związku Faszystowskiego Przemysłu Elektrycznego), obejmujących ok. 86% ogólnej wytwórczości energii w kraju.

Listopad	1928: 763.674.000 KWH
Październik	1929: 808.681.000 KWH
Listopad	1929: 769.230.000 KWH
11 mies.	1928: 7.698.026.000 KWH
11 mies.	1929: 8.343.126.000 KWH
Za cały rok	1928 8.442.216.000
Za cały rok	1929 9.096.194.000
Styczeń	1930 — 834.245 KWH
Luty	1930 — 754.921 KWH

Handel zagraniczny:

	Przywóz	Wywóz	Różnica
Styczeń 1928	1.505.483	974.925	— 530.458
Luty „	1.484.594	1.077.889	— 417.805
Marzec „	1.491.591	1.042.210	— 449.384

Nadwyżka przywozu:

1928: 7.361 milj. lirów
1929: 6.467 milj. lirów
1930: 1.397 milj. lirów (3 milj.)

Ceny i koszty utrzymania:

(według ogólnego wskaźnika cen hurtowych w Italji, obliczonego na podstawie 1913-100 przez Prowincjonalną Radę Gospodarczą w Medjolanie).

Wskaźnik przeciętnej kosztów utrzymania w 37 miastach: obliczony na podstawie przeciętnej za czerwiec 1927—100 wyniósł w grudniu 1929: 93,47, a więc zwiększył się o 0,29 punktów w stosunku do listopada (93,18). W styczniu r. b. wyniósł on 89,09, w lutym 88,48 i w marcu 88,19.

Wskaźnik ten na dn. 1 stycznia 1930 wynosił 89,09, w lutym 88,48 i w marcu 88,19.

Upadłości:

Liczba upadłości:	
w grudniu 1928 —	832
w listopadzie 1929 —	1.025
w grudniu 1929 —	1.084
w styczniu 1930 —	1.096
w styczniu 1930 —	1.098
w lutym 1930 —	1.060
w marcu 1930 —	2.110

Liczba protestów wekslowych:

Grudzień 1928 —	65.796
Listopad 1929 —	74.735
Grudzień 1929 —	78.319
Styczeń 1929 —	82.622
Luty 1929 —	73.876
Marzec 1929 —	80.250

POCIESZAJĄCE OBJAWY POPRAWY STANU GOSPODARCZEGO W ITALII

(Confortanti prospettive sulla situazione economica italiana).

Wytwarzność energii hydroelektrycznej zwiększyła się znacznie w pierwszych dwóch miesiącach r. b. w stosunku do roku ubiegłego; natomiast nieznacznie zmniejszeniu uległa wytwarzność stali. Zasługuje na uwagę stałe zwiększanie się spójnicy tytoniu, jako jeden z naj-

oczywistych dowodów polepszenia się dobrobytu ludności. Wzrost, zapoczątkowany w lipcu 1929, zaznaczał się w dalszych miesiącach w coraz szybszym tempie.

Bezrobocie, po osiągnięciu maksymalnej cyfry w styczniu r. b. zmniejszyło się wybitnie w lutym (podczas gdy w roku ubiegłym zwiększyło się znacznie w tym samym czasie). W najbliższych miesiącach spadnie niezawodnie do minimum ze względu na ożywienie się pracy na roli i ruchu budowlanego.

Od dwunastu miesięcy niemal zraża się w sposób nieprzerwany i ciągły spadek cen hurtowych; wskaźnik cen, który wyrażał się w marcu 1929 cyfrą ok. 500, spadł w marcu 1930 do cyfry 436, t. j. zmniejszył się o 13% wogóle, a dla produktów spożywczych o 19% (z 570 na 461). Od kilku miesięcy zmniejsza się powoli, lecz stale, wskaźnik kosztów utrzymania; jest przewidziany dalszy spadek, który niewątpliwie nastąpi dzięki rozporządzeniu w sprawie obniżenia cel.

Podniósł się kurs pożyczek konsolidowanych i obliżajcy, co tłumaczy się obniżeniem stopy procentowej.

Wreszcie należy podnieść wybitną poprawę sytuacji w handlu, na kolejach i w dziedzinie transportów morskich — co jest dowodem ogólnego ożywienia się interesów w kraju.

dze po przybyciu do Mediolanu 12 do 13 proc., a zyskało z powrotem 4 proc. po odpadaniu się w Mediolanie, tak, że faktyczna strata na wadze w chwili sprzedaży jest 8 do 9 proc. Podróż trwała od granicy polskiej 6 dni. Bydło towarowe stosownie do życzenia sprzedawcy przewoźnik, co się opłaca jedynie wtenczas, jeżeli transport złożony jest przynajmniej z 3 albo 4 wagonów.

Tygodniowo przychodzi 7 do 8 wagonów bydła polskiego do Mediolanu.

Dazio, t. j. podatek miejski konsumpcyjny, płaci kupujący rzeźnik.

Referencje uzyskane przez Konsulat Generalny o komisjonerze F-lli Buffoni Silva & Storini, są bardzo dobre. Jest to pierwszorzędny komisjoner, bardzo znany na wszystkich najważniejszych rynkach Italii i zagranicą, doręczający swoich zobowiązań.

Oczywiście, zjawienie się bydła polskiego na rynku medolańskim wywołało zainteresowanie się nim innych kupców; to też ostatnio wyjechało do Polski kilku bardzo poważnych kupców.

Powyzsza transakcja jest dowodem, że, chcąc zdobyć rynek, trzeba pokazać swój towar, ponosząc nawet na pierwszym transporcie pewne ofiary.

Towar dołd nadesłany jest, jak wynika ze świadectw pochodzenia, przewożony młodym materiałem rzeźnym, pochodzącym od włościan z Wielkopolski (z powiatu gostyńskiego i innych). Przejrzane świadectwa pochodzenia wykazywały tylko 2 większe majątki, które brały udział w dostawie.

Należy dodać, że kupcy węgierscy i induslowiańscy sami przyjeżdżają z bydłem i asystują przy sprzedaży legła na targowisku przez komisjonera.

Tak, jak z bydlęm należałoby postąpić z wprowadzeniem koni na rynek italski, a więc przywieźć ze dwa wagony, zaoprezentować na targach medolańskich, a potem sprzedać na aukcji albo na targu w Monza.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY W ITALII

(Industria chimica in Italia).

W roku ubiegłym zaznaczył się wzrost i rozwój przemysłu chemicznego w południowej Italii, zwłaszcza na Sycylii, gdzie istnieją olbrzymie zakłady dystrybucyjne, wykorzystujące pokłady asfaltowe w ilości 500 milj. ton. Przemysł kwasu cytrynowego i pomarańczowego zużywa przeciętnie 8 milj. kwintali cytryn oraz 300 tys. kwintali pomarańczy, nie licząc pomarańczy gorzkich. Wywóz ich przekracza rocznie 140 milj. lirów. Wogóle wartość ogólna eksportowanych produktów przemysłu chemicznego italskiego wynosi rocznie około 900 milj. lirów, z czego przynajmniej 40 proc. przypada na przemysł chemiczny południowej Italii.

Z RYNKU ZIEMNIAKÓW W ITALII

(Il mercato delle patate in Italia).

Wobec nieurodzaji kartofli w północnej Italii brak kartofli będzie b. dotkli-

PRZEMYSŁ I HANDEL

BEZROBOCIE W ITALII

(La disoccupazione in Italia).

Dyrektor Naczelny Narodowej Kasy Ubezpieczeń Społecznych, Medolaghi przesłał Prezydium Rady następującą notatkę w sprawie stanu bezrobocia na dn. 31 marca 1930.

„W marcu r. b. zanotowano ponownie znaczne zmniejszenie się bezrobocia. W dn. 28 lutego ilość bezrobotnych wynosiła się cyfrą 456.628, na 31 marca — 385.432 (zmniejszenie o 73.490). Pomyślny ten objaw dał się zauważyć zwłaszcza w prowincjach: Wenecji, Lombardii, Emilii i Puglie.

Z miesięcznego sprawozdania Samorządowego Przedsiębiorstwa Dróg wynika, iż w marcu r. b. pracowali przy drogach państwowych 51.539 robotników, t. j. o 5.872 więcej, niż w miesiącu poprzed-

BYDŁO POLSKIE NA RYNKU MEDOLAŃSKIM

(Il bestiame polacco sul mercato di Milano).

Od dwóch miesięcy zaczęło zjawiać się na medolańskim targu bydło rzeźniczne polskie. Firma polska przesyła, za pośrednictwem wiedeńskiej firmy Bukowina-Import, na ręce komisjonera „F-lli Buffoni Silva Storini, Commissionari in bestiame, Viale Coggi Zugna 44, Milano” bydło czarno-białe, przeważnie w wieku lat 3, po części i 2 lat.

Naogół jest to drogi gatunek. Zważywszy jednak, że jest to bydło młode, rzeźnicy medolańscy są zadowoleni z jakości mięsa, jakie ono daje, a które nie ustępuje jakości węgierskiego. Cena, jakie płacono w Mediolanie dnia 3 marca, wynosiła od 3,70 do 4,20 lir za 1 kg. podczas kiedy za gatunek pierwszy płacono od 4,30 do 5.— lir za 1 kg. żywej wagi.

Dnia 6 marca, z powodu spędu polskiego towaru gatunkowo lepszego w czwartek osiągnięto cenę 4,50 do 4,60 za 1 kg. Koszty przewozu wagonu bydła, zawierającego 16 sztuk a 4,50 c. do 5,50 c. wyniosły ze stacji nadawczej do Mediolanu 4.700 lirów (całkowity przewóz cło i wizyta sanitarna). Koszty w Mediolanie wynoszą 85 do 90 lir od sztuki (za wyładowanie, pasze, oraz komisowe 25 lir od zwierzęcia). Bydło utraciło na wa-

wy i rząd włoski będzie musiał udzielić zezwoleń na przywóz kartofli jeszcze innym krajom prócz Węgier, którym już go udzielił i które kartofle oferują za gatunki Krugera i Wollmana po 23—24 liry za 100 kg. loco granica włoska Posunia.

Włoscy importerzy ziemniaków interesują się w dużym stopniu Polską, gdzie by chcieli poczynić zakupy. Firmami temi są:

F. Fantali Tosi Mercato p. Vittoria Nr. 50 adres biura Viale Umbria 107 Milano; Giuseppe Pallavidini & Nicolo Cadoro Via Perugino 14, Milano, Ditta Buficchi, Piazza Emilia Nr. 1, Milano.

EKSPORT DESEK OLCHOWYCH DO ITALII.

(L'esportazione delle tavole di ontano in Italia).

W Italii jest dość silnie rozwinięty przemysł listew i ram do obrazów. Pracuje w tej gałęzi 18 fabryk, zatrudniających około 2.500 robotników. Przemysł ten w dość pokaźnych rozmiarach eksportuje swe wyroby: eksport ram wynosi ostatnio około 3 mil. lirów rocznie eksport listew — około 7 mil. lirów.

Przemysł listew i ram opiera się na surowcu zagranicznym, głównie amerykańskim „Satin”, którego sprowadza rocznie kilka tysięcy metrów szczeniawych, po cenie około 700 lirów za metr. Surowiec amerykański mógłby być częściowo zastąpiony przez polskie deski alchowe pierwszorzędnej gatunku.

MOŻLIWOŚĆ EKSPORTU CZEKOLADY Z POLSKI DO ITALII.

(La possibilità di esportazione della cioccolata dalla Polonia in Italia).

Przemysł czekoladowy w Italii jest dość rozwinięty. Mimo znacznej produkcji krajowej import czekolady marek zagranicznych w ostatnich dwóch latach wznosił się liczbą około 4.000 o. wartości o około 8 milionów lirów rocznie (głównie z Niemiec, Austrii i Szwajcarii).

Jak się dowiadujemy, są możliwości wprowadzenia polskich wyrobów czekoladowych na rynek włoski, jednakże polscy fabrykanci czekolady musieliby z początku pracować bez zysku.

KOMUNIKACJE

ROZWÓJ LOTNICTWA W ITALII.

(Lo sviluppo dell'aeronautica in Italia)

W dn. 14 marca r. b. minister lotnictwa Balbo wygłosił w parlamencie przemówienie, z którego wynika, iż w dziedzinie lotnictwa osiągnięto w Italii niezmiernie pomyślne wyniki. W 1928 r. samoloty włoskie przebiegły ogółem przestrzeń 1.000 km., w 1929 zaś 2.962,277 km. t. j. o 970.468 km. więcej. Liczba pasażerów wzrosła w porównaniu z 1928 r.

(15.629) o 9.668 osób (26.298). Ogółem ilość przesyłek pocztowych zwiększyła się o 164.982 kg.

Sieć lotnicza, która w 1928 r. wynosiła zaledwie 8.644 km., zwiększyła się w 1929 r. do 12.413 km. Powołano do życia kilka nowych linii, które posiadają pierwszorzędne znaczenie, jako to: linie Wenecja—Ankona—Bari—Brindisi (775 km.) z lotami co 3 tygodnie, lotnią linie Mediolan—Tunis z lotami raz na tydzień (660 km.), Cagliari—Tunis i Palermo—Tunis z lotami co dwa tygodnie (razem 760 km.). W początkach marca zamieniono linie Rzym—Trypolis i Rzym—Genoa—Barcelona na dwutygodniowe.

Italja może być dumna z osiągniętych rezultatów w dziedzinie lotnictwa — kosztem znacznych wysiłków i trudów, tem więcej, iż współzynniki prawidłowości i bezpieczeństwa lotu na jej liniach osiągnął maksymalny, nieznany dotychczas w żadnym państwie stosunek procentowy 98,50%.

W 1929 r. zostało wydane polecenie nienabywania cywilnych samolotów zagranicznych, gdyż włoskie cywilne przedsiębiorstwa lotnicze są już zdolne w obecnym stadium rozwoju całkowicie zaspokoić potrzeby kraju.

Lotnictwo turystyczne.

Rok 1929 można śmiało nazwać rokiem propagandy i rozwoju turystyki lotniczej. Z projektowanych 30 lotnisk turystycznych czynnych jest już 12.

Lotnictwo turystyczne służy dwóm wielkim zadaniom: 1) jaknajszerszemu rozpowszechnieniu i zapewnieniu komunikacji lotniczej, 2) zapewnieniu rezerwom wojskowym — lotnikom odpowiedniej pracy w czasie pokoju i ucywienienia, na wywadek wojny, zdolnymi do kierowania temi samymi samolotami dla celów wojskowych.

Samoloty dla celów wojskowych.

Istniejące obecnie samoloty, choć może zbyt małych rozmiarów, okazały się jednak zdolne do oddawania wybitnych usług, czego dowodzą dokonane w ubiegłym roku liczne rajdy śródziemnomorskie i międzynarodowe.

Obecnie rozpatrywane są projekty specjalnych, technicznie udoskonalonych samolotów, które stanowią będą podstawę dla zbrojnej powierzonej. W tym celu poddano modelom S. 55 długotrwałym próbom lotu pojedynczego i grupowego nad wszystkimi morzami i z uwzględnieniem wszelkich zmian pogody.

Akcia w kierunku stworzenia lotnictwa bezwzględnie narodowego.

Podjęta przed kilku laty akcja w kierunku stworzenia lotnictwa bezwzględnie narodowego — a więc samolotów, wykonanych w kraju z własnych materiałów, zakończyła się, rzecz można, zupełnym zwycięstwem, co znalazło wyraz w zupełnym uniezależnieniu się od przywozu odpowiednich surowców z zagranicy.

Pod względem jakościowym rozwija się lotnictwo włoskie nadszpodziewanie pomyślnie. Natomiast jego rozwój ilościowy napotyka na trudności wskutek niewysarczających środków finansowych.

Jednak na całym obszarze kraju przysięgnięto do budowy lotnisk, na koszt poszczególnych prowincji. Obecnie rząd postawił sobie jako najaktualniejsze zadanie odpowiednią propagandę w prowincjach, które dotychczas nie zasławały się od tym względem do postanowienia odnośnie ustawy, drogą wyjaśnienia, iż z jednej strony zakładanie lotnisk jest korzystnym wyzyskaniem łąk z drugiej zaś — przyczynia się do ochrony życia lotników.

Młodzież włoska rozumie znaczenie, jakie ma lotnictwo dla kraju. Liczba poddań o przyjęcie do służby lotniczej przewyższa stale ilość miejsc wolnych w szkole 10:1. Młodzież włoska zamieszczała zagranicą dziennie współzawodniczącym nad tym względem z kolegami, pozostawiając w kraju.

W 1929 r. miał miejsce głoszący w całym świecie lot okrężny 35 wielkich hydroplanów z Tarentu do Aten, Konstantynopola i Odessy (ogółem 4.667 km.), oraz wspaniały lot masowy, zorganizowany z okazji wesołych uroczystości święta Piemontu.

Na wypadek wojny lotnictwo włoskie rozporządzało by trzema tysiącami wykwalifikowanych, doskonale wyćwiczonych lotników, nie licząc rezerwistów. Jest to triumf bardzo wielki, gdyż wiadomo, że dobry pilot zalicza się do rzadzych zjawisk, niż dobrze zbudowany samolot.

Przykład zainteresowania się lotnictwem d.ł. Wódz, odbywając w 1929 r. 11-godzinny lot wzdłuż wybrzeży Italii na małym sterowcu „Cesare”, który, według określenia mówcy, „unosil w swej łodzi losy Ojczyzny”.

WYDAWNICTWO I PORTACH ITALICKICH.

(La pubblicazione sui porti italiani).

Porty w Tryście i Fiume posiadają bez wątpienia duże znaczenie dla obrotów z krajami zamorskimi w ogóle, zaś w szczególności — ze względu na ich położenie geograficzne — dla obrotów pomiędzy Europą Środkową a Wschodem.

Na temat Agencja Handlowa Włoskich Kolei Państwowych wydała narazie tylko w języku niemieckim, ilustrowaną broszurę p. t. „Triest und Fiume im Weltverkehr. Praktische Winke!”, która zawiera ciekawe szczegóły oraz liczne dane statystyczne, dotyczące tych portów, ich organizacji technicznej oraz handlowej i t. p.

Poza tem wydawnictwo to zawiera szereg praktycznych i pożytecznych wskazówek i wiadomości z dziedziny transportów morskich (formalności celne; wymagane dokumenty; procedura ekspedycyjna; dokonywanie ładunków; zezawia-

nie kursujących statków; komunikacje lądowe i t. p.).

Omnawie wydawnictwo wysyła jest bezpłatnie na żądanie przez Agencję Handlową Italskich Kolei Państwowych: Agenzia Commerciale delle Ferrovie Italiane dello Stato, Wien IV, Mommse-gasse 35

KRONIKA KORPORACYJNA

INAUGURACYJNE ZEBRANIE NARODOWEJ RADY KORPORACYJNEJ.

(L'Inaugurazione del Consiglio Nazionale delle Corporazioni).

W drugie święto Wielkiejnocy, jako w dniu „święta pracy”, odbyło się na Kapitolu inauguracyjne zebranie Narodowej Rady Korporacyjnej. Jest ona niejako zwoływem przedstawicieli swem pojedynczych syndykatów i korporacji, złączonych w faszystowskich grupach pracodawców i pracowników.

Mówę okolicznościową wygłosił Mus-solini, który zaznaczył m. in. że Naro-dowa Rada Korporacyjna ma odgrywać w gospodarce Italskiej tę samą rolę, co sztab generałów w armii, i że stanowiąc ma niejako mózg, przygotowujący wstępną pracę. Korporacje reprezentują państwo i jego różne elementy, jak kapitał, praca i technika. Tylko przy pomocy korporacji t. j. w drodze współpracy wszystkich sił można osiągnąć pewien oznaczony cel. Mussolini wywodził następnie pogląd na obecne położenie gospodarcze Italii, które uważa za zadawalające. Przed przemówieniem Mussoliniego wszyscy 143 członkowie Rady Narodowej, którzy w Wielki Piątek mianowani zostali na to stanowisko przez króla, ołożyli przysięgę, służąc wiernie królowi i państwu faszystowskiemu. Do rady należą 100 przedstawicieli 7 grup korporacyjnych, a więc wolne zawody, przemysł rolnictwo, handel, komunikacja, żegluga i banki, pozostał 10 rzeczoznawców i 33 członków rządu i partii faszystowskiej.

STAN OBECNY RUCHU SYNDYKALISTYCZNO-KORPORACYJNEGO.

(Situazione sindacale o corporativa).

Rada Główna na początku kwietnia r. b. wyraziła Ministerstwu Korporacji i Konfederacjom uznanie za czeroletnią owocą pracę, opartą na ustawie o regu-lacji stosunków pracy, (która to ustawa Mussolini nazwał w swoim czasie naj-smiejszą i najbardziej rewolucyjną usta-wą w ustroju faszystowskim) — oraz na-kreśliła linie wytyczne, co do dalszego rozwoju działalności syndykalistyczno-korporacyjnej, uchwalając co następuje:

1) udoskonalenie podstaw korporacyjnych na podstawie dotychczasowych doświadczeń, za szczególnie uwzględ-nieniem niektórych kategorii pośrednich, wymagających jednolitego i samodzielnego usystematyzowania oraz symetrii

niezbędnej w ustroju korporacyjnym (projekty odpowiednich zarządzeń zostaną przedstawione Narodowej Radzie Korporacyjnej, która wyrazi swą opinię, w myśl ustawy z 20 marca b. r.);

2) sposób mianowania kierowników, czuwających nad szarmonizowaniem wy-magań grup zawodowych z wymaganiami politycznymi Ustroju Faszystowskiego, nie ulegnie żadnym zmianom;

3) postanowiono rozszerzyć prawa samorządowe organizacji lokalnych w spra-

wie zawierania umów zbiorowych i, w miarę możliwości, unikać na przyszłość re-kursów do organów centralnych;

4) uchwalono potrzebę systematycz-nego rozwoju urzędów pośrednictwa pra-cy i wciąganie ich w bezpośredni kon-takt z ośrodkami kształcenia fachowego robotników;

5) organom Ministerstwa Korporacji powierzono stały nadzór nad opłatami syndykalistycznymi.

KREDYT I FINANSE

Banki emisyjne (od 1. VII. 1926 — Banca d'Italia*)

D e b i t o	o b l i g i r e z e r w y			g ł o w n e o p e r a c j e				
	Oblig. biletów bankowych	Bilety obrotowe	Fundusze krzew. i oszczęd.	Portfel wchłowy	Do-życzki	Kredyt otwarty	Wkłady na rach. bież. i depozyty	Rachunek bież. i skarb. w Banca d'Italia
Koniec roku								
1914	2.936,0	637,2	2.738,6	995,0	208,9	312,8	388,9	196,2
1918	11.750,3	2.124,1	2.318,9	1.307,3	936,8	1.172,9	802,2	256,1
1919	16.281,3	2.270,2	2.044,9	2.044,0	1.574,5	1.903,4	726,1	31,1
1920	19.731,6	2.248,3	2.077,8	4.256,5	1.874,1	1.000,0	875,7	325,4
1921	19.208,9	2.267,0	2.998,7	5.181,1	4.839,2	1.981,3	931,3	1.047,8
1922	18.012,0	2.267,0	2.041,5	6.178,6	3.105,5	1.083,9	1.231,4	582,9
1923	17.246,5	2.427,7	1.847,4	7.996,6	3.387,7	1.293,4	1.190,7	2.011,4
1924	18.114,2	2.400,0	1.826,0	9.191,2	3.157,8	1.771,5	1.191,1	807,2
1925	19.845,6	2.100,0	2.040,9	10.041,6	3.915,0	1.284,2	1.001,3	1.505,7
1926	18.340,1	1.793,0	2.478,5	8.016,1	2.633,6	801,1	1.431,2	95,2
1927 stycz.	17.996,9	1.765,3	2.518,5	8.547,5	2.494,6	788,2	1.857,4	51,1
" luty	17.882,0	1.763,0	1.580,6	8.715,0	2.028,6		1.540,2	250,2
" marzec	16.675,3	1.763,0	2.623,3	7.899,8	1.771,2	754,8	1.529,6	31,4
" kwiec.	17.578,4	1.763,0	2.748,9		1.836,6	714,4		585,9
" maj	17.442,9	1.578,0	2.842,9	7.849,3	1.610,5	643,4	1.897,5	490,0
" czerw.	17.674,3	1.281,0	2.866,1	7.877,2	2.037,3	788,2	1.837,8	792,4
" lipiec	17.844,3	1.171,0	2.903,1	7.624,6	1.411,2	652,3	2.587,4	197,8
" sierpień	17.780,9	1.117,0	2.904,6	7.275,0	1.206,2	679,2	2.553,9	428,3
" wrzesień	18.023,3	1.052,7	2.904,6	7.041,1	1.291,9	668,9	2.675,3	14,4
" październ.	18.091,7	952,8	2.902,5	6.444,0	1.510,7	692,5	2.479,5	599,1
" listop.	17.964,1	880,5	2.902,9	6.231,3	1.204,8	583,1	2.599,5	288,9
" grudz.	17.692,1	789,0	12.019,9	3.808,5	1.604,5	657,3	2.096,7	1.105,7
1928 stycz.	17.580,7	691,0	12.116,9	3.519,5	896,0	669,3	2.976,7	114,5
" luty	17.270,3	589,0	12.474,1	3.291,1	761,6	589,4	3.069,5	352,2
" marzec	17.204,8	489,0	12.416,1	3.194,0	719,0	604,6	3.022,5	181,5
" kwiec.	17.123,8	399,0	12.411,1	3.064,0	1.002,0	738,7	3.025,9	300,0
" maj	17.105,0	343,0	12.173,8	2.936,5	1.044,3	701,1	2.449,7	900,0
" czerw.	17.323,5	204,0	12.075,5	3.005,2	1.792,6	618,6	2.349,3	800,0
" lipiec	17.394,5	250,0	12.075,5	2.989,2	1.305,9	600,0	2.677,4	168,4
" sierpień	17.140,3	229,0	12.745,3	3.018,6	1.626,9	578,8	2.440,9	900,0
" wrzesień	17.476,2	205,0	12.645,4	3.018,5	1.395,4	556,6	2.010,8	900,0
" październ.	17.235,8	190,0	11.177,1	3.170,3	1.028,1	598,8	1.722,7	900,0
" listopad	17.118,6	175,0	11.044,3	3.400,5	1.440,2	554,1	1.603,4	900,0
" grudzień	17.265,4	161,0	11.000,3	3.720,3	1.781,8	716,1	1.525,2	900,0
1929 stycz.	16.589,4	157,0	10.795,4	3.581,0	1.228,6	534,6	1.314,9	900,0
" luty	16.197,3	120,0	10.575,2	3.475,1	1.730,2	599,4	1.740,5	900,0
" marzec	16.396,0	117,0	10.460,2	3.699,1	1.514,5	463,1	1.662,3	900,0
" kwiecień	16.274,2	104,0	10.004,9	3.730,5	1.792,9	530,6	1.313,5	900,0
" maj	16.250,9	99,0	10.036,5	3.681,1	1.428,4	503,2	1.249,8	900,0
" czerw.	16.753,1	96,0	10.078,2	4.010,2	1.894,3	525,9	1.002,7	900,0
" lipiec	16.887,8	96,0	10.094,4	3.892,5	1.827,0	543,0	1.228,8	900,0
" sierpień	16.701,1	96,0	10.130,6	3.843,3	1.558,7	405,8	1.236,3	900,0
" wrzesień	16.916,3	90,0	10.240,0	3.766,9	1.687,1	613,2	1.030,7	900,0
" październ.	16.977,5	83,0	10.326,6	3.838,0	1.597,8	447,3	1.059,3	900,0
" listopad	16.828,2	80,0	10.356,9	3.887,2	1.307,1	416,1	1.005,9	900,0
" grudzień	16.774,3	80,0	10.391,9	4.181,7	1.802,2	602,8	1.082,1	900,0
1930 stycz.	16.329,2	76,0	10.000,0	3.542,7	1.190,2	449,5	1.259,9	900,0
" luty	16.094,8	73,0	10.045,3	3.248,2	1.000,0	462,9	1.199,6	900,0
" marzec	16.321,5	73,0	10.060,0	3.044,8	1.329,6	448,0	987,4	900,0

*) Przywilej emisji banknotów, który dawniej przysługiwał Bankom pocyznając od 1 lipca 1926 r., przysługują jedynie Banca d'Italia.

Notowania średnie walut na giełdach włoskich

Data	Francja	Szwajcarja	Londyn	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Średnio 1925	119.72	484.92	121.15	5.99	25.09	—	584.73
1926	83.45	500.72	125.87	6.18	25.03	—	400.20
1927	76.96	377.48	95.28	4.66	19.61	—	378.33
1928	74.60	366.31	92.56	4.54	19.02	—	367.02
Kwiecień 1928	74.62	365.28	92.53	4.54	18.95	212	365.72
Maj	74.73	365.90	92.67	4.54	18.98	212	366.30
Czerwiec	74.75	366.48	92.78	4.55	19.01	212	366.30
Lipiec	74.75	367.62	92.88	4.56	19.08	210	368.19
Sierpień	74.66	367.88	92.71	4.55	19.10	210	368.62
Wrzesień	74.68	368.11	92.75	4.66	19.12	210	368.94
Październik	74.62	367.60	92.62	4.55	19.10	210	368.44
Listopad	74.58	367.52	92.57	4.55	19.09	212	368.38
Grudzień	74.67	368.05	92.65	4.55	19.09	215	368.32
Styczeń 1929	74.68	367.68	92.66	4.54	19.09	215	368.32
Luty	74.63	367.49	92.70	4.54	19.09	214	368.28
Marzec	74.60	367.37	92.66	4.53	19.09	214	368.32
Kwiecień	74.63	367.85	92.68	4.53	19.09	214	368.27
Maj	74.63	367.85	92.64	4.54	19.09	214	368.38
Czerwiec	74.73	367.84	92.67	4.56	19.10	214	368.52
Lipiec	74.86	367.90	92.74	4.56	19.10	214	368.58
Sierpień	74.87	368.01	92.73	4.55	19.10	214	368.61
Wrzesień	74.83	368.31	92.68	4.55	19.10	214	368.61
Październik	75.06	369.40	92.88	4.56	19.10	214	368.46
Listopad	75.22	370.46	93.15	4.57	19.09	214	368.43
Grudzień	75.25	371.39	93.23	4.57	19.10	214	368.43
Styczeń 1930	75.09	369.72	93.03	4.57	19.10	214	368.44
Luty	74.81	368.50	92.88	4.56	19.08	214	368.43
Marzec	74.71	369.32	92.84	4.56	19.09	214	368.35

Paryż: 1 fr. szw. = 3.622127 lir. it., 1 złoty = 2.181442 lir. it., 1 f. szt. = 910.46542 lir. it. i dol. St. Zj. = 19.00019 lir. it., 1 mk. niem. = 4.625085 lir. it.

CENY

Wakafaliki cen hurtowych

(podług notowań Prowincjonalnej Rady Gospodarczej w Medjolinie)
(podstawa 1913 = 100)

Lata i miesiące	Według rodzaju obróbki					Według rodzaju handlu					Wzrost cen w %
	Surowce przemysłowe	wyrobki półfabryczne	wyrobki fabryczne	wyrobki rolne	wyrobki krajowe	Surowce przemysłowe	wyrobki półfabryczne	wyrobki fabryczne	wyrobki rolne	wyrobki krajowe	
Liczba towarów	26	52	12	26	83	48	23	125			
Średnio 1926					629.64	700.82	823.89	654.41	131.0		
1927					517.15	550.58	496.88	528.67	139.4		
1928	490.20	449.21	512.18	530.72	484.59	506.06	479.62	491.36	135.9		
Lipiec 1928	464.19	449.92	513.92	508.76	475.12	491.75	462.84	480.69	130.5		
Lipiec	496.38	446.24	497.58	519.39	476.90	510.05	474.34	481.11	132.6		
Wrzesień	489.43	444.14	482.65	526.81	476.99	504.65	469.44	485.78	134.2		
Październik	486.74	444.95	499.77	533.50	481.32	497.72	479.74	487.54	134.2		
Listopad	488.27	449.62	521.65	534.65	488.27	501.48	495.07	491.94	134.6		
Grudzień	490.35	455.07	527.15	534.49	491.32	505.72	492.95	495.34	134.5		
Styczeń 1929	484.99	457.13	527.90	538.32	492.58	505.59	491.35	496.57	134.5		
Luty	489.85	460.03	528.84	536.31	490.52	506.54	485.38	496.35	134.7		
Marzec	481.71	459.54	532.19	547.40	494.36	507.80	492.90	498.24	135.3		
Kwiecień	488.01	456.30	537.78	546.30	494.36	507.80	492.90	498.24	135.4		
Maj	479.36	453.44	535.60	532.18	487.85	501.55	467.00	492.64	133.8		
Czerwiec	462.67	449.44	530.19	523.50	481.29	492.52	452.34	484.62	131.6		
Lipiec	463.08	444.52	522.19	512.52	475.97	488.93	444.31	480.35	130.3		
Sierpień	462.13	445.00	515.26	501.53	471.04	490.75	439.47	472.27	129.5		
Wrzesień	462.06	445.69	505.08	498.34	468.29	480.58	435.17	474.05	128.6		
Październik	457.26	449.75	501.63	479.72	463.34	487.30	435.91	472.31	128.1		
Listopad	449.23	449.57	496.69	481.89	463.32	483.69	443.65	470.19	127.6		
Grudzień	441.89	444.75	498.28	479.61	458.24	476.62	436.96	464.23	126.0		
Styczeń 1930	438.06	441.00	475.37	474.78	445.55	467.89	422.69	459.18	124.9		
Luty	435.00	437.63	466.18	464.40	440.13	465.84	408.50	445.21	123.9		
Marzec	424.33	433.55	461.21	447.66	444.45	457.83	396.94	444.54	120.7		
	410.42	429.78	452.93	431.95	439.95	450.38	385.12	436.49	118.5		

NOWE ZARZADZENIA FISKALNE

(Il nuovo ordinamento fiscale).

Rada ministrów postanowiła zaprowadzić po zniesieniu cel miejskich gminny podatek od wina, wynoszący 50 do 60 lirów od hektolitra, obniżyć na 43 do 36 lirów w miastach większych, na 45 do 36 lirów w miastach mniejszych i 28 do 23 po wsiach. Natomiast postanowiono bardzo znacznie podnieść ceny tytoniu i wyrobów tytoniowych. Dochody skarbu państwowego podniosą się przez to o 500 milj. lirów rocznie, które użyte będą na spłatę długu zagranicznego.

RÓŻNE

WYCHOWANIE FIZYCZNE W ITALII.

(L'educazione fisica in Italia).

Z inicjatywy piosła Ricci'ego powstała w roku 1928 Akademia Wychowania Fizycznego, która w ciągu dwu lat istnienia stała się w całym tego słowa znaczenia Uniwersytetem Sportowym, obejmującym szkołę aplikacyjną Wychowania Fizycznego o dwuletnim kursie niższym, po którego ukończeniu otrzymuje się dyplom doktora nauk stosowanych w wychowaniu fizycznym. W ten sposób Akademia dostarczać będzie specjalistów zdolnych prowadzić i kontrolować wychowanie fizyczne młodego pokolenia i cały ruch sportowy.

Środowiskiem tej rozległej nowoczesnej działalności wychowawczej a zarazem olbrzymią palestrą ogólnosportową będzie w Rzymie osobna dzielnica sportowa, która powstaje na stokach Monte Mario nad Tybrem według planów architekta Del Debbio w stylu klasycznej architektury rzymskiej. Jest to t. zw. Forum Mussoliniego, rozciągające się na przestrzeni 240.000 mkw., gdzie buduje się cały szereg gmachów, stadionów i boisk dla rozmaitych sportów. We wschodniej części Forum wznosi się budynek wspomnianej Akademii w którym mieści się 24 sal szkolnych, muzeum, biblioteka, wielka aula do zebrań, sześć gabinetów naukowych, sześć obzeranych sal sylpianych, kilka sal zebrań dla uczniów i dla profesorów i cały szereg lokali dodatkowych, budowanych według najnowszych wymagań technicznych. W gmachu tym znajdować się będzie ponadto palestra o 600 m. kw. z trybunami dla widzów oraz mniejsza palestra i sala dla boksu, zapasów grecko-rzymskich i dla szermierki.

Obok Akademii powstanie wielki stadion z marmuru, w stylu grecko-rzymskim, z biegnicą wokół stoniomai do siedzenia, wznoszącej się amfiteatralnie, o łącznej długości 5 km., z centralną trybuną dla władz. Stadion będzie mógł po-

Notowania ważniejszych akcji

na giełdach: w Medjolanie, Turynie, Genui, Rzymie i Tryjeście
(podług danych Centralnego Instytutu Statystycznego)

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTW	Kapitał (w milijardach)		Wartość nominalna (w lirach)	Liczba akcji (w milijardach)	Przeciętne kursy (w lirach)											
					Wiosna 1929	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Grzesień	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
Banca d'Italia	240	800	300	2185	2216	2135	1881	1871	1918	1809	1808	1858	1805	2002	1921	1993
Banca Commerciale	700	500	1400	1450	1455	1387	1349	1370	1381	1378	1380	1363	1333	1353	1360	1428
Credito Italiano	400	500	800	855	855	794	751	750	769	781	837	792	779	793	765	788
Ferrovie Mediterranee	90	350	258	574	610	610	631	661	690	735	717	731	751	755	699	692
Ferrovie Meridionali	189,6	500	579	828	906	909	868	883	923	1059	1198	1149	1214	1217	1200	1178
Navigazione Generale Italiana	600	500	1900	523	513	505	499	499	500	508	510	511	499	507	510	495
Cosulich	250	200	1250	158	156	133	108	100	98	104	93	92	85	84	82	94
Colonificio Turati	32	200	160	820	806	824	740	730	760	768	760	770	620	620	590	534
Colonificio Val d'Olena	18	200	50	450	452	460	420	420	400	450	440	481	520	504	460	440
Colonificio Valle Seriana	12	250	48	700	700	650	600	500	500	390	390	400	400	400	400	390
Manifattura Rossari e Vorzi	35	250	100	748	750	740	690	710	726	760	744	800	860	818	770	810
S. N. J. A. Viscosa	1000	150	6866	120	116	115	94	91	85	86	87	84	85	71	55	64
Caccini Seta	63	300	210	1040	1120	1120	930	940	960	1020	1020	1010	920	930	734	790
Canificio di Gavarzo	8	200	40	1100	1100	1040	1000	1000	1000	1000	920	900	850	870	870	860
Terni (tłoczn. i industr.)	600,7	400	1502	430	416	429	374	381	405	400	403	391	388	398	395	409
Montecatini	500	100	5000	281	281	285	245	246	252	252	258	260	246	250	240	252
Iva	150	200	750	205	202	196	184	205	224	225	230	225	222	216	215	224
Elba	60	100	600	160	175	185	181	179	184	198	198	205	210	215	194	201
Breda	100	250	400	152	156	150	128	124	130	128	130	124	116	122	124	122
Fiat	400	200	2000	661	620	560	459	520	549	528	518	459	424	418	325	360
Edison	712,5	375	1800	890	940	900	750	760	840	840	874	860	824	808	768	794
Italiana Industria Zuccheru indigeno	40	200	200	651	652	684	645	659	680	718	729	765	772	787	745	748
Liguro-Lombarda Raffineria Zuccheru	75	200	375	651	662	663	650	695	709	733	766	838	895	912	845	888
Eridania	45	150	300	493	466	489	446	467	479	477	482	470	471	489	430	439
Romana Beni Stabili	80	200	400	762	758	693	614	644	641	655	659	637	689	687	634	643

mieści 20.000 osób. O jego wspaniałości świadczy fakt, że do budowy zużyte się 2.500 m³ marmuru kararyjskiego, o łącznej wadze 7.000 ton. Będzie to coś w rodzaju nowego Koloseum. Tak jak Koloseum Flawjuszów ozdobione było w okrag ostatniego pietra budowli posagami bronzowemi i marmurowemi, podobnie na ostatnim kręgu słażonu wznosić się będzie 92 posagów z marmuru o 4 m. wysokości, przedstawiających atletów w różnych pozach. Każda z 92 italskich prowincji składa w darze stolicy a zarazem wodzowi odrodzenia narodowego po jednym posagu. Autorami ich są przeważnie wybitni szlachetnie miejscowi.

Ponadto Forum Mussoliniego, które będzie jedną z wieklich atrakcji nowego Rzymu, godnych w istocie wiedzienia, mieścić będzie stadjon dla 130.000 osób, a więc olbrzymich rozmiarów oraz pola tenisowe, dla pilki nożnej, dla pilki ręcznej, strzelnicze, 2 baseny do pływania, tor dla jazdy konnej ze stajniami, wielki park automobilowy i wreszcie teatr pod golem niebem. Wszystkie te budowle i urządzenia powstają w odpowiedniej odległości od siebie z piekniemi ogrodami, alejami i dojazdami. Bepośrednio nad Tybrem powstają zabudowania dla wioślarstwa.

W samym srodku tego faszystowskiego forum stanie masywna kolumna Mus-

soliniego, największy monolit marmurowy, jaki ktłnieje na świecie. Sprrowadzenie tego kolosalnego złomu do Rzymu przy pomocy slynne w dziejach starożytnych transporty obelisków egipskich przez imperatorów rzymskich. Slnieży blok marmurowy 0.18 mtr. wysokości i 2.50 mtr. szerokości, wazy około 400 ton. Wznosić się on będzie na podstawie 15 mtr. wysokości i osięgnię w ten sposób 33 mtr. wysokości od poziomu. Cyfry te dają pojęcie o jego rozmiarach. To też nie dziw, że transport jego trwał kilka miesiecy. Z gór Apuńskich z okolicy Carrary ciągnęło go kilkadziesiąt par wołów a moaty, przez które wypadała droga, musiał być tu i ówdzie podpierane. Z Marina di Carrara, na specjalnej tratwie-okreple przewieziono go do ujścia Tybru a później Tybrem do Rzymu.

Tak Kolumna Mussoliniego będzie trwałym pomnikiem, postawionym nie tylko wodzowi faszystwu, ale także idea wychowania fizycznego, którą on wcielił w życie młodego pokolenia pod hasłem: W zdrowem cieie, zdrowy duch, prowadzący Italię do potęgi i chwaly.

EPOKOWY WYNAIAZEK
MARCONIO.

[L'importante invenzione di Marconi].
Senator Marconi, który zapowiedział na konferencji prasowej sensacyjną de-

monstrację działania sily elektrycznej na odległość połowy kuli ziemskiej, dokonał na pokładzie swego jachtu „Elektra”, znajdujacego się w zatoce genueskiej, gigantycznego dzieła, zapalenia z okazji otwarcia wystawy elektrotechnicznej 3000 żarówek w Sidney (Australja). Punktualnie o godzinie 11-tej Marconi wśród grona zaproszonych osób, nacisnął na swym jachcie kontakty, który zapalił w Sidney 3 tysiące żarówek.

Ponadto senator Marconi prowadził poraz pierwszy ze swego jachtu bezprzewodną rozmowę telefoniczną z Sidney w Australji. Ten ostatni wynalazek otwiera możliwość ukłowania tego rodzaju telefonów na okrętach, przez co pasażerowie będą mogli rozmawiać telefonicznie z każdą osobą na lądzie, posiadającą telefon.

REFORMA MILICJI FASZYSTOWSKIEJ

(La riforma della Milizia Fascista).

Uchwała Wielkiej Rady Faszystowskiej, milicja faszystowska otrzymać ma stały charakter wojskowy i w wypadku wojny włączona będzie do armji liniowej jako ochotniczy korpus pomocniczy.

Dotąd przynależność do milicji była całkiem dobrowolną i każdy członek mi-

Nie mógł wystąpić, kiedy zechciał. W przyszłości każdy zgłaszający musi się zobowiązać do służby przynajmniej przez dziesięć lat. Za to rodzina jego uzyskuje szereg ustawowo określonych praw i przywilejów, a na zlikwidowaniu stosunku służbowego członek Milicji ma prawo do odszkodowania lub odpowiedniej posady w służbie państwowej.

Szczelniejsze połączenie z armią ma nastąpić w ten sposób, że do każdej dywizji wojska przydzielone będą dwa bataliony milicji faszystowskiej. Również korpus oficerski milicji ulegnie gruntownemu zreformowaniu w ten sposób, że zlikwidowane będą stopnie honorowe, jak również oficerowie ponadliczbowi, a miejsce ich zająć oficerowie rezerwy z pomiędzy takich wojskowych, którzy pełnili już efektywną komendę.

Urządowy organ milicji pisze, że reforma ta oznacza znaczne wzmocnienie stanu liczebnego stałej armii, gdyż oprócz stosunkowo niewielkiej, w kosztach rozkwatowanej armii stałej powstanie stała i dobrze wyszkolona armia ochotnicza.

Obecnie milicja faszystowska liczy około 300.000 ludzi uzbrojonych w karabiny. Studenci uniwersytetu tworzą osobne bataliony.

XI ROCZNICA ZAŁOŻENIA ZWIĄZKÓW FASZYSTOWSKICH W ITALII

(XI anniversario dei Fasci in Italia).

W dniu 23 marca r. b. była obchodzona przez Związek Faszystowski w Warszawie oraz sekcje jego w Katowicach, Krakowie, Łwowie, Poznaniu i Bydgoszczy jedenaście rocznica założenia Związków Faszystowskich w Italii.

W Warszawie uroczystość ta odbyła się w obecności p. Ambasadora Italii, hr. Martin Franklina, przy udziale członków Ambasady, oraz kolonii włoskiej w Warszawie. Obchód tej uroczystości uświetnił swym przemówieniem sekretarz Związku, Dr. Menotti Corvi, kreśląc w nim obraz działalności i rozwoju organizacji faszystowskiej w Italii oraz rzucając światło na doniosłość idei faszystowskiej i jej rolę w odrodzeniu Narodu włoskiego. Po odczytaniu sprawozdania rocznego z działalności Związku w Warszawie uroczystość zakończył świetnym orzeczeniem okolicznościowym Ambasador Italii, hr. Martin Franklin, podnosząc między innymi znaczenie działalności Związków faszystowskich zagranicą.

BIUST MUSSOLINIOGO Z PANCERNIA KA AUSTRIACKIEGO.

(Il busto di Mussolini della corazzata austriaca).

Miasto Pola dało wykonać z cześci metalowych austriackiego pancernika „Venus Unites”, wydobytých z głębin oceanu, biust Mussoliniego.

Pancernik powyższy sforszpedowany był przez wojska włoskie w czasie ostatniej wojny.

MŁODZIEŻ FASZYSTOWSKA W ITALII.

(La gioventu fascista in Italia).

Wielka Rada Faszystowska ustaliła program uroczystości czwartego poboru młodzieży do szeregów organizacji faszystowskich. Minister wychowania oświadczył, że tegoroczny kontyngent przekroczył 90.000 nowych członków przedszkół, i 110.000 nowych członków organizacji młodzieży Balilla, podczas gdy w r. 1927 ilość członków przedszkół wynosiła 47.000, związku Balilla 60.000. Rada postanowiła, że pobór ma odbywać się pod hasłem morza, w celu zwrócenia uwagi młodzieży w kierunku zagadnień morskich. Uroczystości będą miały szczególne znaczenie w miejscowościach, w których odbędzie się spuszczenie na wodę korałowików, a mianowicie w Riecie i Zarze. Z kolei Rada przystąpiła do dyskusji nad sytuacją w dziedzinie sydykatów i korporacji. Minister korporacji złożył obszernie sprawozdanie, ilustrujące akcję w kierunku udoskonalenia organizacji ministerstwa w celu ucywienia z niego naczelnego organu polityki społecznej i gospodarczej Italii. Sprawozdanie stwierdzało m. in. że w dniu 31 grudnia ub. r. było w Italii znanych oficjalnie 5432 organizacje, posiadających 4.285.000 członków.

CIEKAWA STATYSTYKA.

(Una interessante statistica).

Prezydium Rady Ministrów przedłożyło w czasie od 20.IV do 31.XII 1929 r. 35 projektów ustaw, z których 19 przypadło na przekształcenia dekrétów w ustawy: Min. Spraw Zagranicznych — 33 projekty, Min. Spraw Wewnętrznych — 45, Min. Kolonii — 10, Min. Sprawiedliwości i Wyznań — 17, Min. Skarbu — 93, Min. Wojny — 26, Min. Marwaru — 6, Min. Lotnictwa — 9, Min. Wychowania Narodowego — 15, Min. Robót Publicznych — 46, Min. Rolnictwa i Leśnictwa — 33, Min. Komunikacji — 37, Min. Korporacji — 12.

Ogółem Rząd przedstawił Parlamentowi 417 projektów ustaw, z których 246 dotyczyło przekształcenia dekrétów w ustawy.

ZARZĄDZENIA PRZECIWDĄZOWE W ITALII

(L'azione contro i gas in Italia).

W związku z postanowieniami międzynarodowej konferencji przeciwgazowej ekspertów, odbytej niedawno w Brnkseli, wojtkowe władze włoskie wydały zarządzenie, aby przy budowie nowych gmachów mieszkalnych były uwzględniane wymagania obrony przeciwgazowej.

Każdy nowy gmach powinien posiadać schron i kominy wentylacyjne, wszystkie zaś instalacje wodociągowe i gazowe powinny być w sposób specjalny zabezpieczone.

RUCH TURYSTYCZNY

WYCIECZKA NAUKOWA LEKARZY DO ITALII.

(Gita scientifica medici in Italia).

Celem rozpowszechnienia znajomości najważniejszych miejscowości klimatycznych włoskich, Narodowy Włoski Urząd Turystyczny (ENIT), poczynając od r. 1924 organizuje każdego roku wycieczki w celach naukowych, Nord-Sud.

Szósta z rzędu tego rodzaju wycieczka będzie miała miejsce od 10 do 26 sierpnia r. b. i odbędzie się pod przewodnictwem prof. Guido Ruata. W wycieczce tej będą mogli brać udział tylko lekarze w towarzystwie jednego z członków rodziny. Liczba miejsc ograniczona jest do 150. Osoby, biorące udział w wycieczce, będą podzielone, stosownie do zyczenia, na grupy językowe (francuska, włoska, angielska i niemiecka), przyczem do każdej grupy będzie przydzielony jeden lekarz-lhomacz. Wycieczka odbędzie się pocingiem specjalnym I klasy. Koszt wycieczki wynosi Lirów 1600 na osobę. Zamknięcie zapisów nastąpi najpóźniej w dn 15 lipca r. b.

Szczegółowych informacji udziela Biuro Radcy Handlowego przy Ambasadzie Włoskiej w Warszawie (Plac Dąbrowskiego 6).

ROZWÓJ I DZIAŁALNOŚĆ TOURING KLUBU WŁOSKIEGO.

(Lo sviluppo e l'attività del Touring Club italiano).

Touring Klub włoski liczy obecnie 400.000 członków, a w tej liczbie prawie połowę dożywotnich; działalność tego stowarzyszenia nie tylko polega na ustalaniu znaków ostrzegawczych i informacyjnych na drogach, czuwaniu nad stanem hotelarstwa, nad drogowaniem i w ogóle nad ułatwieniami dla turystów, ale i na dostarczaniu materiału informacyjnego turystycznego. Klub ofiarował swym członkom około 10 milionów tomów przewodników po Italii, roczników turystycznych i t. p. oraz 38 tys. map. Przewodnik napisany przez b. prezesa T. K. Wł. Bortarelli'ego, przewodnicze zmarłego parę lat temu, został również wydany po francusku, angielsku i niemiecku. Obecnie T. K. Italii, przystąpił do wydania nowego specjalnego przewodnika o t. „Attraverso l'Italia”, złożonego z kilku tomów, które zostaną zaofiarowane bezpłatnie członkom. Ukazał się obecnie pierwszy tom tego wydawnictwa, poświęcony Piemontowi. Tom ten liczy 272 stronki tekstu z 411 ilustracjami i 4 reprodukcjami czterobarwnymi.

KRONIKA KULTURALNA — RASSEGNA CULTURALE

CARLO BONOMI.

Na pograniczu Lombardji i Piemontu — nad brzegiem Ticino, zalesione cieniste wzgórze. W dole — malownicza a rojna i gwarna wieś — osada Turbigo. Nad osadą osobliwy cichy domek — willa o symbolicznej nazwie „Selvaggia”. Mieszkanie, pracownia, świątynia „czarodzieja”. W swoim rodzaju — jedyna. Schronisko dziwaka — samotnika, który w tym właśnie zakątku ujrzał przed pół wiekiem światło dzienne. I, zaledwie z lat dziecinnych wyrósłszy, odszedł daleko, — na długo. Jako dwudziestoletni młodzieniec, ukończył studia w medolańskiej Akademii Brera i, nie bacząc na mniej, niż skromne środki materialne, rozpoczął swą wędrówkę po świecie, na poszukiwanie nauki życia, której najlepsza szkoła dać nie jest zdolna. Zwiedziwszy Rzym i inne miasta ojczyzny, udał się do Budapesztu, Wiednia i Monachium, gdzie pozostał przez dłuższy czas. Wreszcie powraca do kraju. Los zmusza go do ciężkiej pracy zarobkowej. Artysta przyjmuje zamówienia na dekoracje mieszkań, barów, lokali kinematograficznych. Czuje się osamotniony, niezrozumiany, upokorzony; lecz płonąca w duszy jego iskra talentu rzuca błyski nadziei, otwiera perspektywę na bliską — czy daleką — lepszą przyszłość. Niezdolny do posługiwania się popularnymi, tanimi środkami autoreklamy, artysta czekać musiał na jej urzeczywistnienie długie lata. Przyszła wojna. Bonomi powraca z frontu — zgnębiony, zniechęcony do życia, i wreszcie, dzięki troskliwej opiece siostr, które od dzieciństwa zastępowały mu przedwcześnie zmarłą matkę, odzyskuje wiarę w siebie, siłę i chęć do pracy. Wielki obraz „Matthausen” na wystawie w Monzy zwraca uwagę na niezwykłą indywidualność artysty i otwiera mu drogę do sławy.

Bonomi osiadł na stałe w ukochanym, rodzinnym Turbigo. Wybudował na wzgórzu dom własny, według własnego projektu — coś pośredniego między willą a szalaszem górskiego pasterza. Tam tworzy swe dzieła i rozsyła je we wszystkich kierunkach świata.

Mieszka samotny w willi „Selvaggia” — ogólnie znany, jako „dzikus”, odludek, dziwak...

A jednak — umie być gościnnym i serdecznym... dla tych, którzy zbliżają się doń z należytem zrozumieniem wielkości i piękna Sztuki.

A wzrok ma bystry i przenikliwy — i stosunek swój do ludzi układa ściśle według własnej zawsze trafnie postawionej diagnozy psychologicznej.

Twórczość jego — wszechstronna, jak twórczość Mistrzów epoki Odrodzenia, wyraża się w trzech

formach jednocześnie. Bonomi jest zarówno wybitnym architektem, rzeźbiarzem i malarzem.

Bonomi, jako architekt.

Charakterystyczny obraz twórczości artysty daje wspomniana willa „Selvaggia”.

Zbudowana z kamienia i drzewa, przypoimina nieco dawne szalasy górskie z miejscowości Formazza i Macugnaga; pod względem zaś linii architektonicznych — świątynię Malatestów w Rimini, wzniesioną z grubo ciosanych bloków kamiennych, podzielonych głębokimi wnękami. Nie znaczy to jednak, by Bonomi naśladował arcydzieło Jana Baptysty Albertiego. Stworzył budowlę istotnie oryginalną i niezwykłą. Dał w niej wyraz swemu zamiłowaniu do płaszczyzny, bryły, prostoty linii; odrzucił wszelkie motywy zdobnicze, wszelkie „sztuczne” dodatki, wszelkie przejawy bezcelowości.

Fasada — dwa kwadratowe pilastry z kamienia alpejskiego — o barwie szarej, utworzonej z czarniawych plam i srebrnawych smug, — połączone w górze architravem ze starego dębu. Idealna harmonia gry światła i cieni na liniach i bryłach, zestawianych według doskonałej eurytmii, otrzymanej za pomocą najprostszych, najprymitywniejszych środków. Nawewnątrz i nawewnątrz prawo to panuje wszechwładnie, przenika wszystko, każdy przedmiot służący dla sztuki, czy dla życia mieszkańca — mędrca, urzędującą pełnię zjednoczenia się, bez najlżejszego rozdźwięku — otoczenia z najgłębszą istotą artysty i człowieka.

Bonomi, jako człowiek.

Zewnętrznie i duchowo — uosobienie równowagi, siły, spokoju. W całej postaci, w każdym słowie, w ruchu każdym przejawia się pogoda dla małostek i blachtry życia. Mówi niewiele, lecz skape jego słowa pozostają nazawsze w pamięci. Nie uznaje długich, zawiłych dyskusyj na temat literatury i sztuki. Nie jest do nich zdolny i wyznaje to szczerze. „Twarda moja dłoń — zwykłem mówić — przywykła do dźwięku i pędza, pióro pozostawiam innym”.

Nad jednym z dębowych architravów willi „Selvaggia” artysta wyrzył własną ręką napis, którego znaczenie polega na subtelnie dowcipnej grze słów: „Selvatico e chi si salva” [1]. Dziwi — kto się ratuje — chroni od spraw, zaturawujących istnienie, od beznamiętnych zabaw i rozrywek, od przykrych stosunków z ludźmi — a zwłaszcza — och, zwłaszcza od duszącego, gnębiącego ciężaru dzisiejszej pseudokultury — wznoszącego się murem nieprzebyłym między ludzkim „Ja” a słonecznym bezmiarom wolnego, szczerzego, twórczego życia!

[1] „Dziwi” jest ten, kto się ratuje.

Malarska twórczość Bonomiego.

Talent malarski objawił się w Bonomi już we wczesnej młodości. Pierwszy, przedwojenny okres obejmuje bogaty zbiór portretów, krajobrazów, fresków dekoracyjnych. Przełomowym momentem w twórczości artysty nazwać można powojenne arcydzieło „Ukrzyżowani z Mathausen”, za które na „Wystawie Walczących” w Monzy otrzymał pierwszą nagrodę.

W rozległych rozmiarach — na szeroką skalę zakreślona kompozycja, ożywiona potężnym natchnieniem. Niezwykła w pomysle, doskonała w rysunku. Wraz z wystawionymi jednocześnie, wykonanymi sągwiną szkicami, stanowi dokument olbrzymiego twórczego trudu, włożonego przez artystę w pracę nad wielką powojenną odnową sztuki malarskiej.

Od tej chwili Bonomi uczuł się panem własnego życia. Wolnym od dotychczasowej troski o chleb powszedni, panem czasu swego i myśli. Oddał się ukochanej twórczości i pracy niepodzielnie. Dał od tego czasu cały szereg obrazów rodzajowych, o dyskretnie stonowanych barwach i głębokiej ekspresji, portretów, studiów i szkiców przygotowanych do większych kompozycji, znajdujących się jeszcze w mgławicowym stadium tworzenia. Życie moje — mówi o sobie artysta słowami Guido da Verona — życie moje zaczyna się jutro; moje dotychczasowe dzieło jest niczem: unie idę ku dziełu przyszłości...

Bonomi chętniej mówi o kłębiących się w jego wyobraźni pomysłach i projektach prac nowych, niż o dziełach wykonanych, o tych zwłaszcza, które opuścił pracownię. Z pośród tych ostatnich często — i jak gdyby z tęsknotą wspomina jedynie krajobraz z okolic Cadore, sprzedany w Italii za 1,200 li-rów i... „zbiegły do Ameryki na skrzydłach kilkuset tysięcy dolarów”.

Tematy czerpie Bonomi z różnych dziedzin; zarówno ze słonecznych uśmiechów dolin, z majestatu łańcucha śniegami okrytych górskich szczytów, jak i z wizji, zrodzonych w głębinach „Ja” ludzkiego. Nadeszło jednak interesujące go istoty żyjące. W ostatnim okresie jego twórczości krajobraz stał się jedynie tłem, uwypuklającym momenty z życia zwierząt i ludzi. Rozwój jego idzie po linii eliminacji drugorzędnych wartości malarskich na korzyść skoncentrowanego, syntetycznego wniknięcia w życie — w życie ludzkie przede wszystkim.

Łatwo przewidzieć, iż twórczość artysty zmierzająca obecnie do coraz intensywniejszego i wyłączonego zgiebienia ludzkich właśnie przejawów bytu

Autor nawskroś dramatycznego arcydzieła „Ukrzyżowani z Mathausen”, w którym dał najwyższy wyraz tragedii śmierci i cierpienia ludzkiego, nie zdoła już niewątpliwie wrócić do malowania „ładnych obrazków”, wzbudzających łatwy zachwyt w szerokie masach o drobno mieszczańskich psychice. Wykonane dziś szkice do nieurzędywistionych jeszcze kompozycji świadczą, iż te ostatnie prędzej, czy póź-

niej ujrzą światło dzienne w formie dzieł zakreślonych na rozległą skalę, o przedmiotach czerpanych z najgłębszych, najistotniejszych przeżyć duszy ludzkiej. Mistrz zbliża widział wojnę... i poprzez jej krwawą przesłonę dojrzał nowe nieskończone widnokręgi nieprzeczuwanych dotychczas cierpień, nadziei, ideałów ludzkości. Wszecścierpienie uplastyczył w swych trzech powojennych utworach: „Ukrzyżowani z Mathausen”, „Uciekinierzy”, „Ludzką”. Dążenie ku słoneczniejszemu wyżynom przebijają ze szkiców do dzieł następnych, już w ich pierwszych zarysach przejawia się, łagodny, wyrozumiały uśmiech mędrca, który poprzez ból zdołał osiągnąć najwyższy spokój i pogodę ducha.

Bonomi, jako rzeźbiarz.

Poprzez szereg drobnych, dekoracyjnych, „pokojowych” prac rzeźbiarskich poznajemy nową, nieprzewidzianą stronę twórczości artysty: isticie lombardzkie poczucie komizmu, uwypuklone z doskonałej wyrazistością w kształcie i gęście licznych figurynek, jako to: „Zakrystjan”, „Kleryk”, „Pastuszka”, „Uczeń” i in. Lecz najistotniejszą indywidualność rzeźbiarską Bonomiego znajduje swój wyraz w załadniwiających jego pracownię gigantycznych postaciach: „Nazareńczyka” o pełnej rezygnacji a wolą męczeństwa natchnionem obliczu, „Siewcy” szerokim, obrzędowym niemal gestem rzucającego ziarno w zoraną ziemię; „Matki” chroniącej instynktownie swe dziecię przed dostrzeżeniem zdala niebezpieczeństwem, drugiej interpretacji tego samego tematu, którą z wystawy Nowocentistów w 1926 roku przewieziono na Wystawę Międzynarodową w Dreźnie; tam została ona nabyta przez Rząd Niemiecki i dziś zdobi jeden z pałaców ministerjalnych w Berlinie; w postaci powracającej od pracy „Wiesniaczki”, wyrażającej postawą i ruchem znużenie po długotrwałym wysiłku a ostrymi konturami zarysowaną twarzą cierpienie i rezygnację całych pokoleń, zmuszonych zdobywać chleb powszedni w pocie czoła.

Byłoby stratą czasu doszukiwanie się w twórczości Bonomiego obcych wpływów. Niektórzy krytycy pragnęliby „par force” dostrzec w niej ślady impresjonizmu, Rodin’a, Nowocentyzmu... Lecz w istocie, jak słusznie rzekł w 1926 r. Carra, w sztuce Bonomiego panuje wszechwładnie, ponad wszelkimi prądami, kierunkami — sam Bonomi. Potężna indywidualność jego wyobraźni i, rzecz można, „bezsennej” wrażliwości, czującej na wszelkie przejawy i rytmy pulsującego na ziemi życia.

W chwilach odpoczynku Bonomi „bawi się” rzeźbieniem w drzewie, wyrabianiem mebli własnego pomysłu, kuciem żelaza. Ostatnio, wezwany przez Wyższą Intendencję miasta Turynu i przez podestę Nowary, podjął się bezinteresownie kierownictwa ludnymi i odpowiedzialnymi pracami nad odnawianiem malarskich skarbów starego pałacyku Broletto i klasztoru S. Nazaro della Costa. I wykazał się w tej

dziedzinie niezwykłą znajomością historii sztuki, oraz wykwintnym smakiem artystycznym.

Wszelchnością swą przypomina Bonomi najwzięjszych mistrzów włoskiego Odrodzenia.

Jako artysta w najrozsądniejszym i najgłębszym znaczeniu słowa, rozumie i odczuwa wszelkie przejawy twórczości. Uwielbia poezję i muzykę. I potrafił harmonizować własne życie wewnętrzne z przenikającym jego duszę poczuciem Piękna w każdej dziedzinie. Jest jednym z niewielu, o których rzecz można, iż zjednoczyli w sobie Artystę i Człowieka w całość nierozdzielna i doskonałą.

PERUGIA I KRÓL. UNIWERSYTET ITALSKI DLA CUDZOMIEMCÓW.

(Perugia e la Regia Università Italiana per gli stranieri).

Przemiany polityczne, gospodarcze i społeczne, jakie dokonywały się w Italii po powstaniu ery faszystowskiej, obudziły na całym świecie tak wielkie zainteresowanie dla kultury włoskiej i jej twórców, jak chyba nigdy przedtem od czasów Odrodzenia. Nie było to tylko zainteresowanie dla osobliwości turystycznych Italii, lecz i dla jej zagadnień politycznych, społecznych, gospodarczych i in., dla jej wartości kulturalnych oraz etycznych. W związku z tem zrodziła się potrzeba stworzenia placówki kulturalnej, któraby szerzyła wśród obcych znajomość i rozumienie wszelkich przejawów kultury włoskiej. Tym potrzebom miał uczynić zadość Uniwersytet Królewski dla cudzoziemców, który powołano do życia ustawą z dn. 29 października 1925 r. oraz dekretem z dn. 25 marca 1926 r.

Jako siedzibę tego Uniwersytetu wybrano Perugię, stolicę prowincji Umbrii. Wybór był najzupełniej uzasadniony i nader szczęśliwy. Położona na zboczach górskich pozwala ona podziwiać wspaniałą zieleni dolin i bezkresne obszary Umbrii. W murach swych kryje ona i bity wspaniała forleca starożytne zabytki świetnej przeszłości kultury włoskiej, budzące podziw dla geniuszu ducha włoskiego.

Jako starożytne miasto etruskie Perugia zasobna jest w mnóstwo cennych pamiątek, które nie mogą uść uwagi cudzoziemca. Posiada ona Akademię Sztuk Pięknych, zwaną z nazwiskiem Pietro Vanucci, zwanego Peruginem, najznakomitszego przedstawiciela umbryjskiej sztuki malarskiej, Konserwatorium Muzyczne im. Francesco Morlacchi, Wyższy Insty-

lut Rolniczy, jeden z najlepszych wyższych zakładów rolniczych w Italii, Wyższy Instytut Weterynaryjny, a nadto znajdują się w niej liczne muzea przedhistoryczne etruskie, rzymskie, średnio-wieczne, Galeria Vanucci ze wspaniałą kolekcją obrazów mistrzów szkoły umbryjskiej i tokańskiej, bibliotekę zasobną w ogromny wybór dzieł naukowych, mnóstwo pałaców i kościołów, Collegio del Cambio, starożytną giełdę, katedrę św. Wawrzyńca (Duomo S. Lorenzo), kościół gotycki XV w., stary Uniwersytet, założony w 1320 r. i w. in.

Wszystkie te osobliwości łącznie z niezwykle pięknymi i ciekawymi okolicami, których największą atrakcją stanowi Asyż, czynią pobyt niezmierznie pożytecznym i przyjemnym.

Uniwersytet dla cudzoziemców, który istnieje w Peruggi dopiero od kilku lat, zjednał sobie już rozgłos na całym świecie. Na wykłady, jakie odbywają się w nim w miesiącach letnich (od lipca do października), słuchacze ściągają doń ze wszystkich prawie krajów europejskich i pozaeuropejskich. Wykłady te obejmują: instytucje włoskie, literaturę włoską, historię sztuki, starożytności włoskie i etruskie, geografję i historję Italii, rozwój myśli włoskiej (religia, prawo, nauka, estetyka, historia filozofji i t. p.) oraz kurs specjalny etruskologii, który trwa przez 2 lata i daje możność otrzymania specjalnego dyplomu. Wykładowcami są przeważnie profesorowie uniwersytetów włoskich oraz znane osobistości ze świata politycznego, naukowego, artystycznego i literackiego.

Istnieją nadto kursy języka i literatury włoskiej, historii politycznej oraz historii sztuki włoskiej, podzielone na trzy sekcje: kurs przygotowawczy, średni i wyższy. Po poddaniu się egzaminom słuchacze otrzymują świadectwo znajomości języka włoskiego (kurs średni) lub dyplom zdolności nauczania języka włoskiego zagranicą (kurs wyższy).

W czasie trwania wykładów Uniwersytet organizuje dla swych słuchaczy konferencje, koncerty oraz wycieczki do różnych miejscowości, godnych widzenia.

Cudzoziemcy przyjmowani są do Uniwersytetu bez żadnych formalności. Dyplomy szkolne nie są wymagane. Korzystają oni z całego szeregu ulg i ułatwień, jak np. zniżek na kolejach włoskich, korzystają z bezpłatnych wstępu paszportowych oraz cen zniżkowych w hotelach, mają wolny wstęp do Galerii i Muzeów w całem państwie.

Słabe doid zainteresowanie się tą Uczelnią w Polsce tłumaczy się tem, iż mało się doład wie o niej. Osoby, które pragnęłyby zapoznać się z programem tego Uniwersytetu oraz innemi szczegółami, informacje te mogą otrzymać w biurze Rady Handlowej Ambasady Włoskiej w Warszawie (Plac Dąbrowskiego 6).

II POKAZ ZABAWEK ITALICKICH.

(La mostra dei giocattoli Italiani).

Wobec wyników, jakie dał I Pokaz Zabawek, następujące instytucje włoskie: Ente Nazionale per le Piccole Industrie (Instytut Narodowy dla drobnych gałęzi przemysłu), Federazione Fascista Autonoma degli Artigiani d'Italia (Federacja Faszystowska Rzemieślników Italii), Federazione Fascista delle Industrie Vario (Federacja Faszystowska różnych przemysłów), Federazione Nazionale Fascista di Categoria Vario di Commercialisti (Narodowa Federacja Faszystowska Kupców różnych kategorii) postanowiły zorganizować w roku bieżącym II Pokaz Zabawek, który będzie miał miejsce w czasie od 24 maja do 4 czerwca w Pałacu Sztuk Pięknych i Wystaw Sztaych w Medjolanie (Via Principe Umberto 32).

W tym celu został utworzony specjalny Komitet Wykonawczy, złożony z delegatów wyżej wymienionych instytucji, z siedzibą w Medjolanie (Milano, via Bossi 3), który udziela, na żądanie osób

zainteresowanych, wszelkich bliższych szczegółów, dotyczących wystawy.

Podczas trwania Pokazu, który zapowiada się nader interesująco, odbędzie się również II Zjazd twórców tej gałęzi produkcji.

Z okazji tej wystawy zostaną przyznane specjalne zniżki na kolejach.

ROZCZNIK HOTELI ITALICKICH

NA R. 1930.

(L'Annuario degli alberghi in Italia 1930)

Staraniem Organizacji „ENIT” (Ente Nazionale Industrie Turistiche) ukazało się w druku jednolite, pełne wydanie Przewodnika Hotelowego po Italii, ze znakami ulepszeniami, wprowadzonymi w ciągu ostatniego trwania jego publikacji, obejmującego przeszło 4500 hoteli, rozrzuconych w różnych miejscowościach kraju. „ENIT” wydaje ten „Przewodnik” wspólnie z Narodowym Zrzeszeniem Faszystowskim Przemysłu Hotelowego i Turystycznego.

PIERWSZY INSTYTUT KULTURY POLSKIEJ W ITALII.

(Il primo istituto culturale polacco in Italia).

Półtora roku temu zmarł w Turynie wyjątkowo szczerzy wielbiciel i entuzjasta kultury polskiej, jeden z ostatnich towarzyszyków, Attilio Begey, który w Turynie i w Italii wogóle przez wiele lat pracował dla Polski, bronił jej sprawy; posługując się przytem słowem żywym i pisanem, książką, broszurą, ulotką, artykułami w dziennikach, korespondencją i odczytami. Starczył on za całą osobną instytucję.

Skoło zabrakło tego wyjątkowego człowieka, powstał projekt założenia instytucji, któraby pościeli przynajmniej pracę, to kontynuowała. Dzięki oparcu ministerstwa oświecenia i mia. spr. zagranicznych, projekt ten doszedł do skutku w postaci „Istituto di Cultura Polacca Attilio Begey”, organizacji którego na miejscu w Turynie zajął się żarliwie członek rodziny ś. p. Begeya — prof. Ar-

turo Bersano. Nad instytutem rozłożył opiekę uniwersytet turyński. Zarząd ukonstytuował się z początkiem bieżącego roku, a uroczysta inauguracja odbyła się dn. 12 marca.

Świat naukowy reprezentowali profesorowie uniwersytetu turyńskiego oraz uczeni, wydelegowani specjalnie na tę uroczystość, obecny również był generał, były komendant pułków polskich formowanych w Italii w czasie wielkiej wojny.

Z telegramów i z żywych głosów odczuwało się, że instytut nie jest tworem sztucznym, powołanym do życia ze względów politycznych, ale że wyrasta on spontanicznie z przeszłości, z istotnej potrzeby, że kryje w sobie pragnienia wielu osób nie tylko w samym Turynie, ale i w różnych stronach Italii.

Wyjątkowo świetne przemówienie wygłosił przed instytutem prof. A. Farinelli, członek akademii włoskiej, wybitny historyk literatury porównawczej, który interesował się dotąd Polską przynajmniej i zbierał się do lektury przekładów naszych romantyków dopiero w związku z obiecaniem stanowiska prezesa w instytucie im. A. Begeya. Mówił on na inauguracji o naszej kulturze i naszym romantyzmie z entuzjazmem człowieka, który dopiero odkrył nową, merną mu dotąd a wspaniałą, tragiczną i heroiczną świat. Wyraził swój żal głęboki, że dopiero pod koniec życia danemu mu było zbliżyć się do tego świata i poznać cudotwórcę światła, jakie płynie z dzieł polskich poetów.

Przemówienie Farinelli'ego, przyjęło burzą oklasków, miało charakter spontanicznego wybuchu zachwytu, ukorzenia się wielkiego uczoności przed największymi duchami naszej kultury. Już to przemówienie jest jednym z pierwszych cennych sukcesów nowopowstałego instytutu.

ODCZYTY O SZOPENIE W FERRARZE

(Conferenza su Chopin in Ferrara).

Prof. Artur Pompałi, z uniwersytetu padewskiego wygłosił w Ferrarze odczyt na temat: „Dusza Szopena”. Doskonale mówiący i znany literat zanalizował utwory wielkiego muzyka polskiego, wskazując na oddźwięki ojczyste, które przewijają się jak nie dostrzegające się poprzeczka ta twórczość Szopena.

O POLSKIM CZERWONYM KRZYŻU W ITALII

(Sulla Croce Rossa polacca in Italia).

W ostatnim numerze tygodnika „Croce Rossa” znajduje się szereg informacji o działalności Polskiego Czerwonego Krzyża, w których z uznaniem podnoszona jest owocna praca P. C. K. w dziedzinie ratownictwa i pomocy przeciwożarowej. Autor artykułu stwierdza z uznaniem wyniki tej pracy, jak również działalność kolumn przebiegających P. C. K. na włoskiej ziemi.

KOMEDIA KIEDRZYŃSKIEGO W OCENIE „IL MESSAGGERO”

(La critica Italiana sulla Commedia di Kiedrzyński).

Krytyk najpoważniejszego organu porannego w Rzymie „Il Messaggero” jak się wyraża o komedii St. Kiedrzyńskiego: „Nie trzeba się niczym dziwić!” — Ciekawa i głęboka obserwacja życia codziennego, zaprezentowana w pełni swej prostoty, odpowiadająca istotnej prawdzie życia, ukazujące się w całej swej absurdalności i w swych kompromisach, stanowi właściwą cechę komedii. Ton uśmiechnięty i lekki, jaki cechuje komedie, porwy czytelnika i słuchacza swą niezaprzeczalną żywiołowością, utrzymaną w artystycznym umiarze. Stefan Kiedrzyński komedjopisarz i powieściopisarz, należący do plejady nowoczesnych autorów polskich, niewątpliwie wybitnie utalentowany, nie jest dotąd znany w Italii, tak jak powinien być znany.

POLONICA W PRASIE ITALSKIEJ

(La stampa italiana sulla Polonia).

W dzienniku „Il Piccolo”, ukazującym się w Rzymie, zamieszczono reprodukcję pastelu Klemensiewskiego p. t. „Katedra na Wawelu w śniegu”, który był wystawiony na drugiej Wystawie Obrazów Syndykatu artystów-malarzy w Rzymie, Palazzo dell'Esposizione na via Nazionale.

W mediofalkskim tygodniku „Il Globo” ukazał się obszerny artykuł, napisany przez Andrzeja Dolińskiego, poświęcony miastom polskim i zawierający opis Warszawy, Krakowa, Lwowa, Poznania, Wilna oraz licznych miejscowości klimatycznych w Polsce.

Artykuł obfituje w liczne ilustracje. W ostatnim numerze za styczeń-luty miesięcznika „Rivista di Letterature Slave”, ukazującym się w Rzymie pod redakcją Ettore Lo Gato i będącym organem „Istituto per l'Europa orientale”, zamieszczono niezmierzenie interesującą pracę prof. Giovanni Mavera, świetnego znawcy literatury polskiej, p. t. „Charakter patriotyczny i tendencje uniwersalne w literaturze polskiej”.

BIBLIOTECHE DEGLI ISTITUTI SUPERIORI DI STUDIO IN POLONIA

(Biblioteke wyższych zakładów naukowych w Polsce).

In tutta la Polonia esistono 19 biblioteche scientifiche presso scuole superiori con 2.562.000 volumi complessivamente.

La prima per ricchezza nella raccolta di libri, è l'Università di Varsavia (fondata nel 1817); la sua biblioteca conta 749.000 volumi. Il secondo posto spetta all'Università Jagellonica in Cracovia (fondata all'inizio del secolo XV), raccolta che comprende 532.000 volumi.

Al terzo posto sta l'Università di Po-

znian (1919) con 337.000 volumi; segue poi l'Università del Re Giovanni Casimiro in Leopoli (fondata nel 1785) e quella di Stefano Batory in Vilno (1864) che possiedono 328.000 volumi.

L'Università cattolica di Lublino consta soltanto di 40.000 volumi. Gli altri Istituti Scientifici hanno meno ricche biblioteche di quelle delle 5 Università dello Stato.

Più importante è la biblioteca della Scuola Superiore Commerciale di Varsavia, che conta 71.000 volumi. La Scuola d'Ingegneria di Leopoli conta 63.000 volumi, quella di Varsavia 51.000. La Scuola Superiore d'Economia rurale possiede: 16.000 volumi, la Scuola di Scienze Politiche di Varsavia conta 3.150 volumi e la Libera Università Polacca 11.000 volumi.

CINEMATOGRAFIA IN POLONIA

(Kinematografia in Polse).

Secondo i più recenti dati statistici esistono in Polonia 631 cinematografi (con un totale di 203.000 posti), di fronte a 720 cinematografi della Cecoslovacchia, a 3.000 della Francia, a 3.500 della Gran Bretagna, a 4.000 della Russia e a 4.000 della Germania.

Dalla statistica cinematografica delle singole città polache risulta che Varsavia è la terza in Polonia per il numero dei cinematografi, e la prima per quello dei posti.

Il maggior numero di cinematografi possiede Łódź (60); seguono Poznań (59), Varsavia (57), Leopoli (50), Cracovia (44), Wilno (17), ecc. Quanto al numero dei posti Varsavia ne ha 31.800, seguono Łódź con 20.000, Poznań con 19.000, Leopoli con 16.400, Cracovia con 14.500. Wilno che conta circa 200.000 abitanti, ha appena 5.000 posti.

Per quanto concerne la frequenza dei cinematografi polacchi, nel 1928 (ultimi dati) essa si presenta come segue: i cinematografi di Varsavia hanno venduto in quell'anno 12.608.000 biglietti, cifra che in rapporto con la popolazione della capitale (circa 1.200.000 abitanti) dà una proporzione approssimativa di 10 biglietti all'anno per abitante; quindi in media ciascun abitante va quasi una volta al mese al cinematografo.

A Łódź nello stesso anno sono stati venduti 6.192.000 biglietti; poiché Łódź ha circa 600.000 abitanti, vi è lo stesso rapporto che in Varsavia, cioè di 10 biglietti all'anno per abitante. Poznań ha venduto 2.114.000 biglietti; dato che la città conta 250.000 abitanti, risulta che la loro frequenza nei cinematografi è minore che in Varsavia e in Łódź. A Leopoli sono stati venduti 1.801.000 biglietti nel 1928, su 240.000 abitanti, risultano per ogni abitante circa 8 biglietti, cioè più o meno come a Poznań. A Cracovia si sono venduti 1.755.000 biglietti, ciò che dà, con 205.000 abitanti, 8½ biglietti all'anno per abitante. A Katowice sono stati venduti 1.100.000 biglietti e poiché la sua popolazione è di 124.000 ne deriva una proporzione di

9 biglietti per abitante. In Bydgoszcz si sono venduti 1.000.000 biglietti per 116.000 abitanti, cioè 8½ per abitante (come a Poznań). A Lublino sono stati venduti 754.000 biglietti; ammontando la sua popolazione a 116.000 (come a Bydgoszcz) per ogni abitante risulteranno solo 6½ biglietti. Infine a Sosnowiec, ultima città importante della Polonia, furono acquistati 580.000 biglietti nel 1928, cifra che, con 103.000 abitanti, dà meno di 6 biglietti per abitante all'anno.

NAGRODY LITERACKIE W ITALII

(I premi letterari in Italia).

Nagroda „Targów Literackich” została przyznana jednemu z najmłodszych i rokujących najlepiej nadzieje, Piotrowi Gadda, za piękną powieść p. t. „Kaleka” („Il Morzoso”).

Odnaczenia otrzymali: Corrado Alvaro za powieść „Ukochana w oknie” („Amala alla finestra”), Antonio Aniaule („Raj piętnastu lat”), Luigi Bartolini („Przechadzka z Dziewczyną”), Artur Loria („Fannias Ventosa”), Alessandro Bonsanti („Zakochana służąca”).

Najstarsza w Italii nagroda literacka im. Bagutta została przyznana w 1929 r. powieściopisarzowi Vincenzo Cardarelli, za powieść „Protopadłe padające słonce” („Il sole a picco”).

Wyróżnienia otrzymali: Antonio Balbini („Radosna kłeska”), Bruno Cigognani („Po drodze”), Cesare Meano („Słyszałem ja jeden, jedyny”), Lorenzo Viani („Powrót do Ojczyzny”), Corrado Pavolini („Eliksir Życia”).

Laurent, Vincenzo Cardarelli jest literatem względnie mało znanym, lecz cieszy się uznaniem kół literackich i miłośników literatury. Wraz z Bacchelim jest on założycielem kółka literackiego, wydającego w Rzymie czasopismo „La Ronda” („Strat”).

* * *

Wyjątkowa nagroda literacka w sumie 50.000 lirów, wyznaczona przez turyński dziennik „La Stampa” zostanie przyznana na mocy orzeczenia specjalnej Komisji za najlepsze dzieło belewistyczne wydane w 1931 r.

Termin przyznania nagrody: połowa lutego 1931.

* * *

Antonio Negri, przemysłowiec z Mediolanu, złożył na ręce specjalnej Komisji Literackiej sumę Lirów 5.000, która ma być przyznana za najlepsze dzieło belewistyczne z pośród nadesłanych na najbliższy konkurs literacki.

W skład komisji wchodzi: prezes Sabatino Lopez, Bruno Cigognani, Carlo Linati, Marco Ramprini, Gino Rocca, Michele Saponaro, Giovanni Tita-Rossa.

Nagroda ta będzie nazwana od imienia ofiarodawcy.

WZNOWIENIE WYDAWN. „L'ARTE”.

(Il rinnovamento della pubblicazione „L'Arte”).

Venturi, autor wielotomowej Historji Sztuki Italjskiej, wznowił zawieszoną na pewien czas wydawnictwo „L'Arte”. W styczniu r. b. ukazał się pierwszy zeszyt, o niezmiernie bogatej i zajmującej tre-

NOWE PUBLIKACJE.

(Nuove pubblicazioni).

Do najpoczyńszych pisarzy Italjskich i do najpoważniej traktowanych przez łachową krytykę Italjską należy Giuseppe Prezzolini. Jego studja na temat „Kultury Italjskiej”, wydane przed kilku laty, ukazują się obecnie nakładem medjołanjskiej firmy księgarskiej Corbaccia w nowym wydaniu, przerobione i uzupełnione. Kto chce poznać prądy umysłowe dzisiejszej Italji, ten powinien zapoznać się z tem dziełem Prezzoliniego, zarówno przenikliwym, subtelnym, jak sumiennym i bezstronnym.

Od kilku lat znany jest u nas w polskich przekładach głośny pisarz Italjski Giovanni Papini. Przed rokiem Papini napisał przedmowę do drugiego tomu nowel polskich, wydanych w przekładzie Italjskim pod redakcją p. Stelli Olgiardi. Autor „Vita di Cristo” wydał obecnie dzieło p. t. „Święty Augustyn” (Valechci Editore, Florencia). Prasa rzymska wyraża się o nowej książce Papiniego z uznaniem, podkreślając mistrzostwo autora, który umiał w człowieku, pełnym niepokojów, niepewności, porywów ziemskich, ukazać świętego, pełnego wzniosłych natchnień.

NOWY DIENNIK TURYSKI.

(Un nuovo giornale torinese).

Dnia 16 marca ukazał się w Turynie nowy dziennik łaszowsky p. t. „La Sentinella d'Italia”.

Naczelnym redaktorem nowego dziennika jest były długoletni redaktor dziennika „Gazzetta del Popolo”, de Filippi, personel zaś redakcji tworzą wyłącznie byli kombateni.

CYKL WAGNEROWSKI W LA SCALA.

(Il ciclo di Wagner alla Scala).

Cykl utworów Ryszarda Wagnera, rozpoczęty w teatrze La Scala w Medjolanie wystawieniem „Złota Renu” pod dyrykcją syna wielkiego kompozytora niemieckiego, Zygfryda Wagnera, wzbudził wielkie zainteresowanie wśród melomanów.

Obecnie wystawiono operę „Walkirię”, a w najbliższym czasie będą wykonane dwie inne opery z teatrolgji wagnerowskiej, mianowicie „Zygfryd” i „Zmierzch bogów”.

Syn Wagnera w szeregu wywiadów, udzielonych miejscowej prasie, zaznaczył, iż nie spodziewał się, aby taki kul dla dzieła jego ojca mógł istnieć gdziekolwiek poza Niemcami.

ŚMIERĆ AKTORKI ITALJSKIEJ TINY DI LORENZO.

(La morte dell'attrice italiana Tina di Lorenzo).

Zmarła niedawno w Medjolanie jedna z największych aktorek Italjskich, Tina di Lorenzo.

Nazwisko to aktorki pod którem zbierała ona laury na wszystkich scenach półwyspu, a nawet i wielu innych scenach całego świata, było zdrobnieniem imienia, które nadano jej na chrzcie, a które brzmiało w pełni Concettina. Tina była córką Sycylijską, a matka jej pochodziła z Neapolu.

Występując jeszcze jako dziecko w zespole teatralnym swego ojca, Tina zaczęła niespełna lat 13. W kilka lat później widziano ją poraz pierwszy kreującą główną rolę w sztuce Aleksandra Dumasa p. t. „Denise”, którą to rolę odgrywała z tak wielkim powodzeniem jej sławna rodzaczka Duse. Mając lat 20, Tina doszła do tego samego zaszczytu i do tej samej sławy. Z biegiem lat Tina stała się znaną powszechnie aktorem Flavio Ando na czele grupy dramatycznej, uchodzącej swego czasu za najlepszą w całej Italji. Fascynująca uroda i stale rozwijający się talent Tiny były głównym magnesem tej trupy aktorów. Mając mniej więcej 30 lat, Tina wyszła za mąż za młodego aktora Almando Falcosi, z którym kierowała jeszcze innymi grupami teatralnymi. Zgodnie ze zwyczajem trup wędrownych, Tina występowała nitylko we wszystkich miastach Italjskich, lecz również w szeregu miast europejskich i amerykańskich.

Rzeczka charakterystyczna jest, że aktorka ta, która rozpoczęła tak wczesnie swoją karierę sceniczną z tak wielkim powodzeniem, nie napotykała nigdy na trudności, nie mogła wyzbyć się tremy nawet do ostatniej chwili.

Scenę porzuciła nagle i nie miała już nigdy do niej powroć. Wtedy gdy spodziewano się jej powrotu, chorowała już obłownie i umarła po trzech latach choroby.

HYMN NA CZĘŚ WIRGILIUSZA.

(Inno a gloria di Virgilio).

Komisja konkursowa królewskiej Akademji Italjskiej nagrodziła sumą 5.000 lirów hymn na cześć Wirgiliusza, nadesłany na konkurs przez znanego powieściopisarza Hugona Fleresa.

Obecnie ogłoszono konkurs na muzykę do słów Fleresa.

AKADEMIA TEATRU NARODOWEGO W RZYMIE.

(Accademia del Teatro Nazionale in Roma).

Pod przewodnictwem akademika Piotra Mascagniego, słynnego kompozytora, powstała w Rzymie Akademia Teatru Narodowego, celem skoncentrowania wysiłków, zmierzających do odrodzenia artystycznego w Italji. Nowa Akademia

zajmie się urządzeniem konkursów operowych i muzycznych, ustanowi stypendia dla początkujących muzyków, urzędzi teatr eksperymentalny operowy pod dyktando kompozytora Józefa Mule, posła do parlamentu i sekretarza generalnego syndykatu muzyków, oraz zajmie się urządzeniem koncertów i przedświadczeń operowych na prowincji.

NOWY DRAMAT MUZYCZNY.

(Un nuovo dramma musicale).

Królewski Teatr Operowy w Rzymie wystawił z dużym powodzeniem jedno aktowy dramat kompozytora, posła do parlamentu Hadrijana Lualdi'ego p. t. „Diabeł u dzwonniczy”, którego libretto zostało zaczerpnięte z noweli Poe'go lecz odpowiednio zmodyfikowane przez kompozytora.

MIĘSZANA SYMFONIA Z „AIDY” VERDI'EGO.

(La sconcertata simfonia dell'Aida di Verdi).

Przyjaciel Artura Toscanini'ego, jeden z wybitnych muzykologów włoskich, oświadczył po powrocie z Nowego Jorku, że słynny kapelmistrz po powrocie do Italii zamierza udać się do Bussato, rodzinnej miejscowości Józefa Verdi'ego gdzie podczas ostatniego pobytu w roku zeszłym udało mu się przypadkiem odnaleźć manuskrypt nieznanej symfonii Verdi'ego, skomponowanej w okresie tworzenia „Aidy”. Toscanini nie wątpi, że symfonia ta miała być wcielenia do opery, ale że z powodów niewiadomych, Verdi zaniechał tego zamiaru, komponując inną symfonię. Po transkrypcji manuskryptu Toscanini ma zamiar wykonać nieznaną symfonię podczas koncertów orkiestry „Philharmonic Symphony”, którą on obecnie kieruje.

KALENDARZE LITERACKIE.

(Calendari letterari).

Liczba Almanachów w Italii wzrasta szybko i stale. Niektóre ukazują się już w kilka tygodni po rozpoczęciu roku.

Z posród wydanych w 1930 roku zasługują na uwagę: „Kalendarz Literacki” Henryka Pieni i Walentyna Bompiani, „Arcyksięga” („L'Arcibello”) wydana przez Związek Książki (Alleanza del Libro), „Almanach Mediolanowski”, „Correlia” (dla młodzieży), „Almanach Kobiety Włoskiej”, dawny „Almanach Włoskiej Książki” Bemporada oraz kalendarze dziecięce „Popolo d'Italia” i „Resto del Carlino”.

Z posród wydawnictw specjalnych: „Kalendarz Artystów”, „Kalendarz Fazyzystowski”, „Kalendarz młodego obywatela Italii”, Wydawnictwa humorystyczne „Almanach Dźwiękowo-Spiewny”, „Abratravascadabra”.

WYSTAWA SZTUKI HISZPAŃSKIEJ W RZYMIE.

(La mostra dell'arte spagnuola in Roma).

W salonych Galerji Narodowej sztuki współczesnej na Viale Giulia została otwarta wystawa dawnej sztuki hiszpańskiej. Są na niej wystawione obrazy Ribery, Velasqueza, Zurzana, Murilla, Goyi, Sancheza Coello, Garducha, Maza, Lucacza, Monendeza i innych.

WYSTAWA ZŁOTNICZA W WENECJI

(La mostra di oreficeria in Venezia).

XVIII Wystawa Międzynarodowa Dzieł Sztuki w Wenecji zgromadzi w kilku salach wielką Międzynarodową Wystawę sztuki złotniczej i jubilerskiej. Dotychczas nadeszły zgłoszenia z Francji, Holandji, Belgii, Anglii, Szwajcarii i Hiszpanji. Najwybitniejsi złotnicy włoscy wezmą udział w tej wystawie, a w sekcji retrospektywnej wystawione będą okazy muzealne, między innymi np. klejnoty wykonane przez Benvenuto Cellini'ego i jego uczniów.

STUDENCKA WYSTAWA DZIEŁ SZTUKI W TRYESTE.

(Mostra studentesca di opere d'arte a Trieste).

Miejscowe organizacje studenckie otworzą na początku maja wszechstudencką wystawę dzieł sztuki, w której wezmą udział wyłącznie artyści i amatorzy studentów.

PIERWSZA KOBIETA W ITALII PROFESOREM PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO.

(La prima donna in Italia professoressa di diritto internazionale).

Minister Wychowania Narodowego wydał dekret, upoważniający dr. Leę Mariggi z Mediolanu, laureatkę Akademii prawa międzynarodowego w Hadze, do wykładania prawa międzynarodowego na uniwersytetach włoskich. Jest to pierwsza kobieta, która została mianowana profesorem prawa międzynarodowego w Italii.

WYSTAWA SZTUKI JAPŃSKIEJ W RZYMIE.

(La mostra d'arte giapponese in Roma).

Dnia 23 kwietnia b. r. została otwarta w Rzymie w pałacu wystawowym Wystawa Sztuki Japońskiej, która jest zdaniem artystycznym wyjątkiem. Wystawione są nowoczesne prace artystyczne w prawdziwych japońskich ramach lak zwanymi „tokonoma”.

Baron Okura, który jest zwolennikiem Mussoliniego przesłał własnym kosztem 100 centnarów materiału artystycznego, kilku artystów, inżynierów i specjalnych robotników. Wystawa będzie otwarta do końca miesiąca maja b. r. a turyści, którzy się udadzą do Rzymu, celem zwiedzenia tej wystawy, mogą otrzymać na kolejkach włoskich znaczne zwolnienia.

FERRARA A KOPERNIK

(Kopernik in Ferrara).

Faszyzystowski instytut kulturalny w Ferrarze, podejmując inicjatywę adw. Herkuleasa Ronchego, postanowił przypomnieć mieszkańcom miasta iakt, że Mikolaj Kopernik bawił w Ferrarze przez dłuższy okres czasu na studiach w miejscowym uniwersytecie.

Odbędzie się w najbliższej przyszłości uroczysta akademja na cześć Kopernika, podczas której adw. Juliusz Righini wygłosi odczyt o studiach Kopernika w Ferrarze.

WYSTAWY GEOGRAFICZNE W NEAPOLU.

(Mostro geografiche in Napoli).

Podczas XI włoskiego kongresu geograficznego, który odbędzie się w Neapolu, otwarte będą trzy interesujące wystawy: pierwsza z nich obejmie zbiór map od średniowiecza aż do naszych czasów, druga materiał geograficzny książkowy, wydany w Italji, a trzecia materiał fotograficzny, dotyczący Italji południowej.

NOWE WYKOPALISKA W HERKULANUM.

(Nuovi scavi in Ercolano).

Pracowane przez prof. Mauriego prace wykopaliskowe w Herkulanum zwiększają prawie codziennie przestrzeń miasta, którego los był identyczny z losem Pompeji. Oprócz tego cały szereg wyspecjalizowanych robotników pracuje nad uporządkowaniem wykopalisk, a zwłaszcza nad wzmocnieniem niektórych domów, całkowicie odcopanych, lecz o fundamentach zniszczonych przez lawę. Dnia 21 kwietnia w rocznicę powstania Rzymu publiczność będzie mogła zwiedzić jedną z największych willi dotychczas odnalezionych w Herkulanum, o wspaniale zachowanych ścianach freskowanych oraz podłogach, pokrytych mozaikami lub marmurami. W ogrodzie willi znaleziono przepiękną fontannę, do której ponownie została doprowadzona woda, wykorzystano przytem dawniejsze rury doskonałe zachowane.

ODKOPANIE NEKROPOLII ETRUŚKIEJ.

(La scoperta del necropoli etrusca).

Jednym z niewątpliwie najciekawszych zagadnień z dziedziny historii narodów jest naród etruski, jego dzieje i język. Najnowsze dokumenty historyczne dowo-

dza, że, wbrew zapiskom Strabona i Plinjusza, Etruskowie doszli aż do Salerno. Ostatnio odnaleziona nekropolia etruska w miejscowości Pontefratte pozwala stwierdzić, że pomiędzy VI a V wiekiem przed Chrystusem panowanie etruskie w tej części Kampanii było całkowicie ustalone. W grobowcach, odnalezionych, znajduje się cały szereg waz i amfor korynckich, italskich, etrusko-kampańskich, atykańskich. Jednocześnie znaleziono olbrzymią ilość dużych gwoździ, co pozwala przypuszczać, że chowano zmarłych w specjalnych skrzyżłach trumiennych, albo też w wyłożonych pniach z zabijaniem wiekiem. Prof. Mauri, dyrektor wykopalisk, przygotował obecnie obszerną pracę, bogato ilustrowaną o nekropoli etruskiej w Pontefratte.

PAMIĄTKI RZYMSKIE NA DNIĘ TYBRU

(I ricordi romani nel fondo del Tevere)

Od dawnych czasów powstawały projekty zmiany łóżyska Tybru, w celu dokonania poszukiwań na dnie rzeki, gdzie, według kronik i podań ustnych, kryć się ma wielkie skarby oraz bezcenne pamiątki rzymskie.

W początku XVIII wieku Żydzi rzymscy zwrócili się do papieża Klemensa XI z prośbą o pozwolenie dokonania poszukiwań na dnie Tybru z warunkiem, iż wszystko to, co odnaleziono będzie, pozostanie własnością poszukiwaczy, obowiązujących się do zapłacenia pewnego podatku na rzecz skarbu papieskiego. Chcieli oni przekopać nowe łóżysko z tyłu za Monte Mario i skierować tam wody rzeki. Papież nie zgodził się na tę imprezę, obawiając się epidemii oraz szkód, jakie mogły wywołać wylewy.

WIDOWISKA KLASYCZNE W SYRAKUZACH

(Rappresentazioni classiche in Siracusa)

Rozpoczęły się tu w Teatrze Greckim próby z „Agamemnona” Ajchysylosa i „Higenji w Aulidzie” Eurypidesa, reżyserowanych przez znanego tragika Konrada Racca pod zwierzchnią dyrekcją członków Komitetu Instytutu Narodowego Italskiego dla przedstawień klasycznych. Obiedwie tragedie zostały ponownie przełożone przez pp. Juliusza Garavanięgo i Armanda Marchioniego. Tancerka rosyjska, kryjąca się pod pseudonimem Ja Ruskaja oraz dziesięć jej uczennic wykonują tańce klasyczne. Komentarze muzyczne napisane przez kompozytorów Hildebranda, Pizetti'ego i Józefa Mule, posła do parlamentu, będą wykonane pod dyrekcją autorów. Dekoracje

wykonał prof. Duiljusz Gambellotti. Widowska będą miała miejsce od 26 b. m. do 11 maja.

GENE ARCHIWUM POWRÓCI DO ITALII

(Un prezioso archivio ritornerà all'Italia)

Histeryczne zamieszko w Duino pod Tryjstem, odbudowane staraniem księcia Aleksandra Thurn Taxis po wojnie światowej, wzbogacenie zostało przez cenne archiwum, obejmujące przeszło pięć stuleci od XIII wieku włącznie, a wywieszone do Austrii. Archiwum to zostało zwrócone przez matkę obecnego właściciela zamieszka, księżnę Hubenlohe Thurn Taxis na której ręce rząd italski przesłał odpowiednie podziękowania.

ZANIECHANIE OSUSZANIA JEZIORA NEMI

(Tralasciamento dell'asciugamento del lago di Nemi).

Rząd italski poniechał dalszego osuszania jeziora Nemi, na którego dnie spoczywa jeszcze druga galera Kaliguli, której wydobyć na światło dzienne oczekiwano z tak wielką niecierpliwością. Jak wiadomo, powierzchnię wód jeziora obniżono już tak dalece, że pierwszą z tych galei znajduje się obecnie na suchym gruncie, daleko od brzegu.

Według komunikatu urzędowego, zaniechanie dalszego osuszania jeziora nastąpiło wskutek tego, że poszukiwania, dokonane przez nurków miały stwierdzić, iż druga galera jest zupełnie podobna do pierwszej, wydobyć więc jej na powierzchnię wód jest bez znaczenia.

TRZY ŚWIATYNE RZYMSKIE ODNALEZIONE

(La scoperta di tre tempi romani).

Rozbiórka, przeprowadzona w dzielnicy, przylegającej do Kapitolu, a mianowicie na Placu Montanara, gdzie wznoszą się imponujące ruiny teatru Marcelusa objęła i historyczny kościół św. Mikołaja in Carcere. Na tym terenie wznosiło się ongiś Forum Olitorium, na którym za czasów rzymskich gromadzili się sprzedawcy warzyw. W tem forum wznosiły się cztery świątynie, z których pozostały obecnie ruiny trzech, poświęconych Janusowi, Junonii i Nadziei. Znalezione obecnie kilka kolumn oraz całe podium, na którym wzniesione były te świątynie. Najprawdopodobniej komisja archeologiczna usystematyzuje tę grupę pozostałości rzymskich w formie ogrodu.

ODKRYCIE GROBU WOJOWNIKA RZYMSKIEGO

(La scoperta della tomba di un guerriero romano).

Przy wiosennych pracach w winnicy pod Rzymem, pewien rolnik natrafił w głębokości 1 metra pod powierzchnią ziemi na mogiłę ze szczątkami wojownika rzymskiego z kopią i mieczem.

W grobie znajdowało się ponadto 300 monet złotych, srebrnych i miedzianych. Zanim na miejsce odnalezienia historycznego grobu przyszła policja część skarbu rozgrabiono.

ZNIZKI KOLEJOWE W ITALII

(Le riduzioni ferroviarie in Italia).

W czasie sezonu letniego i jesienno 1930 r. udzielane będą przez Państwowe Koleje Italskie zniżki kolejowe dla osób, udających się przez stacje graniczne: Fiume, Postumia, Pledicchio, Tarvisio, Saa Candido, Brennero oraz port w Ankonie do miejscowości kąpielowych, położonych na wybrzeżu Adriatyku od Fiume do Ankonie.

Bilety ulgowe, ze zniżką 50%, sprzedawane będą, poczynając od 1 maja r. b. (ważne na dni 60 z prawem przerywania podróży) przez wszystkie Agencje zagraniczne, upoważnione do sprzedaży biletów Państwowych Kolei Italskich, oraz przez wyżej wymienione stacje graniczne.

Powrotne bilety ulgowe (ważne również na dni 60, lecz najpóźniej do 31 października) przysługiwać będą po najmniej 6-dniowym (nie licząc dnia przybycia i dnia wyjazdu) pobycie w miejscowości, do której bilet został wydany. W tym celu należy, przy przybyciu do danej miejscowości, przedstawić bilet do ostemplowania.

PIERWSZY ETAP „ITALSKIEJ WYPRAWY POWIETRZNEJ” W RIMINI

(La prima tappa a Rimini del „Giro Aereo” d'Italia).

W sierpniu r. b. odbędzie się wielki międzynarodowy raid lotniczy, w program którego wchodzi m. in. „Italska Wyprawa Powietrzna”. Jako pierwszy etap tych niezwykłych zawodów obrano Rimini, jedną z najpiękniejszych miejscowości wybrzeża Adriatyku, która ścigać co roku tłumy turystów, zwabionych czarem otaczającej przyrody i pragnących użyć kąpeli morskich.

PRZEGLĄD PRASY POLSKIEJ I ITALSKIEJ — RESOCONTI DELLA STAMPA POLACCA ED ITALIANA

L'ATTUALE SITUAZIONE ECONOMICA IN POLONIA

(Obecne położenie gospodarcze Polski)

(Serv. spec. de „l'informazione” dall'informazione di 21.III.30).

L'Istituto di statistica pubblica interessanti considerazioni sull'odierna situazione economica in Polonia.

La depressione manifestata finora in un solo campo dell'industria, cioè tessile, si fa osservare ultimamente anche nelle altre, principalmente perì in alcune branche dell'industria mineraria e di metalli.

L'ulteriore diminuzione dei prezzi dei cereali sui mercati mondiali, e la politica di valorizzazione in alcuni stati hanno fatto nascere il pessimismo sul mercato, ostacolando le varie iniziative dei produttori.

Nell'agricoltura la crisi dei cereali è aumentata poco, e in una certa parte del Paese essa è controbilanciata dai premi d'esportazione. La situazione del mercato zootecnico, malgrado i bassi prezzi del bestiame e la diminuzione stagionale del prezzo dei latticini, è finora piuttosto favorevole; però il continuo aumento nell'allevamento non trova la possibilità di assorbimento da parte del mercato e

quindi una crisi è prevedibile a breve scadenza anche in questo campo. La sensibile diminuzione della forza di acquisto in campagna provoca crescenti difficoltà di pagamento e non lascia sperare che il volume del mercato agricolo aumenti prima del futuro raccolto.

Il miglioramento della liquidità dell'economia sociale non è arrivato; i protesti delle cambiali continuano ad aumentare in modo impressionante (in dicembre i protesti raggiunsero 11,7 per cento, mentre in novembre essi accusarono 11,4 per cento).

Sul mercato monetario, dopo un peggioramento passeggero dovuto alle necessità di fine anno, regna una certa fluità; il capitale estero a breve scadenza viene offerto in grande quantità alle Banche polacche.

Il portafoglio delle cambiali alla Banca di Polonia ed il giro del costante manifestano una diminuzione provocata dalle speciali contingenze di crisi, cioè dalla diminuzione degli scambi.

La bilancia commerciale e ulteriormente attiva, e ciò produce una influenza fluttuante sul mercato monetario.

Non si lascia risentire una tendenza più forte per diminuire i prezzi dei prodotti industriali, mentre i tentativi d'aumentare i prezzi delle merci lavorate,

malgrado la depressione economica generale e la mancanza degli acquirenti, hanno reso difficili i processi di liquidazione ed hanno impedito di liberare il mercato dall'eccedenza della produzione.

I trasporti ferroviari dei prodotti industriali hanno segnato in dicembre un movimento irrisorio e preoccupante; ciò attesta che la produzione può diminuire ancora e che la depressione massimale non è ancora arrivata; a questo si può arrivare nella primavera, basandosi sull'analoga del passato.

Nelle relazioni internazionali prepondera la depressione, però senza sintomi d'una crisi, ciò che lascia prevedere, specialmente dinanzi alla forte fluttuazione sul mercato pecuniario internazionale ed il basso tasso di interesse, che fra poco la situazione migliorerà, particolarmente negli Stati, la situazione di cui provoca una certa influenza sulla Polonia (la Germania).

Negli Stati Uniti la politica di risanamento del mercato è in pieno vigore, ma la più acuta fase della crisi pare esser stata vinta.

Le condizioni economiche in generale essendo sane, si aspetta un relativamente celere miglioramento della situazione.

ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

393 a. *Ryz* pragnie importować do Polski firma z Genui i poszukuje przedstawicieli.

394 a. *Urządzenia mechaniczne do wypieku chleba i ciast, maszyny dla przemysłu cukierniczego oraz innych gałęzi przemysłu cukrowiczego* pragnie importować firma z Bergamo i poszukuje przedstawicieli.

395 a. *Zarówki* pragnie importować do Polski firma z Padwy i w tym celu poszukuje przedstawicieli.

396 a. *Okulary do samochodów* pragnie importować firma z Turynu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

397 a. *Maszyny do wyrobu zamków, klódek i t. p.* pragnie wprowadzić na rynek polski firma z Turynu i w tym celu poszukuje przedstawicieli.

398 a. *Kapelusze filcowe* pragnie importować do Polski firma z Medjolanu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

399 a. *Thaniny bawełniane, wełniane i jedwabne* pragnie importować do Polski firma z Terni i poszukuje przedstawicieli.

400 a. *Meblami giętymi pochodzenia polskiego* interesuje się jeden z italskich urzędów państwowych i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

400 a. *Patent na traktory automatyczne* pragnie sprzedać na Polskę wynalazca z Pordenone i w tym celu nawiąże kontakt z zainteresowanymi firmami i osobami.

402. *Wyroby ceramiczne* pragnie przywozić do Polski firma z Vietri sul Mare i w tym celu poszukuje przedstawicieli.

403 a. *Owoce, warzywa i ziemniaki* pragnie importować do Polski firma z Pesaro i poszukuje przedstawicieli.

404 a. *Nasiona roślin leśnych, owocowych i kwiatów ozdobnych* pragnie importować firma z Bologni i nawiąże kontakt z zainteresowanymi firmami.

405 a.—*Pomarańcze, mandarynki i cytryny* pragnie

nie importować do Polski firma z Palermo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

406 a. *Makaron* pragnie importować do Polski firma z Torre Annunziata i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

DOMANDE E OFFERTE DE MERCI E RAPPRESENTANZE

151 b. *Vetri per occhiali* — ditta di Sosnowiec desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tale articolo.

152 b. *Prodotti chimico-farmaceutici* — ditta di Varsavia desidera assumere la Rappresentanza di ditte del rame.

153 b. *Tessuti di seta per impermeabili* — ditta di Cracovia desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tale articolo.

154 b. *Materie plastiche e piatti per lampade elettriche* — ditta di Cracovia desidera assumere la rappresentanza di tali articoli.

155 b. *Polvere per la preparazione di gelati* — ditta di Drohobycz desidera importare dall'Italia in Polonia e a tale scopo desidera entrare in relazioni con ditte aventi tale articolo.

156 b. *Cavalli* — ditta di Cracovia desidera esportare dalla Polonia in Italia e a tale scopo desidera entrare in relazioni con ditte italiane.

UZUPEŁNIENIE LISTY CZŁONKÓW IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALSKIEJ

zamieszczonej w Nr. 1—2 z r. b.

(COMPLETAZIONE DEGLI ELENCHI DEI SOCI DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO-ITALIANA).

- 111. Kolszewski Konrad, Dr. Adwokat, Poznań, Pl. Wolności 92.
- 112. Notari Vincenzo, Livorno, Via Indipendenza 5 (C. P. 340)
- 113. De Ambrosio Giuseppe, Milano, Via Cadore 17.
- 114. Amideria L. Chiozza e Co. Industriale e Immobiliare Trieste S. A. Trieste - Casella postale N. 556.
- 115. S. A. Monti & Martini Fabbriche Riunite Materiale Dielettrico — Milano, Via Comelico 41.

- 116. Consiglio Provinciale dell'Economia di Roma — Roma.
- 117. Elbinger Leon, Warszawa, Nowolipki 32.
- 118. Nigelszporn Alfred, Warszawa, Solna 17.
- 119. „Icar”, Biuro Podróży (Ufficio di Viaggi), Warszawa, Hotel Europejski.

